«ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՎԵՐԻՆ ԳԵՏԱՇԵՆԻ ԹԻՎ 1 ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ»
ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

(2024-2029 թթ.)

ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ՊԱՇՏՈՆԻ ՀԱՎԱԿՆՈՐԴ՝
Արմինե Գենիսի Թևոսյան

Բովանդակություն

1. Նախաբան
2. Իրավիճակի վերլուծություն
   2.1 Հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքները
   2.2 Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքները
   2.3 Համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության ուժեղ և թույլ կողմերը:
   2.4 Հաստատության խորհրդակցական մարմինների գործունեության ուժեղ և թույլ կողմերը
   2.5 Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործունեությունը, ուժեղ և թույլ կողմերը
3. Նպատակների և խնդիրների սահմանումը
4. Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումը ապահովող գործողությունները ու միջոցառումները
   4.1 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող գործողությունների ժամանակացույցը
   4.2 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող միջոցներ
   4.3 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումը ապահովող գործողությունների ու միջոցառումների արդյունքների չափման մեխանիզմները
   4.4 Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման ռիսկերը
   4.5 Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման ռիսկերի կանխման գործողություններ:
5. Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի կատարման արդյունքների գնահատման չափանիշները
6. Եզրակացություն

2.Իրավիճակի վերլուծություն

Ուսումնական հաստատության ընդհանուր բնութագիրը

- **Դպրոցի հասցեն** - ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, գ. Վերին Գետաշեն,բ.թաղամաս,փ.11
- **Դպրոցի անվանումը** - << ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Վերին Գետաշենի №1 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ
- **Էլեկտրոնային փոստ** – veringetashen1@schools.am

Գեղարքունիքի մարզի Վերին Գետաշենի N1 միջնակարգ դպրոցը հիմնադրվել է 1974 թվականին:
«ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Վերին Գետաշենի №1 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ը ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում գրանցվել է՝29.08.2003թ,գրանցման համար՝ 222.210.00189:

2.1 Հաստատության ուսւոմնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքները:

Կրթությունը մարդու հիմնարար իրավունք և հանրային արժեք է, և մեր ուսումնական հաստատության գործունեությունը դրա ապահովման նպատակն է հետապնդում:

2024-2025 ուսումնական տարում դպրոցում սովորում են 284 աշակերտ, ունենք երկու ԿԱՊԿՈՒ աշակերտ:

2022-2023 թթ դպրոցի 12-րդ դասարանի 14 շրջանավարտներից բարձրագույն ուսումնական հաստատություն են ընդունվել 4-ը,միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններ են ընդունվել2-ը:2023-2024 ուստարում 12-րդ դասարանի 15 շրջանավարտներից 7-ը ընդունվել են բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ, երկուսը՝ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններ:Սա լավ ցուցանիշ է և ցուցիչ է դպրոցում կրթական հաջողված գործընթացի:

Մեր դպրոցի կրթական կարիքներն են.

- Հիմնարար և մրցունակ գիտելիքի մատուցում
- Նոր չափորոշիչներին համապատասխան ընդհանուր և ներառական կրթություն
- ՈՒսուցման նորարարական մոտեցումների կիրառում
- Շարունակաբար բարելավվող կրթական գործընթացի և կրթական միջավայրի ապահովում
- Սովորողների ստեղծագործական ունակությունների զարգացում
- Սովորողների ինքնաճանաչում, կայուն արժեհամակարգ, օբյեկտիվ դիրքորոշում
- Սոցիումին ներառվելու կարողունակություն,ժողովրդավարական արժեհամակարգի յուրացում
- Մանկավարժական և աշակերտական համակազմի ինտեգրում համայնքին և հասարակական, բարեգործական գործընթացներին
- Բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձևավորում
- Այդ կարիքների բավարարմանն ուղղված դպրոցի ողջ համակազմի շարունական և արդյունավետ գործունեություն

Մեր ուսումնական հաստատության գործնեության գլխավոր նպատակը հանրակրթական պետական չափորոշիչի պահանջներին համաձայն հանրակրթական հիմնական ծրագրի իրագործումն է՝ սովորողների նախասիրություններին և ընդունակություններին համապատասխան: Անցումը նոր չափորոշիչներով ուսուցման մանկավարժական համակազմը բարեհաջող հաղթահարում է : Այստեղ մանկավարժների համար մեծ օգնություն են անցկացված վերապատրաստումները և սեմինարները:

Հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործնեության վերջնանպատակը նաև ուսուցման ընթացքում կարողունակությունների ձևավորումն է.

- Լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն
- Սովորել սովորելու
- Ինքնաճանաչողական և սոցիալական
- Ժողովրդավարական և քաղաքացիական
- Թվային և մեդիա
- Մշակությային
- Մաթեմատիկական և գիտատեխնիկական
- Տնտեսական

Այս կարողունակությունների ձևավորմանն է ուղղված դպրոցի ուսումնական գործընթացը: ԵՎ այստեղ առարկայական ուսուցման հետ միասին կարևորվում են նաև ուսումնադաստիարակչական տարաբնույթ աշխատանքները, աշակերտների ներգրավվածությունը տարատեսակ խմբակներում և արտաուսումնական աշխատանքներում:

Հաստատության ենթակառուցվածքների հնարավորությունները և մարդկային ռեսուրսների ներուժը օպտիմալ օգտագործելով՝ ուսումնական հաստատության գործունեությունը դառնում է առավելագույնս արդյունավետ:

Սովորողների կրթական կարիքների ապահովմանն ուղղված ուսումնական գործընթացի խելամիտ, նպատակային կազմակերպման, ուսման որակի բարձրացման, դպրոցի արդյունավետ գործնեության կարևոր պայմանը նաև համապատասխան մոտիվացիոն միջավայր ստեղծելն է: Այստեղ մեծ խթան է մանկավարժական համակազմի կատարած աշխատանքի արժևորումը և խրախուսումը, աշակերտների՝ տարատեսակ մրցույթներին, առարկայական օլիմպիադաներին, վիկտորինաներին մասնակցությունը, նախագծային , հետազոտական աշխատանքներին մասնակցության ապահովումը:

Պահպանելով հանրակրթության պետական չափորոշիչի պահանջները՝ ողջ մանկավարժական համակազմը աշխատում է մեկ միասնական նպատակի համար. եղած հնարավորությունների և նյութատեխնիկական սուղ միջոցների պայմաններում առավելագույնս ապահովել որակյալ ուսուցում՝ հենվելով մանկավարժների արհեստավարժության՝ գիտելիքների ,կարողությունների և հմտությունների,եռանդի և ինքնանվիրումի վրա:

Դպրոցի գործունեությունն ուղղված է սովորողների ընդհանուր և հատուկ կրթական կարիքների բավարարմանը, ինչն իրականացվում է տարբեր ուղղություններով և մակարդակներում.

Կառավարում

1. *Ուսումնադաստիարակչական գործունեություն*
2. *Վարչատնտեսական գործունեություն*
3. *Աշխատանքներ ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հետ*

Կառավարման մակարդակում սովորողների կրթական կարիքները բացահայտվում են, իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ դրանց բավարարման նպատակով և սահմանվում է վերահսկողություն կրթական կարինքերի բավարարամանն ուղղված գործողությունների վերջնարդյունքների նկատմամբ:

Ուսումնադաստիարակչական գործունեության ժամանակ բավարավում են սովորողի կրթական կարիքները, որը իրականացվում է ուսուցչամանկավարժական անձնակազմի կողմից բուն ուսումնական գործընթացի և այլ ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ընթացքում:

Վարչատնտեսական գործունեությունը ուղղված է ուսումնական միջավայրում անհրաժեշտ պայմանների ապահովմանը և կատարելագործմանը՝ օբյեկտիվ հնարավորությունների շրջանակներում:

ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների հետ աշխատանքները իրականացվում են ծնողների, ուսուցչի օգնականների, տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի հետ ակտիվ համագործակցությամբ:

Դպրոցում տիրում է բազմակարծիք, ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայր:Աշակերտների իրավունքերը հարգվում են, յուրաքանչյուրը կարող է արտահայտել իր անձնական տեսակետը:Բարոյահոգեբանական մթնոլորտը դրական է:Եվ աշակերտները ,և մանկավարժները ազատ են արտահայտելու իրենց տեսակետները և մտքերը:
Բոլոր սովորողների համար՝ անկախ ունակություններից, սոցիալական վիճակից, ապահովված է որակյալ հանրակրթության ստացում, անձի ինքնադրսևորման , ինքնահաստատման , ինքնազարգացման նպաստավոր միջավայր:

ԿԱՊԿՈՒ սովորող աշակերտները մնացածներին հավասար սովորում են դպրոցում: Աշակերտական և մանկավարժական համակազմը ուշադիր և հոգատար է նրանց նկատմամբ:Դասընկերները ըմբռնումով են վերաբերվում իրենց ընկերների առանձնահատկություններին և ամեն կերպ աջակցում են նրանց:
Կրթական գործընթացը իրականացնում են բանիմաց , արհեստավարժ մանկավարժները՝մեծ ուշադրություն դարձնելով աշակերտների գիտելիքների շարունակական աճին,դրանց կիրառման հմտությունների մեծացմանը, նոր չափորոշիչների պահանջներին համապատասխանեցմանը:Գնահատվում են մանկավարժների կարիքները, ներառվում համապատասխան վերապատրաստման խմբերում:

Մեծ ուշադրություն է դարձվում սովորողների ոչ միայն կրթական, այլև դաստիարակչական գործընթացին: Ստեղծված է նրանց արժանապատվությունը ապահովող միջավայր:Տիրում է համագործակցային, առողջ մթնոլորտ:Աշակերտների գեղագիտական, հոգևոր, մշակութային դաստիարակությանը պատշաճ ուշադրություն է դարձվում:

Տնօրենության , խորհրդակցական մարմինների անդամների, դասղեկների,իրավապահ մարմինների կողմից հետևողական աշխատանքներ են տարվում սովորողների իրավունքների և պարտականությունների կատարման և արդյունավետ իրականացման ուղղությամբ:
Հատուկ ուշադրություն է դարձվում բուլինգի (այդ թվում՝ մեդիայի միջոցով), օտարման և բռնության դրսևորումների բացառմանը:

Համագործակցում են արվեստի, մշակույթի, ինչպես նաև համայնքի կյանքում իրենց ներդրումն ունեցած ներկայացուցիչների հետ, կազմակերպում տարատեսակ հանդիպումներ և զրույցներ նրանց և աշակերտների հետ՝ վերջիններիս հոգևոր և բարոյական դաստիարակությունը ճիշտ ուղով տանելու համար:

Դպրոցում վարվում են դպրոցի կանոնադրությանը համապատասխան մշակված ձևաթղթեր՝ ներքին դպրոցական վերահսկողություն անցկացնելու նպատակով: Սովորողները և դպրոցի համակազմը առաջնորդվում են ըստ կանոնադրության, օրենքով իրենց վերապահված իրավունքների և պահանջվող պարտականությունների շրջանակում:

2009 թվականից դպրոցն ընդգրկրվել է պարենի համաշխարհային ծրագրի հայաստանյան գրասենյակի աջակցությամբ իրականացվող <<Դպրոցական սնունդ>> ծրագրում, որի շրջանակներում կազմակերպվել է տարրական դպրոցի սովորողների համար ամենօրյա տաք սննդի ապահովում:Դրա իրականացման համար ստեղծված են համապատասխան պայմաններ՝ վերանորոգված ճաշարան և խոհանոց՝ համապատասխան սարքավորումներով:
Ստեղծված է անվտանգ և հիգիենիկ միջավայր առողջ սերունդ ունենալու համար: Աշակերտների ուժերով և նրանց ձեռքի աշխատանքներով ձևավորվում են միջանցքները, ստեղծվում թեմատիկ անկյուններ:
Դպրոցում գործում են սպորտային և առարկայական խմբակներ, որոնք նպաստում են աշակերտների առողջության պահպանմանը և խթանում են նրանց հետաքրքրությունը ուսման նկատմամբ:
Հաճախ են կազմակերպվում գրական-գեղարվեստական միջոցառումներ, մրցույթներ՝ աշակերտների առօրյան ավելի հետաքրքիր և բովանդակալից դարձնելու նպատակով:
Տոնվում են բոլոր պետական տոները և նշվում հիշատակի օրերը:
Աշակերտները սիրով մասնակցում են շաբաթօրյակներին, համայնքում կազմակերպվող միջոցառումներին :
Հաճախ են կազմակերպվում ճանաչողական այցեր և էքսկուրսիաներ:

Դպրոցում մինչև նոր ուսումնական տարին սկսելը՝ օգոստոսի վերջին ՝ ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների գործընթացը կազմակերպելու համար հրավիրվում է մանկավարժական խորհրդի նիստ, որի ընթացքում համակարգվում են ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները :
Հրավիրվում են մասնախմբի խորհրդակցություններ, պլանավորվում է տարեկան աշխատանքային գործնեությունը :Ստուգվում է թեմատիկ պլաններում առարկայի համապատասխանությունը չափորոշիչային պահանջներին և առարկայի պլանների կատարողականի վերաբերյալ ներկայացվում գրավոր հաշվետվություններ:Կազմվում են դպրոցի ուսումնական պլանները բաշխված բաղադրիչներով,դասացուցակները, համաարգվում են էլեկտրոնային մատյանների գրանցումները,թեմատիկ պլանների , դասղեկի աշխատանքային պլանների մուտքագրումը էլեկտրոնային մատյան, ուսումնական ծրագրերի կատարողականները (քանակական և որակական առումով), գրավոր աշխատանքների, աշակերտների գնահատման գրանցումները,կիսամյակային և տարեկան առաջադիմության ամփոփումները:Մշակվում,քննարկվում, հաստատվում են դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները:Պարբերաբար ստուգվում է ուսումնական ծրագրերի կատարողականները և

արդյունքները քննարկվում: Յուրաքանչյուր կիսամյակում առնվազն մեկ անգամ տարբեր առարկաներից կազմակերպվում են գրավոր աշխատանքներ տնօրինության կողմից և քննարկվում արդյունքները:
Իրականացվում է դպրոցական մակարդակում (դիտարկում բնական միջավայրում)կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում:
Կազմակերպվում է ԱՈՒՊ ծրագրի մշակում,անհրաժեշտ փաստաթղթերի հավաքագրում,աշակերտի թղթապանակի ստեղծում, ծնողի ընդգրկվածության ապահովում:
Դրան զուգահեռ տարվում են նաև դաստիարակչական աշխատանքներ գեղագիտական, ռազմահայրենասիրական,մշակույթային, աշխատանքային ուղղություններով:
Ուսումնառության գործընթացում կատարվում է սովորողների ուսումնառության արդյունքների պարբերական վերլուծություն և ուսումնառության գործընթացի արդյունավետությանն ուղղված շարունակական փոփոխություններ:Ձևավորվում է կրթական գործընթացի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ստացման և հաշվետվողականության մեխանիզմներ:Երկտարեցների և ցածր առաջադիմություն ունեցող աշակերտների հետ տարվում է նպատակային գործողություններ (հետագայում նախատեսվում է երկարօրյա խմբերում՝համապատասխան մասնագետների կողմից):
Կատարված աշխատանքների վերջնարդյունքը ենթադրում է աշակերտների կարքի վեր հանում, պլանավորված գործողությունների արդյունքում ուսման որակի և արդյունավետության բարձրացում:
ՀՊՉ-ի ներդրումը դպրոցում միտված է մեծացնել ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը, ուսուցումը դարձնել աշակերտակենտրոն, համագործակցային, ներառական՝ նպատակ ունենալով յուրաքանչյուր աշակերտի տալ իր կարողություններին համարժեք կրթություն, յուրաքանչյուրից պահանջել ըստ իրենց ընդունակությունների:
Ինտերակտիվ մեթոդներով, նոր տեխնոլոգիաներով մատուցված գիտելիքները դարձնել հմտություններ և կարողունակություններ նախագծային աշխատանքների միջոցով , աշակերտին սովորեցնել մտածել,վերլուծել ,կիրառել ստացած գիտելիքը ,միջառարկայական կապերի,ընդհանրական հասկացությունների միջոցով տեսական գիտելիքը կապակցել իրականությանը:
Նոր չափորոշիչներով նախատեսվում է կրթության գործընթացի վերանայում մի շարք ուղղություններով՝ սկսած ուսումնական պլանի կազմումից մինչև նախագծային աշխատանքների իրականացումը և պարտադիր խմբակների գործարկումը:Այն ենթադրում է նաև դասավանդման մեթոդաբանության էական վերանայում՝ուշադրության առանցքում պահելով սովորողների կարողունակությունների ձևավորումը, ամուր միջառարկայական կապերի ապահովումը, ինքնուրույն հետազոտական և ստեղծագործական գործնուեության իրականացումը:
Այս ուսումնական տարում 10-րդ դասարանում ներդրվել է նպատակային ուսուցումը և արդեն առկա են դրական արդյունքները:Աշակերտներից շատերը ընտրել են նախասիրած առարկաներ և կարող են խորությամբ և ավելի հանգամանալից ուսումնասիրել դրանք:Սա խթան է հանդիսանում երեխայի մասնագիտական կողմնորոշման գործում, նաև հնարավորություն խուսափել կրկնուսույցների ծառայություններից:Հիմնական հոսքում քանից ավել աշակերտի դեպքում դասարանը բաժանվում է երկու խմբի և փոքր համակազմի հետ աշխատանքը դառնում է ավելի արդյունավետ:

Աշակերտների գնահատման նոր ձևաչափը ենթադրում է հանրակրթական ուսումնական հաստատության կողմից իականացվող բնութագրող և միավորային գնահատումը, ուսուցիչը գնահատման միջոցով բացահայտում է կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ճանապարհին սովորողի

դժվարությունները :Նոր չափորոշիչներով սահմանված գնահատման չափանիշները առավել ճշգրիտ և հասցեական են որոշում աշակերտների կրթական կարիքները,հայտորոշիչ գնահատման միջոցով որոշվում է և շեշտադրվում թույլ կողմերը, ձևավորող գնահատման միջոցով՝ շտկվում, միավորային և բնութագրող գնահատման միջոցով՝ ամփոփում կատարված աշխատանքը:
Գնահատման շրջանակը ուժի մեջ մտնում 2026-2027 ուսումնական տարում՝ՀՊՉ-ի ամբողջական ներդրմանը զուգահեռ:
Մանկավարժական անձնակազմը   հետևողաբար հմտանում է նոր մեթոդներով աշխատաոճին:

ՈՒսումնական գործընթացում խնդիրները վեր են հանվում հիմնականում դասալսումների արդյունքում:Դասալսումները նպատակային են՝միջինը շաբաթական 11-13 դասաժամ(տնօրեն 4-5, փոխտնօրեն 3-4, առարկայական մասնախմբի ղեկավար, ուցուցիչներ 2-3):Դասալսումների արդյունքները քննարկվում են,արվում առաջարկություններ:
Դասալսումները շեշտադրվում և պլանավորվում են ըստ նպատակի՝ ավարտական դասարաններում՝ քննությունների պատրաստվածության գնահատում, սկսնակ ուսուցիչների մոտ՝ մեթոդական աջակցության և առաջավոր փորձի փոխանակման նպատակով:Այս բոլոր գործողությունների նպատակը ուսումնական գործընթացը առավել արդյունավետ դարձնելն է:

ՈՒսումնական հաստատության կատարած աշխատանքների ընթացքը գնահատելու համար դպրոցի գործնեության մեջ տեղի ունեցող փոփոխությունները վեր են լուծվում, համադրվում, կատարվում է ուսումնասիրություններ,ստուգվում են տնօրինության կողմից կազմակերպվող գրավոր աշխատանքների ամփոփիչ արդյունքները,առարկայական պետական ծրագրերի կատարողականները , ուսուցչի , դասղեկի, խմբավարի հաշվետվությունները,դասի գնահատման թերթիկները,տարեկան ամփոփաթերթիկները, բացակայությունների հաշվառման թերթիկը, բաց դասերի ժամանակացույցը, ուսուցիչների՝ վերապատրաստումներին, դասընթացներին, կարողությունների զարգացման ծրագրերին, նախագծերին մասնակցության հաշվետվությունները:

Ուսումնական միջավայրի բարելավման ուղղությանբ կատարված աշխատանքները ենթադրում են սովորողների կրթության և դաստիարակության համար անհրաժեշտ անվտանգ և սանիտարահիգիենիկ բարվոք պայմանների ապահովում, անձնակազմի և աշակերտների համար գեղագիտական միջավայրի ստեղծում:Վերջինս մեծապես կախված է հենց մարդկային ռեսուրսներից,նրանց ներգրավվածության աստիճանից, աշխատանքից:Դպրոցում ապահովված է առողջապահական, սանիտարահիգիենիկ,անվտանգային պայմանները,որը անհրաժեշտ է մանկավարժական և աշակերտական համակազմի ուսումնական գործընթացի իրականացման համար:

ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների ուսումնառության համար հարմարեցված միջավայրի ստեղծման ծախսերը իր վրա է վերցնում պետությունը և հատուկ նպատակային ծախսի տեսքով ֆինանսավորում դպրոցին:Ծախսը ձևակերպվում է կոնկրետ տվյալ ԿԱՊԿՈՒ աշակերտի անհատական կարիքի բավարարման նպատակով:Դպրոցում գործում է ներառական կրթությունը և երկու ԿԱՊԿՈՒ աշակերտները բոլորի հետ հավասար հիմունքներով ստանում են ուսուցում:Դասընկերները ըմբռնումով են վերաբերվում նրանց առանձնահատկություններին և ամեմն ինչում աջակցում են նրանց:Մանկավարժները, մանկավարժի օգնականները,տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի մասնագետները նրբանկատ, հոգատար և արհեստավարժ կերպով հետևողաբար աշխատում են նրանց հետ:

Ստորև ներկայացնում եմ ուսումնական հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական մի քանի արդյունքներ աղյուսակներով:

2024-20245ուստարվա սեպտեմբեր ամսվա դասարանների և սովորողների թիվը

	Դասարանների քանակ	Սովորողների թիվ
I	1	34
II	1	31
III	1	25
IV	1	33
V	1	20
VI	1	31
VII	1	19
VIII	1	18
IX	1	27
X	1	23
XI	1	11
XII	1	12
Ընդամենը	12	284

Գծապատկեր 1. Դպրոցի 2024-24 25թթ ուս. տարվա սովորողների և դասարանների թիվը

Դասարանների միջին խտությունը կազմում է 24 աշակերտ:

2023-2024 թթ ուս տարում աշակերտների տարեկան առաջադիմության ցուցանիշներն են՝

Դասարան	Աշակերտների քանակ	Գերազանց	Հարվածային	Որակը %–ներով
1	31	-	-	-
2	25	-	-	-
3	33	11	12	70%
4	20	8	6	70%

Գծապատկեր 2.

Տարրական ընդհանուր կրթական առաջին աստիճան

Դասարան	Աշակերտների քանակ	Գերազանց	Հարվածային	Որակը %–ներով
5	32	5	12	53%
6	19	1	3	21%
7	18	2	9	61%
8	27	1	8	33%
9	27	5	2	26%

Գծապատկեր 3.

Հիմնական ընդհանուր երկրորդ աստիճան

Դասարան	Աշակերտների քանակ	Գերազանց	Հարվածային	Որակը %–ներով
10	11	1	1	18%
11	12	1	3	33%
12	15	1	6	47%

Գծապատկեր 4. Միջնակարգ ընդհանուր երրորդ աստիճան

Ուսման որակը 2023-2024թթ կազմում է 42 %

2022-2023 թթ ուստարվա II կիսամյակի ամփոփաթերթ

Դասարաններ	Աշ. Թիվը կիս. սկզբին	Որից գնահատվել են	Գերազանցիկ են	Հարվածային են	Անբավարար ունեն ընդամենը	Մեկ կամ երկու առարկաներից	Երեք կամ ավել առարկաներից	Առաջադիմություն %-ով	Որակը % -ով	Բաց թողած ժամերը
I	26									
II ա	19	19	10	7	-	-	-	100%	89%	112
II բ	14	14	3	11	-	-	-	100%	80%	712
III	20	20	8	7	-	-	-	100%	75%	465
IV	32	32	8	8	1	1	-	96.9%	46.9%	1226
V	20	20	1	8	-	-	-	100%	45%	342
VI	18	18	2	9	-	-	-	100%	61%	338
VII	27	27	2	10	-	-	-	100%	44%	400
VIII	27	26	3	3	-	-	-	100%	23%	810
IX	16	16	2	1	-	-	-	88%	29.2%	405
X	13	12	1	2	-	-	-	100%	25%	689
XI	15	15	-	4	-	-	-	100%	26.6%	565
XII	14	14	3	3	-	-	-	100%	43%	-
Ընդամենը	261	234	43	66	1	1	-	98,7%	48,9%	

Գծապատկեր 5.

2023-2024 թթ ուստարվա I կիսամյակի ամփոփաթերթ

Դասարաններ	Աշ. Թիվը կիս. սկզբին	Որից գնահատվել են	Գերազանցիկ են	Հարվածային են	Անբավարար ունեն ընդհանուրը	Մեկ կամ երկու առարկաներից	Երեք կամ ավել առարկաներից	Առաջադիմությունը %-ով	Որակը % -ով	Բաց թողած ժամերը
I	31									
II	25									
III	33	33	4	21	-	-	-	100%	78%	172
IV	20	20	4	10	-	-	-	100%	72%	196
V	32	32	1	16	-	-	-	100%	53%	166
VI	19	19	2	5	-	-	-	100%	36%	158
VII	18	18	2	10	2	1	1	88.9%	66.7%	292
VIII	27	27	-	11	1	1	-	96%	40.7%	
IX	27	26	4	3	-	-	-	100%	28%	
X	12	11	1	1	-	-	-	100%	18.2%	250
XI	12	12	1	3	-	-	-	100%	33%	
XII	15	15	1	4	-	-	-	98.5%	49%	
Ընդամենը	270	213	20	84	3	2	1	98.3%	47.4%	

Գծապատկեր 6.

2023-2024 թթ ուստարվա II կիսամյակի ամփոփաթերթ

Դասարաններ	Աշ. թիվը կիս. սկզբին	Որից գնահատվել են	Գերազանցիկ են	Հարվածային են	Անբավարար ունեն ընդհանուրը	Մեկ կամ երկու առարկաներից	Երեք կամ ավել առարկաներից	Առաջադիմությունը %-ով	Որակը % -ով
I	31								
II	25								
III	33	33	11	12	-	-	-	100%	70%
IV	20	20	8	6	-	-	-	100%	70%
V	32	32	5	12	-	-	-	100%	53%
VI	19	19	1	3	1	1	-	94%	21%
VII	18	18	2	9	-	-	-	100%	61%
VIII	27	27	1	8	1	1	-	96%	33%
IX	27	26	5	2	-	-	-	100%	26%
X	11	11	1	1	-	-	-	100%	18%
XI	12	12	1	3	-	-	-	100%	33%
XII	15	15	1	6	-	-	-	100%	47%
Ընդամենը	270	213	36	62	2	2	0	99%	65%

Գծապատկեր 7.

Դասարանների թիվը ընթացիկ և նախորդ երեք ուսումնական տարիների կտրվածքով.

Դասարանների թիվը	2020-2021 ուս. տարի	2021-2022 ուս. Տարի	2022-2023 ուս. տարի	2023-2024 ուս. տարի	Դինամիկան (աճ կամ նվազում)
1-ին դասարան	1	2	1	1	նվ
2-րդ դասարան	2	1	2	1	նվ
3-րդ դասարան	1	2	1	1	նվ.
4-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
5-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
6-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
7-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
8-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
9-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
10-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
11-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
12-րդ դասարան	1	1	1	1	նվ.
Ընդհամենը	13	14	13	12	Նվ.

Գծապատկեր 8.

Սովորողների թիվը՝ նախորդ երեք ուսումնական տարիների կտրվածքով

Ցուցանիշ	2020-2021 ուս. տարի	2021-2022 ուս. Տարի	2022-2023 ուս. տարի	2023-2024 ուս. տարի	Դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Սովորողների ընդհանուր թիվը ուսումնական տարվա սկզբին՝ Տվյալ ուս. տարվա սեպտեմբերի 1-դրությամբ	257	257	272	270	նվ.
Սովորողների ընդհանուր թիվը ուսումնական տարվա վերջին՝ տվյալ ուս. Տարվա մայիսի 25-ի դրությամբ	257	257	270	270	աճ
Ուսումնական տարվա ընթացքում ընդունված սովորողների թիվը	--	--	3	-	նվ.
Ուսումնական տարվա ընթացքում հեռացած սովորողների թիվը	3	16	11	-	նվ.

Գծապատկեր 9.

Դպրոցական, մարզային, հանրապետական օլիմպիադաներում սովորողների մասնակցությունը 2022-2023 ուստարում և նախորդ երկու ուստարիների ընթացքում:

Ցուցանիշ	2021-2022 ուս. Տարի	2022-2023 ուս. տարի	2023-2024 ուս.տարի
Դպրոցական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը	60 23.3%	40 14.7%	68 25%
Մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը	41 15.9%	19 7%	18 6.6%
Մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	9 3.5%	4 1.5%	2 0.74%
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը	-	1 0.4%	1 0.4%
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	-	-	-

Գծապատկեր 10.

Կրթության որակ ասելով հասկանում ենք պետական և առարկայական չափորոշիչին համապատասխան աշակերտների կրթական կարիքների բավարարման գործընթացի բնութագիրը:Կրթության որակի գնահատումը կատարվում է կրթության փաստացի վիճակի ուսումնասիրությամբ:Հաշվի է առնվում տարեկան և օրվա աշխատանքային պլանների առկայությունը,դրանց կատարողականները,դասալսումների ընթացքում ուշադրություն է դարձվում դասի վարման ձևին, օգտագործվող մեթոդների , հնարների կիրառման արդյունավետությանը,ժամամակի նպատակային օգտագործմանը, դասապրոցեսին աշակերտների մասնակցային ակտիվությանը, հաղորդվող նյութի ծավալին,վերջնարդյունքների ապահովմանը և միջառարկայական կապերին: Կրթության որակի վերլուծության համար կարևոր է տարեսկզբի և տարեվերջի ներքին ստուգումները և արդյունքների համադրումը,դասարանի՝ կիսամյակի վերջում ունեցած առայադիմության,որակի ցուցանիշների համադրումը:

Կրթության որակի և առաջադիմության վրա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ազդեցությունը որոշվում է դասալսումների, ստուգիչ գրավոր աշխատանքների, մշտադիտարկման միջոցով:Դասի որակը որոշում է դասապրոցեսին սովորողների ներգրավվածության աստիճանով,նոր չափորոշիչների պահանջներին համապատասխանությամբ, նոր մեթոդների և տեխնոլոգիաների կիրառման աստիճանով,աշակերտակենտրոն դասի վարմամբ,գնահատման նոր մեխանիզմների կիրառման արդյունավետությամբ:: Ստացված արդյունքների ուսումնասիրությունը,համադրումը, մշտադիտարկումը օգնում են որոշել՝ ինչ ծավալով են կատարվել աշխատանքները:Ըստ այդմ էլ որոշվում են որքանով են այդ աշխատանքները նպաստում կրթության որակի և առաջադիմության բարձրացմանը,առկա է գիտելիքների,կարողությունների,հմտությունների շարունակական աճ,թե ոչ:

Արտադպրոցական և երկարօրյա ուսուցման կազմակերպման աշխատանքները շատ կարևոր նշանակություն ունեն աշակերտի հոգևոր և ֆիզիկական դաստիարակության գործում:Արտադպրոցական ցանկացած պարապմունք, աշխատանք դրական ազդակ է երեխայի համար իր հակումների, նախասիրությունների, ներքին պոտենցյալի բացահայտման գործում:Դա օգնում է երեխային կտրվել փողոցից, ավելի հետաքրքիր դարձնել իր առօրյան, գտնել իր հետաքրքրություններին համապատասխան զբաղմունք, արդյունավետ օգտագործել ազատ ժամանակը:
Արտադպրոցական միջոցառումները մեր դպրոցում հաճախ են կազմակերպվում:Աշակերտների ներգրավվածությունը բարձր է, մասնակցում են սիրով, հանդես գալիս նախաձեռնողաբար:
Երկարօրյա ուսուցումը մեծ օժանդակություն է ծնողին՝ երեխայի ուսման որակը, դասի յուրացման ծավալը մեծացնելու հարցում:Ուսման մեջ ցածր առաջադիմություն ունեցող աշակերտներին օժանդակելու հարցում երկարօրյա ուսուցման կազմակերպումը կարևոր է:Դրա ներդրումը ժամանակի պահանջ է:Դպրոցում պետք է կազմակերպվի երկարօրյա ուսուցում՝սովորողների և նրանց ծնողների ակտիվ օժանդակությամբ:Դա կնպաստի ուսման որակի բարձրացման գործին:

Ժողովրդավարական արժեհամակարգի անբաժանելի մասն են բազմակարծությունը,ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայրը:Յուրաքանչյուր ոք ունի իրավունք ունենալ սեփական դիրքորոշում և ազատ արտահայտել այն:Աշակերտին և մանկավարժին բազմակարծիք ,ներառական,մասնակցային միջավայրը հնարավորություն է տալիս ազատ կամարտահայտվելու, պաշտպանելու իր տեսակետը, իր իրավունքները, նաև հարգելու այլոց կարծիքն ու իրավունքները:Այդպիսի առողջ, անկաշկանդ մթնոլորտում անհատը ձևավորվում է որպես սուբյեկտ,այլ ոչ թե դառնում օբյեկտ:Ներառական,մասնակցային միջավայրը ենթադրում է ներգրավվածություն(ուսուցիչների, ծնողների, աշակերտների,վարչական աշխատողների,խորհրդի,խորհրդակցական մարմինների,ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության,պետական տարածքային մարմինների,համայնքի)դպրոցի գործնեության մեջ::Ժողովրդավարական մշակույթը մերժում է միահեծան կառավարումը , ապահովում փոխհամագործակցային մթնոլորտ :

Բոլոր սովորողների համար՝անկախ ունակություններից,սոցիալական վիճակից,ապահովված է որակյալ հանրակրթության ստացում,անձի ինքնադրսևորման ,ինքնազարգացման նպաստավոր միջավայր:

Հալածանքի,օտարման,բռնության կանխարգելումը դպրոցում կարևոր նշանակություն ունի առողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտի ձևավորման գործում: Պրոբլեմը լուծում են ոչ թե պրոբլեմի թվացյալ բացակայությամբ և կոծկումով, այլ հակառակը՝ եղած խնդիրների բարձրաձայնմամբ և դրա լուծման գործընթացների թափանցիկությամբ :Շատ հաճախ խուսափում են արատավոր երևույթի բարձրաձայնումից կամ հանրայնացումից, որևհետև դա հարվածում է դպրոցի վարկանիշին: Ազգային,սոցիալական,ֆիզիկական բնույթով պայմանավորված բռնությունների,անհանդուրժողականության,հալածանքի,օտարման դեպքերը եղել են և կլինեն, քանի դեռ դրանք վեր չեն հանվել և չեն դատապարտվել: Ցավոք, վատ օրինակը միշտ վարակիչ է, շատ երեխաներ դա համարում են ուժի, ինքնահաստատման, ամենակարողության չափանիշ և ընդօրինակում են:Սկսվում է շղթայական ռեակցիան: Կանխարգելումը ենթադրում է խրստ մոտեցում, անհանդուրժողականութրուն նույնիսկ ամենաչնչին դրսևորման դեպքում:Կատարվում են դաստիարակչական,բացատրական աշխատանքներ,կարևոր է կատարվող աշխատանքների հետևողականությունը և շարունակական լինելը:
Դպրոցական բռնությունը կարող է լինել հուզական և ֆիզիկական բնույթի:Դպրոցում բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի առկայությունը , յուրաքանչյուր աշակերտի տեղեկացվածությունը իր իրավունքների և պարտականությունների մասին, բռնության բացառման նպատակով իրավապահ մարմինների ներգրավվածությունը կանխարգելում են հալածանքի, բռնության դեպքերը :Ճգնաժամային իրավիճակներում կարևոր է արագ արձագանքումը,մանկավարժահոգեբանական գործողությունները,դաստիարակչական աշխատանքները,կրկնվելու դեպքում՝ պատիժը իրավապահ մարմինների կողմից, շրջայցերը , զրույցները:
Մեր դպրոցում բռնության,հալածանքի,օտարման ցանկացած ձևի բացառման ուղղությամբ հետևողական աշխատանքներ են տարվում: Այս աշխատանքում ներգրավված են բոլորը՝սկսած դպրոցական համակազմից մինչև ծնողական խորհուրդ:Հիմնական աշխատանքները կատարվում են դասղեկների, ԿԱԴԱՀ-ի կողմից:Ցավոք, դպրոցը չունի հոգեբան և սոցմանկավարժ:
Կրեդիտային՝ միջնակարգ կրթության ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ,սովորողների ընթացիկ և ամփոփիչ գնահատման,կրթական ծրագրերի

յուրացման կրեդիտների միջոցով չափման,հաշվառման և փոխանցման համկարգը դեռ չի գործում դպրոցում, բայց դրված են դրա նախադրյալները: Ուսման որակի վրա երևում է դրական դինամիկա,ուսուցման այլընտրանքային ձևերը, համագործակցային դասերը, նախագծային աշխատանքները խթանում են սովորողի մտավոր ունակությունները և օգնում առավել խորությամբ ընկալելու նյութը:Դասապրոցեսը դարձել է ավելի աշխույժ,դինամիկ, աշակերտները հետաքրքրված են ,ունեն սովորելու ձգտում:

Սովորողների հաճախելիության ցուցանիշը անընդհատ վերահսկվում է:Հաշվառման մատյանները կանոնավոր լրացվում են, յուրաքանչյուր բացակայության պատճառ պարզաբանվում է դասղեկների և բուժքրոջ կողմից: 2023-202թթ 2-րդ կիսամյակում երկու աշակերտ հատել են 60 բացակա ունենալու շեմը և հանձնել են վերաքննություն:

Այս ամենի հետ միասին կան բացթողումներ, որոնց ուղղումը մեր նպատակների տիրույթում է:

- Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների՝նախագծային աշխատանքների,ինտեգրված համակարգչային դասերի,լաբորատոր,գործնական, խմբային,համագործակցային աշխատանքների իրականացումը ,տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը առայժմ թույլ է զարգացած:
- Աշակերտները թույլ են տիրապետում ժողովրդավարական և քաղաքացիկան կարողունակությանը, թվային և մեդիա կարողունակությանը,ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակությանը,տնտեսական կարողունակությանը:Սակայն գործընթացը դինամիկ զարգացման մեջ է և երևում է առաջընթաց:
- Անհրաժեշտ է բնագիտական, տեխնոլոգիական, ճարտարագիտական առարկաների և մաթեմատիկայի կրթության որակի բարելավում՝ շնորհիվ նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ուսուցման նոր ձևերի:Այստեղ կարևորվում է լաբորատորիաների առկայությունը և հագեցվածությունը: Արդեն սկսվել է դպրոցի գործող և նոր ստեղծվող լաբորատորիաների համար նոր գույքի և սարքավորումների, տեխնիկական միջոցների տրամադրման գործընթացը:Սա լայն հնարավորություն կտա ԲՏՃՄ առարկաների արդյունավետ դասավանդման և բարձր արդյունքներ ակնկալի:
- Նախագծային աշխատանքների կազմակերպումը և կատարումը դեռևս որոշակի դժվարություններ են ներկայացնում ուսուցիչների աշակերտների համար: Այն առաջին քայլերն է անում:
- Երբեմն անհարկի բարձրացվում են գնահատականները՝ բարձր ցուցանիշներ ապահովելու համար,և որակի ցուցանիշը չի համապատասխանում իրական վիճակին: Դրանք բացառելու համար կարևորվում է տնօրինության կողմից հաճախ իրականացնել ամփոփիչ գրավոր աշխատանքներ:
- Բազմակարծիք, ներառական, մասնակցային արժեքային միջավայրը դեռևս թույլ է զարգացած,չկա նախաձեռնողականություն տարատեսակ հարցերի քննարկման և ինքնուրույն իրագործման հարցերում: Բոլորը սպասում են, որ ինչ որ մեկը կգա և կլուծի իրենց հարցերը իրենց փոխարեն:
- Պասիվ կեցվածքը դեռ իներցիայով շարունակվում է,ավելի շատ անտարբերությունն է տիրում, չկա մոտիվացիա տեր կանգնելու սեփական իրավունքներին, նաև կատարելու ներքին կանոնակարգով իրենց վերապահված պարտականությունները:
- Աշակերտների արտադպրոցական կրթությունը դեռևս բավարար չէ:Նպատակային էքսկուրսիաների կազմակերպումը,մարզական ճամբարների,ամռանը բակային ճանբարների կազմակերպումը,սպորտային,պարի, նկարչության, քանդակագործության, կար ու ձևի նոր խմբակների բացումը ավելի բովանդակալից կդարձնի սովորողների առօրյան: Կնպաստի նաև աշակերտների տաղանդի և նախասիրությունների ,

ստեղծագործական ունակությունների բացահայտմանը:

- Թույլ է սովորողների և մանկավարժների ներգրավվածության աստիճանը ինքնակառավարմանը:Դեռ շատ անելիքներ կան աշակերտների իրավական, կառավարչական, մասնակցային գիտելիքների տիրապետման և կիրառման հարցում: Դպրոցի ինքնակառավարմանը իրենց ձայնը լսելի դարձնելու գործում հետևողական չեն:

2.2 Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքները

Արդի ժամանակաշրջանում մանկավարժը պետք է ունենա հաստատուն արժեքներ և օբյեկտիվ վերաբերմունք, մասնագիտական հմտություններ և գիտելիք՝ հիմնված բազային գիտելիքների և արդի տեխնոլոգիաների և մեդիարագիտության վրա:

Մանկավարժական գործունեությունը պահանջում է գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների անընդհատ բարելավում : Խնդիր է դրված զարգացնել ուսուցիչների առարկայական և մանկավարժական կարողունակությունները,ապահովել շարունակական մասնագիտական զարգացում: Այդ նպատակով տարվում է մանկավարժական աշխատողի մասնագիտական զարգացման կարիքի գնահատում,ըստ դրա էլ աշխատանքներ են տարվում մանկավարժի որակավորման բարձրացման ուղղությամբ: Մեծ ուշադրություն է դարձվում մանկավարժական համակազմի ինքնակրթությանը, տարատեսակ վերապատրաստումներին, սեմինարներին, վեբինարներին մասնակցությանը,որոնք միտված են նպաստելու կրթական ոլորտում բարեփոխումների իրականացմանը, կրթական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը:

Մանկավարժը պետք է ծանոթ լինի կրթության բնագավառի և իրենց գործունեությանը վերաբերող օրենսդրական հարցերին, ծանոթանա նորագույն կրթական տեխնոլոգիաներին, դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին և հնարներին,սովորի դրանք կիրառել, ծանոթ լինի նոր չափորոշիչներին և ծրագրերին,ուսուցումը կազմակերպի ըստ այդ պահանջների:Նա պետք է շարունակաբար ինքնուսուցվի և ինքնակրթվի , ձեռք բերի հմտություններ դասի պլանավորման և իրականացման գործընթացում, ուսումնաօժանդակ և տեխնիկական միջոցներով ուսումնական խնդիրներ լուծելու հմտություններ: Հաճախակի կիրառի տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ :Մանկավարժը պետք է զարգացնի ուսումնական և մեթոդական նյութեր մշակելու , դասեր պլանավորելու և վարելու, դասերը վերլուծելու և գնահատելու կարողունակություններ, տիրապետի գնահատման նոր մեխանիզմին և հաջող կիրառի:
Իմանա ՀՊՉ –ի հիմնական դրույթները,ուսուցիչներին ներկայացվող պահանջները,ծրագիրը, դասավանդման մեթոդները և գնահատման համակարգը, տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առանձնահատկությունները տվյալ առարկայի դասավանդման գործընթացում:

Կրթությունը բոլորի համար է՝ անկախ տարիքից: Երբ տեղի է ունենում ունենում լճացում, քարացած մեթոդներով ,դոգմատիկ ուսուցումով ժամանակակից տեղեկատվական հոսքից օգտվող աշակերտին չես հետաքրքրի:Եթե մանկավարժը դադարում է զբաղվել իր մասնագիտական գիտելիքների հարստացմամբ ,ժամանակակից մարտահրավերներին չի կարող դիմակայել: Փոխվում են ժամանակները, փոխվում է աշակերտների հետաքրքրությունների շրջանակը, պետք է փոխվեն նաև դասավանդման մեթոդները, գիտելիքի մատուցման ձևերը:ՈՒսուցիչը պետք է լինի ճկուն և դինամիկ իր աշխատանքում:

Գաղտնիք չէ, որ շատ մանկավարժներ , առավել ևս ավագ սերնդի, լավ չեն տիրապետում ՏՀՏ միջոցներին, որը բերում է նրան, որ խուսափում են դասերի վարման նոր և ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառումից, արդյունքում տուժում է դասի որակը:
Մեր մանկավարժների մոտ մեդիագրագիտությունը և ժամանակակից տեխնիկական միջոցներին տիրապետելու կարողունակությունը ցածր է: Այս կարիքի բավարարման համար կարևորում եմ համապատասխան ուղղությամբ վերապատրաստումները:
Մանկավարժը պետք է կարողանա ստեղծել հարգանքի և փոխըմբռնման վրա հիմնված բարենպաստ կրթական միջավայր:Սովորողի մեջ ձևավորի ուսման նկատմամբ հետաքրքրություն և սովորածը գործնականում կիրառելու հմտություններ:Հաշվի առնելով սովորողների անհատական առանձնահատկությունները,ապահովի տարբերակված ուսուցման կազմակերպումը՝ներառելով կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողներին:Մանկավարժը պետք է կարողանա օգտվել առցանց կրթական կայքերի գործիքներից , դրանց միջոցով կազմակերպի ուսումնական գործընթացը, ստեղծի թվային առցանց առաջադրանքներ,շնորհանդեցներ,տեսանյութեր, համօգտագործել դրանք:Տիրապետի երեխաների սովորելու առանձնահատկությունների՝ուսումնառության ոճերին,և դրանց համապատասխան կառավարի ուսումնառության գործընթացը: Կարողանա արդյունավետ կառավարել դասարանը ,սովորողների վարքը:Սեփական վարքով օրինակ ծառայի,նպաստի իրավահավասարության, մարդասիրության,արդարության մթնոլորտի ձևավորմանը դասապրոցեսում և դասարանում:
Այժմ, երբ համընդանուր ներառական կրթությունը ենթադրում է տարբերակված ուսուցում,ԱՌԻՊ-ների կազմում,սովորողների կրթության առանձնահատուկպայմանների կարիքի բացահայտում և գնահատում,մեծանում է մանկավարժի՝ հոգեբանության ասպարեզում գիտելիքների և,կարողություններին,հմտություններին տիրապետելու ունակությունը: Անհրաժեշտ են նոր ռազմավարություններ, նոր մոտեցումներ, նոր մեթոդներ:Պետք է կարողանա ընտրել և կիրառել դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և հնարներ , այնպես պլանավորի դասը ,որ բոլոր սովորողները մասնակցություն ունենան դասին, իրականացնի համատեղ դասավանդում:
Սա հեշտ աշխատանք չէ: Անհրաժեշտ է շարունակաբար ինքնակրթվել, հմտանալ սովորածը կիրառելու գործում:
Մեր ուսումնական հաստատությունն ունի 50 աշխատակից, որոնցից դասավանդում են 23 մանկավարժ, բարձրագույն կրթություն ունեն բոլորը և անցել են ընթացիկ ատեստավորում, համապատասխանում են մանկավարժի որակավորմանը: Մեկ մանկավարժ անցել է կամավոր ատեստավորում:Մանկավարժները աշխատում են շաբաթական միջինը 17 դասաժամ ծանրաբեռնվածությամբ:
Մեծամասամբ հմուտ մանկավարժներ են՝ նվիրված իրենց աշխատանքին և պատրաստ են իրենց փորձը փոխանցել սկսնակներին:

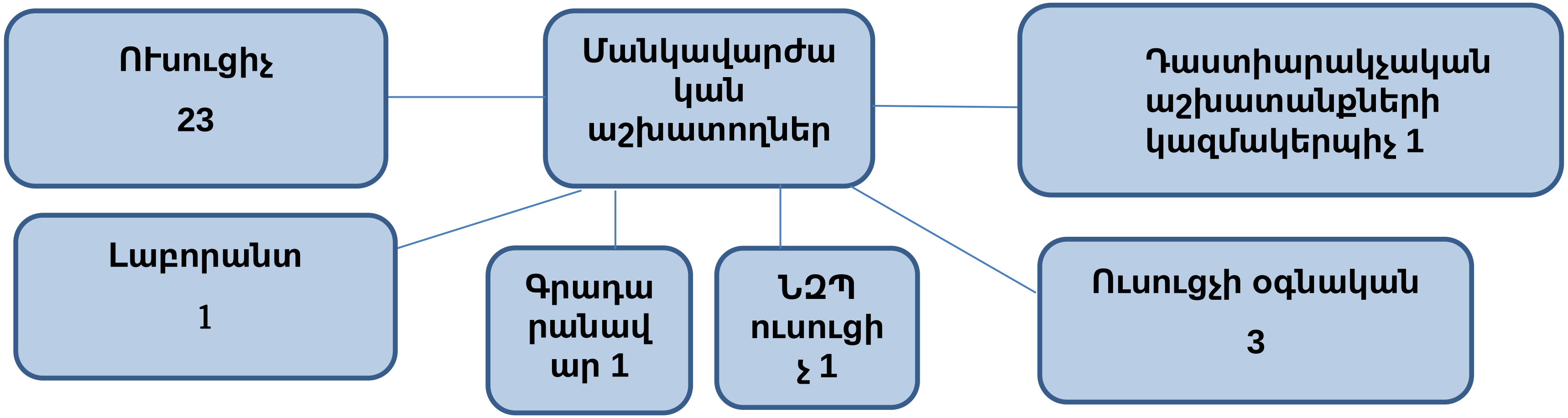

Գծապատկեր 11. Դպրոցի մանկավարժական աշխատողներ

Ցուցանիշ	**Թիվ**	**Տոկոս %**
Բարձրագույն մանկավարժական որակավորում ունեցող ուսուցիչներ	23	100%
Միջնակարգ մասնագիտական որակավորում ունեցող ուսուցիչներ	-	-
Ըստ մասնագիտության դասավանդող ուսուցիչներ	23	100%
Տարակարգ ունեցող ուսուցիչներ	-	-
Վերապատրաստում անցած ուսուցիչներ	23	100%
Վերապատրաստող ուսուցիչներ	-	-
Ուսուցիչների միջին տարիքը	52	

Գծապատկեր 12.

2023-2024 ուսումնական տարում Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի կողմից իրականացվող «Հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների և ուսուցչի օգնականների ներառող դասավանդման հմտությունների զարգացման ապահովում» ծրագրի շրջանակում ընթացիկ վերապատրաստում են անցել 12 մանկավարժ,որոնցից պարտադիր ատեստավորվել են և ստացել վկայականներ 3-ը,ևս 9-ը ստացել են հավաստագրեր:

Մեր ուսումնական հաստատության մանկավարժների կրթական կարիքներն են՝

- Հանրակրթության բնագավառի օրենսդրության ոչ բավարար իմացություն:
- Կրթական գործընթացի մասնակիցների իրավունքների և պարտականությունների ոչ բավարար իմացություն:
- Պաշտոնական պարտականությունների ոչ լիարժեք իմացություն:
- Էլեկտրոնային դասընթացների ստեղծման, կազմակերպման և կառավարման գործընթացին տիրապետելու հմտությունների բացակայություն:
- ՌԽուցման կառավարման համակարգերի թվային գործիքների միջոցով թվային առաջադրանքների ստեղծման կարողունակությունների բացակայություն:
- Կրթության բնագավառում կիրառվող նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառման հմտությունների պակաս:
- Նոր չափորոշիչների տիրապետման և կիրառման ուղղությամբ կարողունակությունների պակաս:
- Մանկավարժահոգեբանական հմտությունների կատարելագործման կարիք, ԱՌԽՊ-ի կազմման գործընթացում խորհրդատվության կարիք:
- Նոր գնահատման մեխանիզմին տիրապետման հմտությունների պակաս:

Աշխատակազմի աշխատանքի պայմանների բարելավումը,նրանց հանգստի և սննդի պայմանների կազմակերպումը, կատարած աշխատանքի գնահատումը,խրախուսումը,պարգևատրումները,մեծարումը մեծապես ազդում են դպրոցում տիրող բարոյահոգեբանական մթնոլորտի վրա, որն էլ իր հերթին նպաստավոր միջավայր է ստեղծում ինքնակրթության, մանկավարժական և մասնագիտական ունակությունների զարգացման համար: Գրադարանը, ընթերցասրահը,առարկայական սենյակները՝հագեցած համապատասխան տեխնիկական միջոցներով, կստեղծեին համապատասխան միջավայր:Տարատեսակ վերապատրաստումները , առցանց դասընթացները , ուսումնամեթոդական ուղեցույցները, փորձի փոխանակումը և դրանց արդյունքում դասապրոցեսի արդյունավետության մեծացումը որակական և քանակական ցուցանիշների կապահովեն, կլուծեն կրթական կարիքները:

Դպրոցում դասավանդող մանկավարժները ունեն բարձրագույն կրթություն,մեկ ուսուցիչ կամավոր ատեստավորվել է:
Մանկավարժները մասնակցել են պարտադիր ատեստավորմանը,տարատեսակ վերապատրաստումների,սեմինարների,վեբինարների՝ տարբեր կրթական ծրագրերով:Վերապատրաստումների արդյունավետությունը որոշվում է դասալսումների,նաև փոխադարձ դասալսումների ընթացքում դիտարկման միջոցով, թե որքանով է կիրառվում գործնականում վերապատրաստման ընթացքում ստացած գիտելիքներն ու հմտությունները:Շատ կարևոր են առաջավոր փորձի փոխանակումը, բաց դասերը,դաս-միջոցառումները,դաս-վիկտորինաները,դաս-ներկայացումները,ցերեկույթները:2023-2024   ուսումնական տարվա ընթացքում մեր դպրոցում նմանատիպ միջոցառումների քանակը նկատելիորեն ավելացել է,որն էլ աշխուժացրել է ուսումնական գործընթացը:

Ուսումնական գործընթացում ներգրավված մանկավարժները մեծամասամբ փորձառու են,արհեստավարժ իրենց գործում,շատերը նվիրյալներ են և հետամուտ ուսումնառության գործընթացի արդյունավետ իրագործմանը:

Մանկավարժական կոլեկտիվում տիրում է փոխըմբռնման և համագործակցության մթնոլորտ:

Մանկավարժը արժևորված է կոլեկտիվի կողմից,գնահատվում է նրա աշխատանքը:

Սկսնակ մանկավարժները ստանում են մասնագիտական և բարոյական աջակցություն փորձառու մանկավարժների կողմից, իրեք էլ իրենց հերթին օգնում են վերջիններիս նորագույն տեխնոլոգիաների յուրացման գործում:

Դպրոցի անձնակազմի արժևորման և խրախուսման նպատակով նախատեսվում է դպրոցում նոր համակարգի ներդրում, որի հիմքում ընկած լինեն աշխատողի ինքնակրթությունը,մասնագիտական զարգացումը, նախագծային աշխատանքների որակը, տարբեր միջոցառումների կազմակերպումը, նախաձեռնողականությունը, սովորողների գրանցած արդյունքները:

Համաձայն ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 2024թվականի հունվարի 31-ի N136-Ա12 հրամանի սահմանվել է ՀՊՉ-ի ներդրման լավագույն փորձի խրախուսման ընթացակարգ , ըստ որի նախատեսվում է ունենալ լավագույն փորձի խրախուսման 10 անվանակարգ, որոնց հաղթողները կպարգևատրվեն և կարժանանան <<Տարվա լավագույն>>կոչմանը:

Գծապատկեր 14-ում ներկայացված է ուսուցչական անձնակազմի որակական ցուցանիշների տվյալները:

Այժմ անդրադառնանք այն խնդիրներին, որոնք առկա են,և դրանց լուծումը ժամանակի պահանջ է:

- Մանկավարժների մեծամասնությունը մասամբ է տիրապետում համակարգչային գրագիտությանը,որը խնդիրներ է առաջացնում աշխատանքի ընթացքում:
- Արդի գիտատեխնիկական առաջընթացի դարաշրջանում, մրցունակ մասնագետ պատրաստելու համար հենքը դրվում է հենց դպրոցից: Որպեսզի աշակերտին կրթի ժամանակին համահունչ,մանկավարժը ինքը շատ հարցերում ինքնակրթվելու կարիք ունի:Հին, քարացած մեթոդներով ժամանակակից երեխայի մեջ հետաքրքրություն չես առաջացնի:Դրա լավագույն լուծումը դպրոցում համակարգչային դասընթացների կազմակերպումն է ՏՀՏ մասնագետների կողմից:

- ՈՒսուցիչները պասիվ են մասնակցում տարակարգ ստանալու գործընթացին, հազվադեպ են դիմում կամավոր ատեստավորման համար:Անհրաժեշտ է բացատրական աշխատանքներ տանել, ոգևորել,վստահություն սերմանել իրենց ուժերի նկատմամբ, կազմակերպել թեստերի համատեղ լուծումներ,քննարկումներ:Շատ հաճախ չդիմելու գլխավոր պատճառը սեփական ուժերի անհարկի թերագնահատումն է, տապալվելու վախը, անհամարձակությունը:Տնօրենը, տեղակալը սեփական ուժերի հանդեպ վստահություն պետք է սերմանեն մանկավարժների մոտ:
- Չեն ճշտվում մանկավարժների կարիքները,չի կատարվում կարիքի գնահատում, ըստ այդմ ինքնակրթության համար միջավայրի ապահովում:

- Սկսնակ մանկավարժների հետ մասնագիտական,հոգեբանամանկավարժական խորհրդակցություններ,սեմինարներ չեն կազմակերպվում:
- Դպրոցում չեն կազմակերպվում մասնագիտական որակավորման բարձրացմանն ուղղված ներդպրոցական ձևաչափով քննարկումներ և սեմինարներ:Սա հանգեցնում է լճացման: Յուրաքանչյուր մանկավարժ անհատականություն է,յուրաքանչյուր դաս՝յուրօրինակ, չկրկնվող, լի ինպրովիզներով:Յուրաքանչյուրից՝թեկույզ սկսնակից, կարելի է մի բան սովորել,այն մի միտք կտա , կծնվի մի նոր գաղափար,որի շուրջը կարելի է անցկացնել քննարկումներ, ստեղծագործաբար զարգացնել գաղափարը,ստեղծել նորը:Եվ սա պետք է լինի շարունակական:
- ՈՒսուցիչների՝ իրավական,մանկավարժական, հոգեբանական ,ուսուցման մեթոդաբանության,ներառական կրթության կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքները կարիք ունեն շարունակաբար զարգանալու:Դրա համար անհրաժեշտ է համապատասխան պայմաններ և գործողություններ:
- Ցանկալի է,որ կազմակերպվեն միջդպրոցական ձևաչափով սեմինարներ,որի ընթացքում յուրաքանչյուրը կիսվի իր առաջավոր փորձով , ներկայացնի իր նորարարական մեթոդները, խնդիրների լուծման իր բանաձևերը:Վերջնահաշվով կշահեն բոլորը և առավելապես աշակերտը:
- Երիտասարդ մանկավարժները քիչ են:Հիմնականում աշխատում են որպես ուսուցչի օգնական:Նրանց նախաձեռնողականությունը,նոր տեխնոլոգիաների, նորարարական մոտեցումների իմացությունը պետք է գումարել փորձառու ուսուցիչների հմտություններին, աշխատանքին ստեղծագործաբար մոտենալու ունակություններին և օգտագործել ի շահ ընդհանուր նպատակի:
- Քիչ են նորարար ուսուցիչները, որը պայմանավորված է նաև դպրոցում ժամանակակից տեխնոլոգիաների հասանելիության ցածր մակարդակով:

- Չունենալով նյութատեխնիկական ամուր բազա, շատ ծրագրեր, նորարական լուծումներ այդպես էլ չեն իրագործվում և ուսումնական գործընթացը հիմնակնում հենվում է ուսուցչի գիտելիքների, հմտությունների, եռանդի և ինքնանվիրումի վրա:
- Երբեմն ուսման որակը մատնանշող ցուցանիշները ուռճացվում են և ցույց չեն տալիս իրական պատկերը.ուսուցչից և դասղեկից պահանջում են բարձր ցուցանիշներ, հակառակ դեպքում նրա աշխատանքը համարվում է անարդյունավետ,որն էլ դրդում է արհեստականորեն բարձրացնել գնահատականները: Այստեղից էլ առաջանում է անհամապատասխանությունը արտաքին գնահատման,տնօրինության կողմից տրվող վերստուգիչ գրավոր աշխատանքների արդյունքների հետ:Ուսուցիչների աշխատանքի որակի գնահատման համար կարևոր է նրանց անցկացրած դասի որակի ստուգումը դասալսումների, ստուգիչ գրավոր աշխատանքների միջոցով:Որոշիչ է աշակերտների դասապրոցեսին ակտրվ մասնակցության աստիճանը,համագործակցային միջավայրի առկայությունը,նյութի յուրացման չափը,գիտելիքների կիրառման կարողունակությունը:Մանկավարժի աշխատանքի

որակի ցուցիչ է նաև իր աշակերտների՝ օլիմպիադաներին մասնակցության և մրցանակային տեղերի գրավման տոկոսային հարաբերակցությունը:

- Մանկավարժները չեն ստանում նյութական խրախուսում:Որպես քաներկու տարվա ստաժ ունեցող մանկավարժ, կարող եմ հավաստել, որ ոչ մի անգամ մեր դպրոցի մանկավարժական համակազմը պարգևավճար չի ստացել:
- Տարակարգի ստացման գործընթացը, կամավոր ատեստավորումը շտկել են իրավիճակը,մանկավարժը հասկանում է,որ իր արժևորումը առաջինը գալիս է իրենից, իր մասնագիտական զարգացումից, որը իր նյութական բարեկեցության գրավականն է նաև:
- Բանավոր խրախուսումը, պատվոգրերը որպես խրախուսման միջոց հազվադեպ են կիրառվում:
- Մանկավարժները մեծամասամբ կանայք են:Տուն վերադառնալով՝ նրանք թաղվում են ընտանեկան հոգսերի և պարտականությունների մեջ և քիչ ժամանակ են տրամադրում ինքնազարգացմանը և ինքնակրթությանը:Մինչդեռ, եթե դա հնարավոր լինի կազմակերպել դպրոցում, դասապրոցեսից ազատ ժամանակ, մանկավարժը արդյունավետ կօգտագործի իր ազատ ժամանակը և այն կտրամադրի ինքնակրթվելուն:Անհրաժեշտ է դպրոցի ողջ տարածքը ապահովել ինտերնետ հասանելիությամբ:Գործող, նյութատեխնիկապես հագեցված, գրքային և էլեկտրոնային հարուստ ֆոնդ ունեցող գրադարանը կլինի հաճելի միջավայր, որտեղ մանկավարժը նույնպես կզբաղվի ինքնակրթությամբ:Այժմ այդ հնարավորությունը չկա:
- Մանկավարժի աշխատանքը լարված և բարդ է:Հոգնածությունը թոթափելու համար չկա հարմարավետ մջավայր:
- Ստեղծված չեն բարենպաստ պայմաններ անձնակազմի արժանապատիվ աշխատանքի իրականացման համար,չկան սնվելու, հանգստի պայմաններ, որի արդյունքում վերջին դասաժամերին նվազում է աշխատանքի արդյունավետությունը և վերջին հաշվով ուսուցման որակն ու ուսման որակը:
- Ցանկացած լավ աշխատանք,լավ արդյունք պետք է գնահատվի ըստ արժանվույն:Պետք է ստեղծվի այնպիսի բարոյահոգեբանական մթնոլորտ, այնպիսի միջավայր, որ ուսուցիչը, ինչպես և աշակերտը հաճույքով գա դպրոց և դժկամությամբ գնա դպրոցից:

2.3 Կրթության կառավարման մարմինների, համայնքի, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության ուժեղ և թույլ կողմերը

Ուսումնական հաստատությունը գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է՝

1. **ՀՀ սահմանադրությամբ**
2. **«Կրթության մասին» ՀՀ օրենքով**
3. **«Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքով**
4. **«Երեխաների իրավունքների մասին» կոնվենցիահով**

5. **Աշխատանքային օրենսգրքով**
6. **«Պետական ոչ առևտրային կազմակերպության մասին» ՀՀ օրենքով**
7. **«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքով**
8. **Հանրակրթության պետական չափորոշիչի ձևավորման և հաստատման կարգով**
9. **Դպրոցի կանոնադրությամբ**
10. **Դպրոցի ներքին իրավական ակտերով**
11. **Կրթության ոլորտը կարգավորող այլ օրենսդրական ակտերով, որոշումներով, հրամաններով:**

Պետության ամուր հիմքը ազգային և համամարդկային արժեքների վրա հիմնված կրթական համակարգն է, սկսած նախադպրոցական կրթական հաստատություններից մինչև ակադեմիականը: Այդ համակարգի կարևոր օղակներից է նաև մեր հանրակրթական հիմնական դպրոցը, որի գործունեությունը համապատասխանում է ՀՀ կրթական քաղաքականությանը, ոլորտը կարգավորող օրենսդրությանը և դպրոցի կանոնադրությանը:

Մեր ուսումնական հաստատության գործունեությունը համապատասխանում է պետության կրթական քաղաքականության միտումներին, համայնքի, շահառու խմբերի կարիքներին և հնարավորություններին:

Ուսումնական հաստատությունը առաջնորդվում է ՀՀ կառավարության 2021-2026թթ ծրագրով կրթության զարգացմանն ուղղված նպատակներով և ՀՀ կրթության մինչև 2030 թվականի զարգացման պետական ծրագրով:

Հաստատությունը համագործակցում է ՀՀ կառավարության, ԿԳՄՍ նախարարության, Գեղարքունիքի մարզպետարանի, Մարտունու համայնքապետարանի, ԿԶՆԱԿ-ի, ԳԹԿ-ի, ԿՏԱԿ-ի, ՏՄԱԿ-ի, ԱԻՆ-ի, իրավապահ մարմինների հետ:

ՏԻ մարմինները, ծնողական համայնքը նույնպես խորապես շահագրգռված են ակտիվ համագործակցել դպրոցի հետ, որովհետև այն նոր սերնդի դարբնոցն է և, կախված նրա աշխատանքից ,ձևավորվում է նոր մարդը, նոր քաղաքացին:

Ուսումնական հաստատությունը զարգացող մարմին է , անընդհատ փոփոխվում են կրթական կարիքները, ժամանակի հետ առաջ են գալիս նոր առաջնահերթություններ և պահանջում ավելի արհեստավարժ մոտեցումներ:Դրանց արդյունավետ լուծումները պահանջում են կառավարման,ուսուննադաստիարակչական աշխատանքների, վարչատնտեսական գործունեության համալիր փոփոխություններ,առավել ճկունություն, նորագույն տեխնոլոգիաների և հնարների կիրառում:Մեր հանրապետության համապատասխան կառույցները՝ի դեմս կառավարության,ԿԳՄՍՆ նախարարության մշակում և իրականացնում են նոր որոշումներ,որոնց վերջնանպատակը կրթության ոլորտի համապատասխանեցումն է միջազգային չափանիշներին և արդի մարտահրավերներին:Այդ փոփոխությունները միտված են ուսուցման և

ուցումնառության գործընթացի որակական փոփոխություններին ի շահ կրթական ոլորտի զարգացման:Դպրոցի գերխնդիրն է այդ որոշումների արդյունավետ իրագործումը:

Դպրոց- համայնք կապերը , ծնողական համայնքի, գործընկերների հետ համագործակցությունը սահմանվում են ըստ համապատասխան բնագավառներում կատարված աշխատանքների արդյունավետության աստիճանի:Որքանով են ջանքեր ներդրվել այդ համագործակցությունը ավելի նպատակային, ավելի արդյունավետ դարձնելու համար:Գնահատման չափանիշ կարող է դառնալ համագործակցության արդյունքում դպրոցին սատարելու, ֆինանսական օժանդակության,տարատեսակ նպատակային ծրագրերի իրականացման գործում նրանց ցուցաբերած աջակցության չափը,համատեղ ծրագրերում ներգրավվածության աստիճանը:

Հաստատությունը համագործակցում է
ՀՀ կառավարության,
ԿԳՄՍ նախարարության ,
Գեղարքունիքի մարզպետարանի,
Մարտունու համայնքապետարանի,
ԿՋՆԱԿ-ի, ԳԹԿ-ի, ԿՏԱԿ-ի, ՏՄԱԿ-ի,ԴՏԿ-ի, ԱԻՆ-ի, իրավապահ
մարմինների, գյուղի համայնքի, ծնողական համայնքի հետ:

Շահառու կազմակերպությունների հետ տեղի են ունենում քննարկումներ,հանդիպումներ:

Ուսումնական հաստատությունը համագործակցում է պետական և համայնքային մարմինների, ծնողական համայնքի հետ, ինչը դրսևորվում է տարբեր նախաձեռնություններում ակտիվ ներգրավմամբ:Կազմակերպվում են միջոցառումներ, հանդիպումներ,շաբաթօրյակներ:Համայնքի ներկայացուցիչները այցելում են դպրոց համայքին վերաբերվող տարբեր հիմնախնդիրների լուծման առաջարկությունների շուրջ քննարկումների դեպքում:Արդեն դարձել է բարի ավանդույթ.յուրաքանրչյուր տարի համայնքապետարանը ֆինանսական միջոցներ է տրամադրում շրջանավարտներին՝ վերջին զանգի միջոցառման կազմակերպման նպատակով:Համայնքապետարանը օգնում է կազմակերպել աղբահանությունը, օգնում վերացնել վթարները:

Ծնողական համյնքը ակտիվ է,պատրաստակամ է օգնել դպրոցին:Շատ ծնողներ հաճախ են այցելում դպրոց, մանավանդ տարրական և միջին դասարաններում երեխաներ ունեցողները :Ակտիվ են ,աշխատում են դպրոցին օգտակար լինել տարատեսակ կազմակերպչական հարցերում:Հնարավորության դեպքում առաջարկում են իրենց օգնությունը:

Գյուղի գրադարանի,երկրագիտական թանգարանի հետ սերտ կապեր են գործում:Դպրոցի մանկավարժական և աշակերտական համակազմը ակտիվ համագործակցում է
նրանց հետ:Թանգարանի նմուշները մեծամասամբ ձեռք են բերվել աշակերտների ջանքերով և անմրջական մասնակցությամբ:Հաճախ են կազմակերպվում էքսկուրսիաներ մարզի և հանրապետության տարածքում գտնվող պատմաճարտարապետական հուշարձաններ,հոգևոր և մշակույթային կենտրոններ:

Այժմ անդրադառնանք առկա թերություններին և խնդիրներին:

- Շահառու կազմակերպությունների կողմից այցերը դպրոց քիչ են, հազվադեպ են դպրոցում կազմակերպում տարատեսակ սեմինարներ, քննարկումներ: Դպրոցի և շահառու կազմակերպությունների հետ կապը թույլ է:
- Մանկավարժները համապատասխան կայքերի միջոցով կառավարման մարմինների գործունեության մասին հազվադեպ են տեղեկանում, հետաքրքրված չեն:
- Շատ է կարևորվում համագործակցությունը իրավապահ մարմինների համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների հետ, նրանց հաճախակի այցերը, զրույցները կարևոր են երեխաների իրավական դաստիարակության առումով,դպրոցում իրավախախտումների, բռնության դեպքերի բացառման առումով:Ցավոք, այդ այցերը հաճախակի չեն:
- Համագործակցությունը բարձրագույն և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների հետ կարևոր է բարձր դասարանների աշակերտների համար: Մասնագիտական կողմնորոշման առումով անհրաժեշտ են այցելություններ,շփումներ բուհ-երում սովորող շրջանավարտների, պրոֆեսորադասախոսական կազմի, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ներկայացուցիչների հետ:Այդ հանդիպումները կօգնեն աշակերտներին կողմնորոշվել մասնագիտության ընտրության հարցում:Այդպիսի այցերը նույնպես հազվադեպ են:

- Բարձր դասարաններում աշակերտներ ունեցող ծնողները առավել պասիվ են: Ոչ բոլորն են ուշադիր իրենց երեխաների հաճախումների և ուսումնառության նկատմամբ:Դա պայմանավորված է նաև նրանով, որ շատ աշակերտներ ավագ դասարաններում կորցնում են հետաքրքրությունը ուման նկատմամբ,դպրոցը և դասապրոցեսը նրանց չի հետաքրքրում, ծնողը տեսնում է դա, հաշտվում իրավիճակի հետ և համարում, որ իր վերահսկողությունը անարդյունք է:Այս դեպքերում ճիշտ է տանել բացատրական աշխատանքներ և աշակերտին ուղորդել համապատասխան արհեստագործական մասնագիտական հաստատություններ:
- Դպրոց-համայնք կապը ամուր է և շատ կարևորվում է: Դպրոցը համայնքի մի մասնիկն է,աշակերտի համար իր հայրենիքը սկսվում է իր գյուղից:Տարատեսակ համայնքային միջոցառումները, աշակերտների մասնակցությունը դրանց, ներգրավվածությունը համայնքի հոգևոր և մշակույթային կյանքին դաստիարակչական մեծ նշանակություն ունեն :
- Ցանկալի է,որ այդ կապը լինի ավելի սերտ և դպրոցը դառնա համայնքային կենտրոն:Գյուղում ,որտեղ չկան , կամ սակավաթիվ են մշակութային և ժամանցային կենտրոնները, համայնքի հոգևոր և մշակութային պահանջմունքները պետք է բավարարվեն նաև դպրոցում կազմակերպվող և իրականացվող տարատեսակ միջոցառումների և ծրագրերի շրջանակներում:
- Դպրոցում ունենք երկու ԿԱՊԿՈՒ աշակերտ:Այդ առումով էլ ավելի է կարևորվում համագործակցությունը մանկավարժահոգեբանական ծառայության տարածքային կենտրոնի համակազմի հետ:Ներառական կրթության առկայությունը պայմանավորում է նաև ակտիվ համագործակցություն այդ աշակերտների ծնողների հետ:Շատ ծնողներ չեն ընդունում իրենց երեխաների խնդիրները, չեն դիմում համապատասխան ծառայությունների օգնությանը:Վերջում երեխայի հատուկ կարիքի լուծման ամբողջ ծանրությունը ընկնում է դպրոցի ուսերին:Ավելի է դժվարանում երեխայի ինտեգրումը աշակերտական համախմբին:Այդ պատճառով ավելի է կարևորվում ծնողների հետ բացատրական աշխատանքները:Ծնողների համար թեմատիկ սեմինարներ, մանկավարժական, հոգեբանական զրույցներ չեն կազմակերպվում:

2.4 Հաստատության կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների գործունեության ուժեղ և թույլ կողմերը

Տնօրեն-կառավարման խորհուրդ համագործակցությունը իրականացվում է հետևյալ լիազորությունների շրջանակներում. նախատեսվում է խորհրդի աջակցությունը զարգացման ծրագրի կատարմանը, դպրոցի կազմակերպական կառուցվածքի, ներքին կարգապահական կանոնների հաստատմանը, ուսումնադաստիարակչական գործունեության (այդ թվում՝ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների իրականացման)մասին հաշվետվությունների, ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքների քննարկմանը:

Այժմ ԿԳՄՍՆ պատրաստվում է միավորել,խոշորացնել ու օպտիմացնել հանրակրթական դպրոցի կառավարման խորհուրդները :Ըստ նոր կարգի 1500-ից պակաս աշակերտի դեպքում,առավելագույնը 7 դպրոցների խորհուրդները կմիանան իրար այնպես , որ միասին վերցրած աշակերտների թիվը չգերազանցի 2500:Մեր դպրոցում արդեմն ընտրվել են ծնողական և մանկավարժական խորհուրդների կողմից մեկական ներկայացուցիները և ձևավորվել է դպրոցի կառավարման միասնական խորհուրդը, որը ունի 11 անդամ,որոնք ներկայացնում են 4 դպրոց:

Խորհրդակցական մարմինները՝մանկավարժական խորհուրդը,ծնողական և աշակերտական խորհուրդները իրենց աշխատանքներով օգնում են տնօրինությանը առավել ճիշտ և նպատակային կազմակերպել ուսումնական գործնթացը: Մեծ է նրանց   դերը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին օժանդակելու գործում:

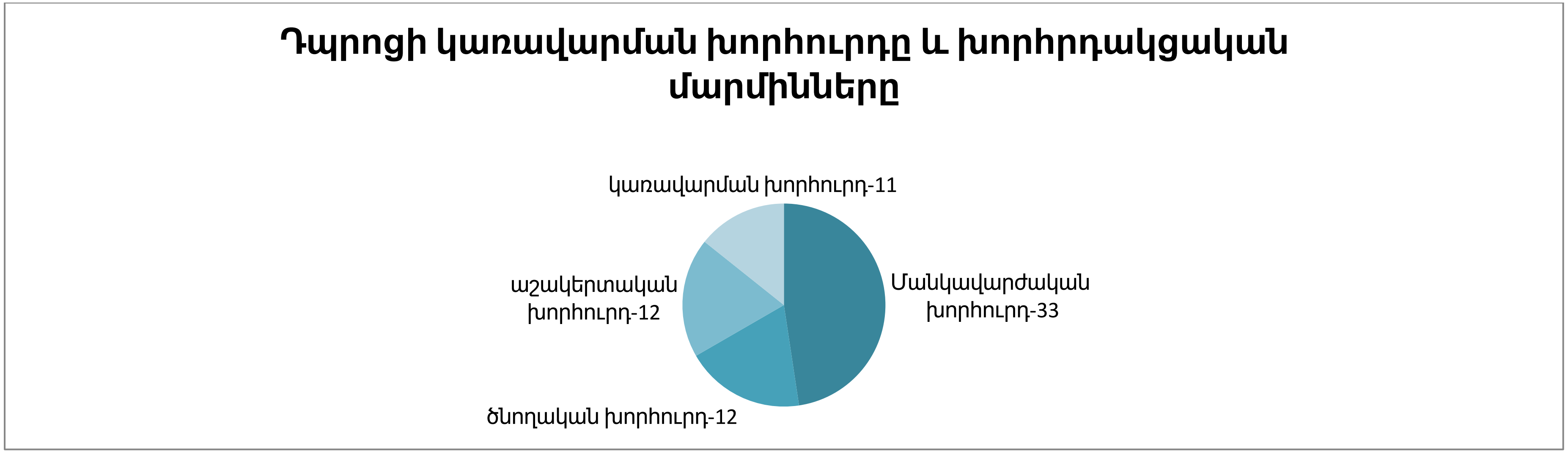

Գծապատկեր 13. Դպրոցի կառավարման խորհուրդը և խորհրդակցական մարմինները:

Կառավարման խորհուրդը,լինելով դպրոցի կառավարման գլխավոր օղակներից մեկը,լսում և գնահատում է զարգացման ծրագրի տարեկան կատարողականը, համագործակցում է տնօրինության հետ, կազմակերպում քննարկումներ,դիտարկումներ,մասնակցում դպրոցի ներքին գնահատմանը, ներկայացնում առաջարկներ և մասնակցում վերջնական որոշումների կայացմանը:

Կառավարման խորհուրդը դպրոցի կառավարման կարևոր օղակներից մեկն է,մեծ է նրա դերը դպրոցի աշխատանքի վերահսկման գործում:

Տնօրեն-կառավարման խորհուրդ համագործակցությունը իրականացվում է հետևյալ լիազորությունների շրջանակներում. նախատեսվում է խորհրդի աջակցությունը զարգացման ծրագրի կատարմանը,դպրոցի կազմակերպական կառուցվածքի,ներքին կարգապահական կանոնների հաստատմանը,ուսումնադաստիարակչական գործունեության (այդ թվում՝ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների իրականացման)մասին հաշվետվությունների,ներքին և արտաքին գնահատման արդյունքների քննարկմանը: Կառավարման խորհուրդը գործում է դպրոցի կանոնադրության և լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

Խորհուրդը համագործակցում է տնօրինության հետ,կազմակերպում քննարկումներ, մասնակցում վերջնական որոշումների կայացմանը, որոնք վերաբերվում են ուսումնական գործընթացին,կրթական ծրագրերի իրականացմանը:

Հաստատության կառավարման խորհուրդը տարեկան երկու անգամ լսում է զարգացման ծրագրի կատարման վերաբերյալ հաշվետվություններ, կատարում դիտարկում,կատարում գնահատում,երբեմն, ըստ իրավիճակի, հրավիրում արտահերթ նիստեր:
Անդամներն ինն են, որոնցից չորսը անմիջապես առնչվում են դպրոցի հետ՝ մանկավարժներ և ծնողներ են:
Յուրաքանչյուր տարվա ավարտին խորհուրդն իր կազմից անդամներ է առաջարկում ներքին գնահատման աշխատանքներին մասնակցելու համար:

Մանկավարժական խորհուրդը իրականացնում է կրթության նորարարական նվաճումների և առաջավոր փորձի ներդրում մանկավարժական պրակտիկայում,առաջարկներ է ներկայացնում դպրոցի ղեկավարությանը կրթական աշխատանքների որակի բարելավման առումով, կրթական միջավայրի բարենորոգման , ներառական և մասնակցային միջավայրի կայացման հարցերով:Դրանք վերաբերում են ուսումնական գործընթացին,կրթության որակին և բովանդակությանը, կրթական ծրագրերի իրականացմանը և վերահսկմանը:Մասնակցում է ներքին գնահատմանը,խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցում դպրոցի կառավարման գործընթացին:

Մանկավարժական խորհուրդի անդամները երեսուներեքն են: Մանկավարժական խորհուդը առնվազն երկու ամիսը մեկ անգամ հրավիրում է նիստեր, որտեղ ուսումնական գործընթացը առավել արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով քննարկվում են ուսումնամեթոդական և կազմակերպչական հարցեր, վեր հանվում ուսման որակի բարձրացումը արգելակող հարցեր:

Մանկավարժական խորհուրդը ավելի ժողովրդական կառույց է, առաջ է քաշում բազմաթիվ իրավիճակային և հրատապ լուծումներ պահանջող հարցեր:

Երբեմն անցկացվում են արտահերթ նիստեր՝ ըստ իրավիճակի:
Մանկավարժական խորհուրդը հաճախ է հրավիրում նիստեր. Որտեղ քնարկում են ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ընթացքը, և սովորողների կրթական կարիքներին և մանկավարժների աշխատանքային պայմաններին վերաբերվող հարցեր:
Առարկայական մեթոդմիավորումները հինգն են, իրենց նիստերի ժամանակ քնարկում են փոխադարձ դասալսումների արդյունքները,ընթացիկ հարցեր:
Ծնողական խորհուրդը կարևոր դերակատարում ունի աշակերտ-ծնող- ուսուցիչ կապը ամուր պահելու և փոխշահավետ համագործակցության գործում:Կարևոր է ծնողի ներգրավվածությունը դպրոցի կողմից որոշումների կայացման գործում, նրա օժանդակությունը կրթական գործընթացին, սատարումը ուսումնադաստիարակչական և արտադպրոցական գործունեությանը:
Դպրոցն ունի աշակերտական խորհուրդ, բաղկացած 12 Անդամներից՝ որոնք ուսման առաջավորներ և առաջնորդներ են:

Ծնողական խորհուրդը բաղկացած է 12 անդամից և նպատակ է հետապնդում օգնել դպրոցին աշակերտների հետ տարվող ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներում, աշակերտների հաճախումների, վարքի, պահվածքի, միջանձնային հարաբերությունների,

ուսման հանդեպ հետաքրքրվածության,ուսման որակի բարձրացման, աշակերտ-աշակերտ, ուսուցիչ-աշակերտ և ուսուցիչ-ծնող փոխհարաբերություններ շրջանակում:

Աշակերտական խորհուրդը՝ սովորողների ինքնավարության գործող մարմինը,խթանում է սովորողների նախաձեռնողականությունը, սովորողներին մասնակից դարձնում տնօրինության կողմից իրենց վերաբերվող որոշումների ընդունմանը:Նրա ներկայացրած առաջարկությունները ամբողջովին արտացոլում են սովորողների կարիքները, կրթական գործընթացի գլխավոր շահառուն նա է, ուսուցման և դաստիարակության վերջնական նպատակը նրա կրթական կարիքների բավարարումն է:

Դպրոցի խորհրդակցական մարմինները ամեն ինչով սատարում են դպրոցի տնօրինությանը և մանկավարժական համակազմին ուսումնակաան գործընթացը արդյունավետ կազմակերպելու գործում:

Խնդիրները և թույլ կողմերը:

- Մինչ այժմ կառավարման խորհրդի մասնակցությունը դպրոցի կառավարման համակարգում և հաշվետվողականությունը կրում էր առավելապես ձևական բնույթ:Տնօրենի համագործակցությունը հաստատության կառավարման խորհրդի հետ ավելի շատ ավտորիտար է,որոշումները մեծամասամբ միահեծան ընդունում է տնօրենը:
- Հիմնականում ցանկացած հարցում խորհուրդը համակարծիք է տնօրենի հետ,պասիվ է,փորձում է շրջանցել սուր անկյունները: Այնինչ այդ համագործակցությունը պետք է ուղղված լինի սովորողների կրթական կարիքների բացահայտմանը և դրա բավարարմանն ուղղված գործողությունների մշակմանն ու արդյունավետ իրագործմանը:
- Խորհրդի անդամները չէին տեղեկացվում հանրակրթության ոլորտի օրենսդրական փոփոխությունների մասին:
- նոր փոփոխությունները միտված են ավելի արդյունավետ դարձնել այդ համագործակցությունը:
- Կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների միջև համագործակցությունը բացակայում է:
- Մանկավարժական խորհուրդը չունի որոշիչ ձայն բազմաթիվ խնդիրների լուծման հարցում : Իր առաջ քաշած հարցերի լուծումների նկատմամբ պահանջատեր չէ:
- Մանկավարժական խորհրդի նիստերը երբեմն կրում են ձևական բնույթ,մանկավարժները հետաքրքրված չեն փոփոխությունների և նորամուծությունների կիրառմամբ:Չկա նախաձեռնողականություն:
- Հաճախ է դրսևորվում անտարբեր վերաբերմունք մանկավարժական խորհրդի նիստերի նկատմամբ, կարծիք է կազմվում դրանց անարդյունավետության վերաբերյալ:Պետք է բարձրացվի մանկավարժական խորհրդի դերն ու նշանակությունը:

- Հաճախ մեթոդմիավորումը թերանում է իր գործառույթների մեջ:Այնինչ շատ մեծ է մեթոդմիավորման դերը և նշանակությունը: Այն պետք է դառնա իսկական « Վերնատուն», որտեղ կքննարկվեն մանկավարժությանը և տվյալ առարկային առնչվող բազմապիսի մեթոդական ուսումնական հարցեր,կկազմակերպվեն ուսումնական ֆիլմերի համատեղ դիտումներ, դրանց շուրջ քննարկումներ, սովորածը կիրառվի դասապրոցեսի ժամանակ, կատարվեն վերլուծություններ, եզրահանգումներ:Մանկավարժը նույնպես կարիք ունի անընդհատ աճելու, քայլելու ժամանակի հետ համահունչ: Ոչ ոք չի խլում մանկավարժի գիտելիքնիրին ու փորձը, ուղղակի դրանց մատուցման և կիրառման ձևերն ու միջոցներն են փոխվել:Մեթոդմիավորումներում պետք է տիրի աշխատանքային մթնոլորտ, դասալսումները պետք է լինեն ոչ թե պարտականություն, այլ անհրաժեշտություն:Որևէ թերություն կամ թերացում չպետք է օգտագործվի որպես առիթ վարկաբեկելու տվյալ մանկավարժին, այլ փոխօգնության մթնոլորտում առաջարկվի լավագույն տարբերակը:Շատ եմ կարևորում սերունդների միջև կապը:Ավագ սերնդի մանկավարժները իրենց խորը, ակադեմիական գիտելիքները, տարիների ընթացքում ձեռք բերած փորձը և հմտությունները միախառնելով երիտասարդների՝ ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիայի իմացությանը , նախաձեռնողականությանը, ավելի լայն մտահորիզոնին,փոխադարձ լրացնում են միմյանց:Երբ դրա հետ զուգակցվում է ինքնակրթությունը, աճում են մասնագիտական որակները:Սովորիր սովորել կարողականությունը շատ կարևոր է ոչ միայն աշակերտների, այլև մանկավարժների համար:

- Չեն իրականացվում նորմատիվ փաստաթղթերի համատեղ ուսումնասիրում:
- Աշակերտական խորհրդի գործունեությունը պասիվ է,աշակերտները տեղեկացված չեն իրենց իրավունքերի և պարտականությունների մասին,չկան ակտիվ քննարկումներ , խնդրահարույց հարցերի վեր հանում և լուծման առաջարկներ:Այնինչ ուսումնական միջավայրի բարելավումը, ուսումնառության որակի բարձրացումը,առողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտը մոտիվացնում է վեր հանել տաղանդն ու ընդունակությունները, խթան հանդիսանում սովորել,կրթվել,զարգանալ, կայանալ:Հետևաբար ամենաշահագրգիռ կողմը հենց աշակերտն է և նրա նախաձեռնողական լինելը անհրաժեշտ է:
- Ծնողական խորհուրդը շատ հարցերում պասիվ է և ունի կրավորական կեցվածք: Ուսումնական աշխատանքների հետ կապված հարցերը քիչ են քնարկվում, իսկ դաստիարակչական հարցերի հետ կապված խնդիրները թողնվում է ուսուցիչների և կազմակերպչի ուսերին:
- Ծնողը երեխայի առաջին ուսուցիչն է և շատ հարցեր ծագում են ընտանիքում երեխայի նկատմամբ անուշադրության կամ անհարկի հովանավորչության պատճառով: Երեխան իրեն զգում է անպատիժ և ամենակարող:Հաճախ էլ հակառակ երևույթին ենք ականատես լինում.չափից դուրս խստությունը երեխային դարձնում է երկչոտ, անհամարձակ:
- Երեխային ճիշտ դաստիարակելու գործում կարևորվում է դպրոցում ծնողների համար կազմակերպել թեմատիկ սեմինարներ, մանկավարժական, հոգեբանական զրույցներ:

2.5 Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործունեությունը, նկարագրված են ուժեղ կողմերը և թերությունները

Դպրոցի շենքը կառուցվել է 1975 թվականին : Բաղկացած է յոթ մասնաշենքերից, որոնք միանում են միջանցքներով:
Ունի սպորտդահլիճ, երկու ներքին բակ: Դպրոցը ունի ընդարձակ տարածք, մարզադաշտ, կաթսայատուն: Տարածքը պարսպապատված է և ունի դարպաս:
Երկու մասնաշենքերը նորոգվելեն 2014 թվականին: Փոխվել է տվյալ հատվածների տանիքը: Կոսմետիկ վերանորոգվել են այդ մասնաշենքերում գտնվող 13 դասասենյակները, տնօրենի, փոխտնօրենի, ուսումնական աշխատանքները համակարգողի կաբինետները, ուսուցչանոցը, համակարգչային կաբինետը, շախմատի կաբինետները, քիմիայի,ֆիզիկայի,կենսաբանության համատեղ գործող լաբորատորիան:
Փոխվել են պատուհանները , տեղադրվել եվրոպատուհաններ և եվրոդռներ, սալիկապատվել է միջանցքների հատակը, նորոգվել սանհանգույցները:
Գործում է ջրամատակարարումը և կոյուղին (վերջինս գտնվում է ոչ այնքան բարվոք վիճակում, հաճախ են պատահում վթարներ):
Դպրոցը ունի կաթսայատուն և ջեռուցման համակարգ: Վերանորոգված մասնաշենքերը միջնապատերով առանձնացվել են շինության մնացած հատվածներից՝ ջերմության ավելորդ կորստից խուսափելու համար:
Ունենք վերանորոգված ճաշարան և խոհանոց, որը կահավորված է համապատասխան սարքավորումներով՝ էլեկտրական վառարան, գազօջախ, սառնարան, ջրատաքացուցիչ և ապահովում է տարրական դասարանների աշակերտներին սնունդով ապահովելու հարցը:
Դպրոցում կա համակարգչային կաբինետ՝ համապատասխան գույքով և համակարգիչներ (տարբեր սերնդի),տպիչ սարք, պրոեկտոր, էլեկտրոնային գրատախտակ:Ցավոք, դրանց մեծ մասը չի գործում:
Աշակերտական սեղանները և աթոռները գտնվում են բավարար վիճակում, ունեն թարմացման կարիք:
Բարերարների կողմից և տարբեր ծրագրերով տրամադրվել են ուսուցչանոցի համար աթոռներ և պահարաններ, կահավորված է առաջին դասարանը:
Դպրոցի շենքի գործող,վերանորոգված հատվածը գտնվում է բավարար վիճակում, դասասենյակները լուսավոր են, մեծ մասամբ՝ արևկող,կահավորված են հիմնականում բարվոք վիճակում գտնվող գույքով:
Գործում է համակարգչային կաբինետը, շախմատի կաբինետը, քիմիայի, ֆիզիկայի,կենսաբանության համատեղ գործող լաբորատորիան:Վերջինիս համար անհրաժեշտ նյութերն ու միջոցները այժմ տրվում են առանձին ֆինանսավորմամբ:
Դպրոցի սպորտդահլիճը մեծ է ու լուսավոր, կոսմետիկ վերանորոգված, պատուհանները փոխվել են:
Դպրոցի ամբողջ մակերեսով կա նկուղ,որը օգտագործվում է որպես ապաստարան, բավականին ընդարձակ է, ունի վթարային մի քանի ելքեր:

Դպրոցը ունի ընդարձակ տարածք՝ հարմար հանգստի գոտի կազմակերպելու համար: Պարսպապատված է, ունի դարպաս:

Ունի երկու ներքին բակ, որտեղ աճում են մրգատու ծառեր, միրգը տրվում է ճաշարանին:

Դպրոցի հետնամասում առկա է մարզադաշտ:Ֆիզկուլտուրայի դասերը (ըստ եղանակային պայմանների) անցկացվում են մարզադաշտում:

ԱԻՆ-ի, շտապօգնության և այլ տեսակի տրանսպորտային միջոցների ելք ու մուտքի շարժման համար արգելքներ չկան:

Առկա են պահուստային ելքեր:

Հաստատության օգտագործվող մասնաշենքերում ամեն օր իրականացվում է ընթացիկ խոնավ մաքրում ,իսկ ամիսը մեկ անգամ կատրվում է հիմնական մաքրում:

Առկա խնդիրներն են.

- Ունի մեծ հանդիսությունների դահլիճ, որը գտնվում է անմխիթար վիճակում, հիմնանորոգման և կահավորման կարիք ունի: Եղած գույքը փչացել է ոչ բարվոք պայմանների պատճառով:
- Գործող տարածքում գրադարանի, բուժկետի, արխիվի պահպանման համար տարածքներ չկան: Դրանք գտնվում են չվերանորոգված հատվածում, ունեն հիմնանորոգման և ջեռուցման կարիք:
- Դպրոցը չունի ռազմագիտության, հայրենագիտության կաբինետներ վերանորոգված մասնաշենքերում դասասենյակների սղության պատճառով:Դրանից տուժում է համապատասխան առարկաների դասավանդումը:
- Չունի արհեստանոց,որտեղ կարելի է վերանորոգել դպրոցի շարքից դուրս եկած գույքը և այն նորից օգտագործել:
- Հաստատությունում առկա լվացարաններում բացակայում է տաք ջուրը, կոյուղին հիմնանորոգման կարիք ունի,հաճախ են առաջանում խցանումներ՝ առաջացնելով տհաճ անհարմարություններ:
- Ճաշարանը չունի լվացարաններ, որտեղ երեխաները պետք է լվացվեն:Ճաշարանը չի ջեռուցվում:
- Բժշկի սենյակը չի ծառայում իր նպատակին ջեռուցման բացակայության պատճառով:
- Սպորտդահլիճը չի ջեռուցվում, հանդերձարանները գտնվում են անմխիթար վիճակում: Մարզագույքը կա՛մ բացակայում է,կա՛մ մաշվածության պատճառով չի ծառայում իր նպատակին:
- Ապաստարանը մաքրված և կահավորված չէ: Չկան նստարաններ, արտակարգ իրավիճակներում լուսավորման համար չունի գեներատոր: Արդի անվտանգային ռիսկեր պարունակող ժամանակներում անհրաժեշտ պայմանները ապահովված չեն:Ապաստարանը գտնվում է սանիտարական վատ վիճակում:
- Չկան հակահրդեհային կրակմարիչներ:
- Դպրոցի բակը ունի ասֆալտապատման կարիք:

- Դպրոցը չունի պահակակետ։
- Մուտքի մոտ և միջանցքներում անվտանգության նկատառումներով տեղակայված տեսախցիկներ չկան։
- ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների համար թեքահարթակները բացակայում են։ Դպրոցի շենքում ևս բացակայում են հարմարությունները տեղաշարժման խնդիրներ ունեցող աշակերտների համար։
- Ծառերը անմշակ են, էտման և խնամքի կարիք ունեն։Տեղադրված չեն նստարաններ,տարածքը անբարեկարգ է, ստեղծված չեն պայմաններ հանգստի և բացօթյա դասեր կազմակերպելու համար։
- Մարզադաշտը գտնվում է անմխիթար վիճակում։
- Աշակերտների կրթության արդյունավետությունը մեծապես կախված է դասապրոցեսում ժամանակակից տեխնիկական միջոցների օգտագործումից։Նորարարությունների համար որպես հենք հանդիսացող տեխնիկական միջոցները սակավաթիվ են,բարոյապես հնացած և անարդյունավետ։Դասասենյակները չունեն ժամանակակից տեխնոլոգիական միջոցներով ուսումնական գործընթացները կազմակերպելու պայմաններ և դասաժամերը հիմնականում անցնում են ավանդական մեթոդներով,առանց համակարգչի և նոր տեխնոլոգիաների օգտագործման։
- Համակարգչային կաբինետում համակարգիչների մեծ մասը չի աշխատում։
- Ինտերնետ հասանելիության տիրույթը չի ծածկում դպրոցի ողջ տարածքը։
- Գրադարանը չի ջեռուցվում, չունի տարբեր կրիչների վրա պարունակող գրքային ֆոնդ, առկա գեղարվեստական գրականությունը մաշված է և հին, չունի ընթերցասրահ, որտեղ աշակերտական և մանկավարժական համակազմը կարող են զբաղվել ինքնակրթությամբ։
- Չկա հայոց լեզվի և գրականության կաբինետ,օտար լեզուների կաբինետներ՝ համապատասխան դիդակտիկ նյութերով և մեթոդական ձեռնարկներով։Դասապրոցեսներն անցնում են ինքնաշեն պաստառների ցուցադրմամբ։

3. Նպատակների և խնդիրների սահմանումը

ՈՒսումնական հաստատության գործունեության գերակա նպատակը այն է, որ կրթօջախից դուրս գա շրջանավարտ, որը առաջին հերթին ունակ լինի արժևորել մարդկային արժանապատվությունը և մարդու իրավունքները, ընդունի և հարգի մշակույթային բազմազանությունը, ժողովրդավարությունը, օրենքի գերակայությունը և օրենքի առջև բոլորի հավասարությունը։ Անկանխակալ վերաբերմունք ունենա

դիմացինի նկատմամբ՝ անկախ սոցիալական և ազգային պատկանելիությունից, պատասխանատվություն կրի իր արարքների և գործողությունների համար: Ունենա ինքնակրթվելու ցանկություն և հմտություններ, վերլուծական և քննադատական մտածողություն, համագործակցային, լեզվական հմտություններ, ինքնաճանաչողական և ինքնաքննադատական ընկալում, մտքի ճկունություն՝ բարդ իրավիճակներում օպտիմալ որոշումներ կայացնելու և կիրառելու գործընթացում: Ունենա հարուստ ներաշխարհ, կայուն բարոյական արժեքներ, հոգևոր հարստություն,բարեկիրթ պահվածք:

Երկարաժամկետ նպատակների իրագործման տիրույթը նախատեսում է նպատակների իրագործման հնգամյա ժամկետ և համապատասխանում է մեր տեսլականին:
Միջնաժամկետ նպատակները ենթադրում են աշխատանքներ,որոնք կիրականացվեն մեկ ուսումնական տարում, ներառվում են տարեկան աշխատանքային պլաններում:
Կարճաժամկետ նպատակները աշխատանքներ են , որոնք պետք իրականացվեն կարճ ժամանակահատվածում (ուսումնական կիսամյակ, շաբաթ, օր) և շարունակաբար:

ՌՒսումնական հաստատության գործնեության նպատակներն են.

- Դպրոցի գործունեության համապատասխանեցումը կրթության զարգացման պետական ծրագրի չափանիշներին:
- Յուրաքանչյուր երեխայի կրթական գործընթացին առավելագույնս մասնակցության և հանրակրթության պետական չափորոշիչով սահմանված արդյունքների ապահովումն է:
- Մանկավարժական համակազմի՝ կրթության ոլորտում ժամանակակից մարտահրավերներին դիմակայելու կարողունակությունների կատարելագործումը և համապատասխանեցումն է:
- Փոփոխվող և զարգացող կրթական կարիքների բավարումն ապահովող կրթական միջավայրի բարեփոխումն է:
- Նորագույն կրթական տեխնոլոգիաների և նրանց կիրառումն ապահովող նյութատեխնիկական բազայի ապահովումն է:
- Կրթական գործընթացի կազմակերպումը ՏՀՏ կարողությունների և այլ նորարարությունների ներդրման շնորհիվ:
- Արտադասարանական, արտադպրոցական որակյալ կրթության կազմակերպումն և աջակցումն է:
- Դպրոցի կառավարման,վարչարարության, գործավարության ժամանակակից ձևաչափերի կիռառումն է:

Որպես վերջնարդյունք.

- Աշակերտի մտավոր, ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական զարգացումը, մարդկային որակների պահպանումն է:
- Իր ընդունակություններին, կարողություններին, առողջությանն համապատասխան հասարակության մեջ կայացումը և ինտեգրվումը:
- Մասնագիտական կողմնորոշման, աշխատանքային գործունեության պատրաստվածությունը:
- Անհատի և քաղաքացու ձևավորումը:

Այդ նպատակների իրագործման ճանապարհին եղած խնդիրների իրականացումը մեր միջնաժամկետ նպատակների տիրույթում է:

խնդիրներ

- Յուրաքանչյուր սովորողի կրթական կարիքի գնահատում և բավարարում:
- Ըստ չափորոշիչի սովորողին ներկայացվող պահանջների իրագործման ուղղությամբ գործողություններ:
- Մանկավարժական համակազմի կարիքի գնահատում և բավարարում:
- Համապատասխան կրթական միջավայրի ապահովում:
- Ուսուցման ,կառավարման, վարչական ոլորտում նորարարությունների կիրառում:
- Դպրոցի աշխատանքներում կառավարման,խորհրդակցական մարմինների,շահառու խմբերի , մանկավարժական և վարչական համակազմի համագործակցություն:
- Ֆինանսական միջոցների արդյունավետ բաշխում, ծախսերի վերահսկում և թափանցիկություն:
- Ներքին կանոնակարգի, նորմատիվ,ներքին իրավական ակտերի վարման , կիրառման թափանցիկություն:
- Ներդպրոցական արդյունավետ,շարունակական վերահսկողություն:
- Սրանց բավարարմանն ուղղված գործողություններն էլ մեր կարճաժամկետ նպատակներն են:

Դպրոցը յուրաքանչյուր երեխայի համար է, անկախ նրանից օժտված է երեխան, սովորական է, թե ներառված: Նա իրեն պետք է զգա ապահով, պաշտպանված, բռնությունից զերծ և ստեղծված բարենպաստ միջավայրը կնպաստի յուրաքանչյուրի կայացմանը և զարգացմանը:Դպրոցում ուսուցման ու ուցումնառության գործընթացը նպատակաուղղված է հավասարապես հասանելի ներառական կրթության ապահովմանը:

Դպրոցի գործունեության ընթացքում կրթական կարիքների բավարարման համար ուսումնադաստիարակչական միջոցառումներն են.

- Կրթության պետական չափորոշիչի պահանջներին համապատասխան ուսուցման կազմակերպում և վերահսկողություն:
- Աշակերտի արժևորում և գնահատում:

- Դրական բարոյահոգեբանական մթնոլորտի ապահովում,խնդիրների բացահայտում, լուծում, կանխարգելում:
- Դաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետ և անընդմեջ իրականացում:
- Աշակերտների մտավոր,գեղագիտական,հոգևոր, սոցիալական պահանջմունքների բավարարում:
- Սովորողների առավելագույն մասնակցություն ուսումնադաստիարակչական գործընթացին:
- Ներառական, մասնակցային միջավայրի ապահովում:

Ուսումնական հաստատության գործնեության ընթացքում կրթական կարիքների բավարարման համար իրականացվող վարչատնտեսական աշխատանքներն են.

- Ուսումնական հաստատության շենքային պայմանների բարելավում
- Կրթական միջավայրի բարելավում
- Կրթական տեխնոլոգիանների շարունակական արդիականացում
- Սննդի կազմակերպում
- Արտադասարանական խմբակների և դասընթացների ծավալների ընդլայնում
- Զարգացման ծրագրի իրականացման վերահսկողություն
- Համապատասխան նորմատիվ ակտերի հաստատում և կիրառում:

- **Կառավարում**
- **Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներ**
- **Վարչատնտեսական գործունեություն**

Սրանք այն ուղղություններն են, որոնք համակողմանիորեն և ամբողջական ներկայացնում են կրթական կարիքները՝ ուսումնական հաստատության գործնեությունը սահմանելիս:

Ուսումնական հաստատության կառավարումը պետք է ճիշտ կազմակերպվի, վերահսկվի, ուսւոմնական գործառույթը՝ մշտադիտարկվի: Դպրոցի տնօրենը, նրա տեղակալը, կրթական աջակցությունների և դաստիրակչական աշխատանքների համակարգողը իրենց աշխատանքներն ուղղում են կրթական կարիքների վեր հանման, օպտիմալ լուծումներ գտնելուն և դրա իրականացման համար հետևողական վերահսկողություն տանելու մեջ: Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները տարվում են կառավարման խորհրդի, մանկավարժական, աշակերտական և ծնողական համակազմերի ակտիվ փոխազդեցության պայմաններում:

Յուրաքանչյուրը պետք է լինի իր պարտականությունների կատարման պատասխանատուն, ստեղծվի համագործակցային մթնոլորտ:

Վարչատնտեսական գործառույթն էլ ուղղվում է ուսումնական հաստատության գործնեության ապահովման համար անհրաժեշտ ուսումնական միջավայրի, բարեկարգ և անվտանգ պայմանների, սանիտարահիգենիկ բարվոք վիճակի ապահովման, երեխաների առողջ ապրելակերպի և ֆիզիկական առողջության պահպանման համար անրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը:

Ուսումնական հաստատության գործունեությունը ենթադրում է.

- Ուսումնական միջավայրի ստեղծում և բարելավում (ֆիզիկական միջավայր, նյութատեխնիկական բազա):
- Կրթական գործընթացի կազմակերպում և բովանդակայիան վերազինում:
- Մանկավարժական համակազմի որակական բարելավում:
- Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների համակարգում:

Յանկացած ուսումնական հաստատության արդյունավետ գործնեություն ենթադրում է ֆինանսական ներդրումներ, մարդկային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում, հմուտ կառավարում,համապատասխան բարոյահոգեբանական մթնոլորտի առկայություն,ձևավորված կրթական բարենպաստ միջավայր:

Կարևորվում է ուսումնական գործընթացի նկատմամբ ճիշտ վերահսկողության կազմակերպումը.

- Ներքին կանոնակարգի պահպանում և ներդպրոցական վերահսկողություն:
- Մանկավարժական համակազմի աշխատանքների կազմակերպում և վերահսկողություն:
- Աշակերտի կողմից գիտելիքի յուրացման գործընթացի կազմակերպում և վերահսկողություն:
- Բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձևավորում և վերահսկողություն:
- Նախատեսված բոլոր ծրագրերի իրագործման վերահսկում:

Ուսումնառության որակի բարձրացման համար ցանկացած առաջընթացի հիմքը մարդկային ռեսուրսներն են գումարած նյութատեխնիկական բազան,արդի ժամանակակից սարքավորումները և տեխնոլոգիաները գումարած բարենպաստ և տրամադրող միջավայրը, որը կտրամադրի արժանավայել միջավայրում կազմակերպել ուսումնական գործընթացը:

Շատ կարևոր է վարչատնտեսական և մանկավարժական համակազմում բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ապահովումը, ընդհանուր շահի գիտակցումը, ընդհանուր նպատակի համար համատեղ գործունեությունը (անկախ կառավարման որ օղակում ենք գտնվում), գիտակցված և անձնուրաց աշխատանքը, փոխօգնության պատրաստակամությունը:

Խիստ կարևոր է մանկավարժական թիմի գիտակցումը, որ ժամանակակից մարտահրավերները լուծելու համար անընդհատ պետք է հարստացնել տեսական գիտելիքների պաշարը, հմտանալ նրա տեղին գործածության մեջ, զարգանալ, ինքնակրթվել, կատարելագործել նոր տեխնոլոգիաների տիրապետման կարողունակությունը: Ընթացիկ վերապատրաստումները, սեմինարները, դասընթացները առաջ են մղում մեզ, նպաստում կրթության որակի բարելավմանը: Կարևոր չէ, տնօրեն ես, թե շարքային մանկավարժ, բոլորը պետք է աշխատեն այն գիտակցումով, որ միջակությունը չարիք է և անպատվաբեր է: Լավ ուսուցիչը չի կարող ունենալ վատ աշակերտ: Մեր անձնական, մարդկային և մասնագիտական որակները օրինակ են մեր աշակերտների համար:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2023թ N 216-Ն որոշման՝ տնօրենի աշխատանքային գործունեության գործառույթները ուղղված են հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքերի համակարգմանը և մեթոդական ղեկավարմանը: Հետևաբար տնօրենի գործառույթները հիմնականում մասնագիտական են և վերջինս համարվում է մանկավարժական աշխատող: Դպրոցի վարչատնտեսական հարցերի լուծումը այժմ դրվում է համակարգողի վրա: Տնօրենի գլխավոր գործառույթն է կազմակերպել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքը,վերահսկել ուսումնական գործընթացը, ուսման որակը, մանկավարժներին ներկայացնել խրախուսման:

Համաձայն հանրակրթական նոր չափորոշիչների ուսումնական բնագավառներն են

1.Հայոց լեզու և գրականություն
2. Հայրենագիտություն
3. Օտար լեզուներ
4. ԲՏՃՄ
5. Արհեստ և արվեստ
6. Հասարակություն և հասարակական գիտություններ
7. Ֆիզիկական կրթույուն և անվտանգ կենսագործունեություն

Հատուկ ուշադրություն է դարձվում բնագիտական, տեխնոլոգիական, ճարտարագիտական առարկաների և մաթեմատիկայի դասավանդման և այդ առարկաների կրթության որակը բարելավելուն: Բնագիտական առարկաների դասավանդման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ է նյութատեխնիկական համապատասխան բազա: Դրա ձեռքբերումը և ներդրումը խնդիր է, որի լուծումը առաջնահերթություն է:Դպրոցում ստեղծվում են նոր լաբորոտորիաներ, աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Արդի մարտահրավերների պայմաններում երկրի զարգացման գործում շատ կարևոր այս բնագավառը պետք է կարևորվի: Դեռևս դպրոցից երեխային պետք է օգնել մասնագիտական կողմնորոշման հարցում, իր նախասիրություններին և հակումներին համապատասխան կրթվելու, զարգանալու: Պետք է ստեղծել այնպիսի ուսումնական միջավայր և ուսումնառության համար անհրաժեշտ պայմաններ, որ երեխան մոտիվացվի աշխատելու, ստեղծելու, պրպտելու,խորանալու այդ ուղղության մեջ: Տնօրենի գլխավոր գործառույթն է կազմակերպել, օժանդակել, վերահսկել այդ ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: Այս բնագավառի մանկավարժ մասնագետները ստանում են նաև հավելավճար: Սա ևս խթան է և սրա հետ միասին անհրաժեշտ է բարոյապես խրախուսել մանկավարժներին, ի ցույց դնել նրանց աշխատանքը: Հետևողականորեն հետամուտ լինել նրանց մասնագիտական որակավորման բարձրացմանը, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման համար կազմակերպել կամ ապահովել նրանց մասնակցությունը տարաբնույթ սեմինարների, վեբինարների, վերապատրաստումների: Մանկավարժը պետք է զգա, որ տնօրինությունը հետամուտ է աջակցել իրեն ցանկացած խնդրի լուծման ժամանակ:

«Հայոց լեզու և գրականություն» ուսումնական բնագավառը շատ կարևոր է հայ երեխայի հայեցի,ազգային և համամարդկային արժեքներով դաստիարակվելուն, սեփական մշակույթը, լեզուն և գրականությունը գնահատելու գործում:
Գրագետ և գրական հայերենով խոսելու աշակերտի կարողությունը զարգանում է ոչ միայն դասապրոցեսի ընթացում, այլև տարատեսակ գրական, գեղարվեստական, ճանաչողական միջոցառումների, հանդեսների շնորհիվ: Կապը մշակութային օջախների, գրադարանների, թանգարանների հետ պետք է ամրապնդել: Աշակերտը պետք է ունենա գրադարանից օգտվելու մշակույթ և այդ գործում դպրոցի գրադարանի բարեկարգումը, գրքային ֆոնդի թարմացումը, համակարգչի, պրոեկտորի, տարբեր էլեկտրոնային նպատակային կրիչների առկայությունը հաստատ կնպաստի աշակերտի մեջ հետաքրքրության արթնացման և ցանկությանը՝ հաճախ օգտվելու գրադարանից, տանն էլ՝ տարբեր մշակութային և ճանաչողական կայքերից, սրանով նաև աշակերտին կտրելով ազատ ժամանակը ոչ ուսանելի ժամանցային խաղերի և զբաղմունքների վրա զուր վատնումից: Այս նպատակի իրականացման համար գլխավոր խոչնդոտը գրադարանի չջեռուցվող և չվերանորոգված տարածքն է, նյութատեխնիկական բազայի բացակայությունը : Հարցի լուծման համար անհրաժեշտ են ֆինանսական միջոցներ:

Օտար լեզուների որակյալ ուսուցումը ոչ միայն կարևոր, այլև պարտադիր պայման է արդի ժամանակաշրջանում: Քանի որ դպրոցը չունի ոչ միայն օտար լեզուների կաբինետ, այլև համապատասխան նյութատեխնիկական բազա, անհրաժեշտ է լուծում տալ այս հարցին: Դպրոցի չվերանորոգված հատվածում հարմարեցնել դասասենյակ, հնարավորության սահմաններում կատարելով վերանորոգում, ստեղծել կաբինետ, ձեռք բերել համապատասխան գույք և սարքավորումներ:

«Հայրենագիտություն» բնագավառի ուսուցանումը շատ կարևոր է երեխաների՝ իրենց ինքնությունը ճանաչելու, իր ժողովրդի պատմությանը, ազգային և հոգևոր արժեքներին հաղորդակից լինելու գործում: Անհրաժեշտ է ստեղծել երկրագիտական թանգարան, որտեղ կհավաքվեն և

կցուցադրվեն Վերին Գետաշենի պատմությանը, կենցաղին և ազգային կոլորիտին բնորոշ իրեր: Աշակերտները իրենք կհայթայթեն համապատասխան ցուցանմուշները, կստեղծեն իրենց տոհմածառերը պատկերող ցուցապաստառներ և իրենց ջանքերով կահավորած թանգարանում կանցկացնեն պատմության դասերը: Նորից անհրաժեշտ է վերանորոգված դասասենյակ: Այդ աշխատանքները կարելի է կատարել դպրոցի խնայված միջոցների հաշվին:

«Արվեստ և արհեստ» բնագավառը հիմնաքարն է երեխաների գեղագիտական դաստիարակության, ճաշակի ձևավորման գործում: Կերպարվեստի, տեխնոլոգիայի դասաժամերը հրաշալի հնարավորություն են տալիս ոչ միայն կրթվել և զարգանալ, այլև դրա ընթացքում, գործնական պարապմունքների ժամանակ ստեղծված աշխատանքներով ձևավորել միջանցքները,իսկ դասարանում՝ թեմատիկ անկյունները: Իրենց ձեռքի աշխատանքներով ձևավորված միջանցքները հաճելի և հարազատ միջավայր կստեղծեն աշակերտների համար: Աշխատանքների համար անհրաժեշտ նյութերը և միջոցները ձեռք կբերվեն դպրոցի ֆինանսական միջոցների հաշվին:

Դպրոցը պետք է ունենա արհեստանոց՝ համապատասխան արհեստագործական գործիքներով, որտեղ հենց աշակերտների ջանքերով կվերանորոգվեն ջարդված սեղաններն ու աթոռները, շարքից դուրս եկած գույքը, և նորից կօգտագործվեն դպրոցի կարիքների համար: Նոր գույքի համար պահանջվող ֆինանսական միջոցները կխնայվեն և կծառայեն այլ կարիքների: Սա նաև աշակերտների մոտ կձևավորի այն համոզմունքը, որ դպրոցի գույքի նկատմամբ պետք է լինեն ուշադիր և հոգատար:

Ֆիզիկական դաստիարակություն և անվտանգություն՝ բնագավառը շատ կարևոր է երեխաների ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակության համար: Ֆիզկուլտուրայի, առողջ ապրելակերպի դասաժամերը նպաստում են երեխաների գիտակից մոտեցմանը իրենց ֆիզիկական առողջության և ճիշտ ապրելակերպին: Դրա համար անհրաժեշտ է ապահովել համապատասխան պայմաններ՝ ջեռուցել մարզադահլիճը, բարեկարգել մարզադաշտի խոտածածկույթը, ձեռք բերել դարպասաձողեր, դարպասների համար ցանցեր և մարզվելու և կռփվելու համար անհրաժեշտ գույք:

ՆԶՊ-ի դասաժամերը արդյունավետ և բովանդակալից անցկացնելու համար անհրաժեշտ է կաբինետ, որի համար կա տարածք, ուղղակի անհրաժեշտ է կոսմետիկ վերանորոգում և կահավորում: Կահավորման համար անհրաժեշտ նյութերի մի մասը կա, մյուս մասն էլ ձեռք կբերվի դպրոցի ֆինանսական միջոցների հաշվին:

Դպրոցի երկու ներքին բակերը կբարեկարգվեն աշակերտների և ծնողների ջանքերով, ձեռք կբերվեն նստարաններ, տարածքում կստեղծվեն ծաղկանոցներ, կետվեն եղած ծառերը կամ կփոխարինվեն մատղաշ տնկիներով: Հրաշալի միջավայր կստեղծվի հանգստի և բացօթյա կազմակերպվող դասաժամերի համար: Ֆինանսավորումը կկատարվի դպրոցի ֆինանսական միջոցների հաշվին:

Շատ կարևոր է դպրոցում աշակերտների անվտանգությունը ապահովելը:Այդ նպատակով մուտքի մոտ կտեղադրվի պահակակետ և դպրոցի տարածքը կհսկվի տեսախցիկներով:

Խիստ անհրաժեշտ է հակահրդեհային կանոնների պահպանումը:

Դպրոցի ապաստարանը կվերանորոգվի և կկահավորվի: Անհրաժեշտ է նաև էլեկտրական գեներատոր:

4. Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող գործողությունները, միջոցները և ժամանակացույցը

4.1 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումը ապահովող գործողությունները ու միջոցառումները
4.2 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող գործողությունների ժամանակացույցը
4.3 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումն ապահովող միջոցներ
4.4 Սահմանված նպատակների և խնդիրների իրականացումը ապահովող գործողությունները ու միջոցառումների արդյունքների չափման մեխանիզմները
4.5 Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման ռիսկերը
4.6 Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման ռիսկերի կանխման գործողություններ:

Ժամանակակից կրթական պահանջներին բավարարող ուսումնական միջավայրի (ֆիզիկական միջավայր, նյութատեխնիկական բազա) ստեղծում (կարիքների ներկայացում լիազոր մարմին և համակարգողի հետ խնդիրների համաձայնեցում):

Նպատակ 1

Դպրոցի շենքային պայմանների բարելավում

Խնդիր 1. Առարկայական թեմատիկ սենյակների , լաբորատորիաների համար տարածքների վերանորոգում և կահավորում:
Խնդիր 2. Եղած գործող տարածքների բարեկարգում, ջեռուցման ապահովում,շենքային պայմանների առավելագույնս արդյունավետ օգտագործում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություն ներ
1.	Դպրոցի չօգտագործվող մասնաշենքային տարածքի որոշ հատվածների հիմնանորոգում՝ Առարկայական թեմատիկ սենյակների և արհեստանոցի համար համապատասխան սենյակներ ապահովելու նպատակով, ջեռուցման ապահովում:	2024-2029թթ.	Պետբյուջեից հատկացումներ, դպրոցի ֆինանսական միջոցներ , բարերարների կողմից նվիրատվություն ներ, Դրամաշնորհիններ : Համապատասխան մարդկային ռեսուրսներ, աշխատանքի միջոցներ:	Կարիքը գնահատված է, լիազոր մարմնին տեղեկացվածությունն ապահովված է, բարերարների ներգրավվման նպատակով աշխատանքները կատարված են ,դրամաշնորհային ծրագրերին մասնակցությունն ապահովված է: Համապատասխան աշխատանքները կատարված են,հիմնամորոգումը կատարված է,ջեռուցումը՝ապահովված: Արդյունքի գնահատման համար համեմատվում են կատարված աշխատանքների որակական և քանակական ծավալները սահմանված ցուցանիշների՝ նախանշված արդյունքների հետ : Որոշում ենք կատարված աշխատանքների ծավալը հաշվետվությունների և կատարողականների ցուցանիշների վերլուծության,մշտադիտարկման, ուսումնասիրությունների միջոցով,համեմատում ակնկալվող արդյունքի հետ և գնահատում համապատասխան գնահատման սանդղակով: Սանդղակ 48	Կարիքի ոչ իրատեսական գնահատում, ֆինանսական միջոցների սղություն կամ բացակայություն, բարերարների մոտ մոտիվացիայի բացակայություն:	Կարիքի իրատեսական գնահատում և հիմնավորում, ֆինանսների ճիշտ պլանավորում, լիազոր մարմին աշխատանքների կարևորության ու անհրաժեշտության ներկայացում, բարերարների հետ աշխատանքներ:

2.	Գրադարանի տարածքի վերանորոգում, ջեռուցման ապահովում :	2024-2026թթ.	Ֆինանսավորում պետբյուջեից, դպրոցի ֆինանսական խնայողություններ, բարերարների նվիրատվություններ, կամավորների աջակցություն աշխատանքների կատարման գործընթացին: Համապատասխան մարդկային և աշխատանքային ռեսուրսներ:	Արդյունքի գնահատման նպատակով կարիքի գնահատում, լիազոր մարմնին տեղեկացվածության ապահովում, աշխատանքներ բարերարներ ներգրավվման գործում,դրամաշնորհային ծրագրերի մասնակցության ապահովում: Գրադարանը վերանորոգված է,ջեռուցումը `ապահովված: Արդյունքի գնահատում.կատարված աշխատանքների որակական և քանակական ծավալների՝ նախանշված արդյունքերի հետ համապատասխանվածության աստիճանի որոշում համապատասխան հաշվետվությունների և կատարողականների ցուցանիշների վերլուծության,մշտադիտարկման, ուսումնասիրությունների միջոցով, գնահատման սանդղակով: Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , բարերարների կողմից մոտիվացիայի պակաս:	Կարիքի իրատեսական գնահատում և հիմնավորում,լիազոր մարմին աշխատանքների կատարության ու անհրաժեշտության ներկայացում, բարերարների հետ աշխատանքներ:

3.	Դասասենյակների և միջանցքների ընթացիկ վերանորոգումներ :	2024-2029թթ. Ըստ անհրաժեշտության	Պետբյուջեից հատկացումներ, դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ, համապատասխան շինանյութեր և հարդարման միջոցներ, կամավորների անհատույց աշխատանք:	Շինարարական և հարդարման աշխատանքների կատարված են :Համապատասխանությունն սահմանված նորմերին գնահատվում է ըստ կատարված աշխատանքների որակական և քանակական ցուցանիշների՝ համապատասխան կատարողականների հիման վրա,համապատասխան գնահատման սանդղակով: *Սանդղակ 1*	Ֆինանսական միջոցների սղություն կամ բացակայություն , բարերարների և կամավորների մոտ մոտիվացիայի պակաս:	Օրենքով չարգելված ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում , բացատրական աշխատանքներ

4.	Սպորտային դահլիճի ջեռուցում, հանդերձարանների վերանորոգում, համապատասխան մարզագույքի ձեռք բերում:	2024-2025թթ.	Պետբյուջե, դպրոցի ֆինանսական խնայողություններ , դրամաշնորհնե, կամավորմերի աջակցություն աշխատանքների կատարման գործընթացին:Համ ապատասխան մարդկային և աշխատանքային ռեսուրսներ:	Կարիքի գնահատում, լիազոր մարմնին տեղեկացվածության ապահովում, աշխատանքներ բարերարն երին ներգրավվման գործում,դրամաշնորհային ծրագրերի մասնակցության ապահովում: Դահլիճը ջեռուցվում է, մարզագույքը ձեռք է բերված: Արդյունքի գնահատում.կատարված աշխատանքների որակական և քանակական ծավալների՝ նախանշված արդյունքերի հետ համապատասխանության, նախանշված չափանիշներին համապատասխանվածության աստիճանով,համապատասխան հաշվետվությունների և կատարողականների ցուցանիշների վերլուծության,մշտադիտարկման, ուսումնասիրությունների միջոցով, համապատասխան գնահատման սանդղակով: Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , բարերարների կողմից մոտիվացիայի պակաս:	Կարիքի իրատեսական գնահատում և հիմնավորում,լիազոր մարմին աշխատանքների կարևորության ու անհրաժեշտության ներկայացում, բարերարների հետ աշխատանքներ: Դպրոցի չօգտագործվող տարածքների վարձակալման վճարների ներգրավում:

5.	Սանհանգույցների, կոյուղագծերի ընթացիկ վերանորոգում :	2024-2025թթ.ըստ անհրաժեշտության	Դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություն ներ, համապատասխ ան շինանյութեր և հարդարման միջոցներ, մարդկային ռեսուրսներ	Աշխատանքները կատարված են: Համապատասխան կատարողականների վերլուծություն, ուսումնասիրություն և կատարված աշխատանքների ՝ նախանշված խնդիրներին համապատասխանության որոշում: Գնահատում սանդղակով:Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն ,դֆ հկկ49+բարերարների մոտ մոտիվացիայի պակաս:	Օրենքով չարգելված ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում , բացթողումային աշխատանքներ,:

6.	Երկու ներքին բակերի բարեկարգում, վերածում հանգստի անկյունների:	2024-2026թթ.	Դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ: Մանկավարժական և աշակերտական համակազմի աշխատանք:Համապատասխան աշխատանքային գործիքներ:	Բակերը մաքրված են , ծառերը՝ էտված, տարածքը վերածված է ծաղկանոցի, տեղադրված են նստարաններ:հանգստի համար պայմանները ապահոված են: Ըստ աշխատանքների կատարման կատարողականի՝կատարվում է գնահատում վերոհիշյալ սանդղակով:Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Հրապուրիչ ուսումնական միջավայրի կարևորության գիտակցում աշակերտական և մանկավարժական համակազմի կողմից:
7.	Դպրոցի շարքից դուրս եկած գույքի վերանորոգում և օգտագործում :Նոր գույքի ձեռքբերում,դասասենյակները ըստ պատշաճի կահավորում:	2024-2029թթ. Ըստ անհրաժեշտության	Բյուջետային հատկացումներ դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, վերանորոգման համար ատաղձագործ, մանկավարժներ ի և աշակերտների կամավոր աշխատանք,համապատասխան աշխատանքային գործիքներ,նյութեր:	Դպրոցական գույքի բարվոք վիճակ, խնդիրների արագ վերացում: Կատարված աշխատանքների կատարման աստիճանի համեմատություն նախանշված չափանիշին:Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների սղություն,դպրոցական գույքի նկատմամբ հոգատար վերաբերմունքի պակաս:	Բացատրական աշխատանքներ, անձնական օրինակ:

8.	Դպրոցի տարածքի բարեկարգում, կանաչապատում, ծառատունկ:	2024-2026թթ.	Դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, մանկավարժական, ծնողական և աշակերտական համակազմ,համապատասխան աշխատանքային գերծիքներ:	Դպրոցի տարածքը բարեկարգված է, կանաչապատ, ձեռք են բերված տնկիներ և կազմակերպված է ծառատունկ: Արդյունքները չափում ենք ըստ կատարված աշխատանքի ծավալի համապատասխան կատարողականի վերլուծության հիման վրա:Սանդղակ 1	Մանկավարժական և աշակերտական համակազմի անտարբերություն,աշխատանքների կարևորության չգիտակցում	Մանկավարժական,աշակերտական համակզմի հետ բացատրական աշխատանք, անձնական օրինակ: Համայնքի և ծնողների աջակցություն:
9.	Ճաշարանի տարածքի ջեռուցում , լվացարանների տեղադրում ,տաք ջրով ապահովում:	2024-2025թթ	Ֆինանսավորում պետբյուջեից,կամ որպես այլընտրանք բարերարների ֆինանսական աջակցություն,տեխնիկական միջոցներ,խողովակներ,ջերմային մարտկոցներ, լվացարանակոնքեր,աշխատուժ	Ճաշարանի ջեռուցումը երեխաներին հնարավորություն կտա տաք և հաճելի պայմաններում սնվել:Ուտելուց առաջ լվացվել,պահել հիգիենան՝այսպիսի տարրական պայմանները դեռևս բացակայում են:Լվացարանների տեղադրումը , տաք ջրով ապահովումը կլուծի հարցը:Գնահատման մեխանիզմները	Ֆինանսավորման խնդիրներ,անհետևողականություն	Ֆինանսական այլընտրանքային աղբյուրներ,կատարվող աշխատանքի անհրաժեշտության գիտակցում:

10.	Ապաստարանի վերանորոգում և կահավորում, գեներատորի,կրակմարիչների ձեռք բերում:	2024-2025թթ.	Պետբյուջեից հատկացումներ, դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ, համապատասխան շինանյութեր և հարդարման միջոցներ, գեներատորի , կրակմարիչների գնման գործընթաց:	Կարիքի գնահատում, լիազոր մարմնին տեղեկացվածության ապահովում, աշխատանքներ բարերարներ ներգրավվման գործում: Աշխատանքները կատարված են: Արդյունքի գնահատում՝կատարված աշխատանքների որակական և քանակական ծավալների՝ նախանշված արդյունքերի հետ համապատասխանության աստիճանով,համապատասխան հաշվետվությունների և կատարողականների ցուցանիշների վերլուծության,մշտադիտարկման, ուսումնասիրությունների միջոցով, համապատասխան գնահատման սանդղակով:Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , բարերարների կողմից մոտիվացիայի պակաս:	Ներկա անվտանգային խնդիրների համատեքստում կարիքի անհրաժեշտության ներկայացում համապատասխան մարմիններ, բացատրական աշխատանքներ համայնքապետարանի մարմիններում

Նպատակ 2. Նյութատեխնիկական բազայի արդիականացում

Խնդիր1 Ժամանակակից սարքավորումների և տեխնոլոգիաների ձեռք բերում:

Խնդիր2.Նյութատեխնիկական բազայի նպատակային և արդյունավետ օգտագործում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ
1.	Տեսախցիկների ձեռքբերում և տեղադրում,անվտանգային միջավայրի ապահովում:	2024-2025թթ.	Դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ, համապատասխան տեխնիկական միջոցներ:	Տեսախցիկները ձեռք են բերված համապատասխան քանակությամբ և տեղադրված են: Աշխատանքները գնահատվում են ըստ կատարողականի ցուցանիշների,գնման ակտերի հետևյալ սանդղակով : Սանդղակ 1 1Աշխատանքները չեն մեկնարկել կամ մեկնարկել են, բայց կատարված չեն:(1-3)անբավարար 2Աշխատանքները կատարված են մասամբ:(4-6)բավարար 3Աշխատանքները կատարված են,բայց կան որոշակի թերություններ:(7-8)զարգացնող 4Աշխատանքները կատարված են լիովին,համապատասխանում են նպատակադրմանը:(9-10)արդյունավետ	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն :	Օրենքով չարգելված ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում : Համապատասխան մարմինների կարիքի անհրաժեշտության ներկայացում:

2.	Էլեկտրոնային գրադարանի ստեղծում՝ համակարգիչ, պրոեկտոր, գրքային ֆոնդ պարունակող տեղեկատվությամբ տարբեր կրիչների ձեռքբերում :	2024-2026թթ.	Պետբյուջեից հատկացումներ, դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ, համապատասխան սարքավորումներ:	Գրադարանը ապահովված է համապատասխան համակարգիչներով, պրոեկտորով, կրիչներով: Գնահատվում է ըստ աշխատանքի կատարման արդյունքների հետևյալ սանդղակով:Սանդղակ 1	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , բարերարների կողմից մոտիվացիայի պակաս:	Օրենքով չարգելված ֆինանսական միջոցների ներգրավում, բացատրական աշխատանքներ
3.	Ուսումնական գործընթացի համար անհրաժեշտ նոր սերնդի համակարգիչների, նորագույն տեխնոլոգիանների ձեռքբերում և դասապրոցեսում ժամանակակից տեցեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառում, նոր չափորոշիչներին համապատասխան ուսումնական ձեռնարկների, դիտակտիկ նյութերի ձեռքբերում,	2024-2026թթ.	Դպրոցի խնայված ֆինանսական միջոցներ, բարերարների նվիրատվություններ: համապատասխան սարքավորումներ, դիտակտիկ նյութեր, ձեռնարկներ:	Ապահովված է համապատասխան նյութատեխնիկական բազան՝ նոր չափորոշիչներին համապատասխան կրթության ապահովման համար: Այդ աշխատանքները գնահատվում են ըստ գնման ակտերի, ինչպես նաև հարկային հաշիվներով և հաշիվ վավերագրերով: Կատարված աշխատանքները գնահատվում են սանդղակով:Սանդղակ 2 1Գույքը ձեռք բերված չէ:(0-3) անբավարար 2Ձեռք է բերված որոշ քանակությամբ:(4-6)բավարար 3Հիմնականում ձեռք է բերված:(7-8)զարգացնող 4Լրիվությամբ ձեռք է բերված(9-10)արդյունավետ	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն , աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Օրենքով չարգելված ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում : Համապատասխան մարմիններին կարիքի անհրաժեշտության ներկայացում:

4.	Դահլիճի վերանորոգում, համապատասխան գույքի և տեխնիկական միջոցների, երաժշտական գործիքների ձեռք բերում:	2024-2026թթ	Համապատասխան Ֆինանսական միջոցներ պետբյուջեից, համապատասխաՆ գույք, տեխնիկական միջոցներ,երաժշտական գործիքներ	Վերանորոգված դահլիճը `համապատասխան գույքով և տեխնիկական միջոցներով,ոչ միայն կլուծի դպրոցի կարիքները,այլև կծառայի համայնքի բնակիչներին, :Այստեղ կկայանան նաև համայնքային միջոցառումներ,կիրագործվեն տարատեսակ ուսումնական և ժամանցային ծրագրեր:Դահլիճը կարելի է տալ վարձակալության տարաբնույթ խմբերի:Վարձակալական գումարները կծախսվեն դպրոցի կարիքների համար, միաժամանակ աշակերտները կներգրավվեն տարբեր ստեղծագործական խմբերում ,որն էլ իր հերթին կլուծի ազատ ժամանակը արդյունավետ տնօրինելու խնդիրը:	Ֆինանսական միջոցների բացակայություն նկամ սղություն:	Լիազոր մարմին կարիքի ներկայացում, հետևողականություն, աշխատանքի կարևորության ներկայացում:
5.	լՖիզիկայի նոր լաբորատորիայի հիմնում և անհրաժեշտ սարքավորումների և նյութերի ձեռք բերում:Գործող քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիայում սարքավորումների և նյութերի թարմացում	2024-2025թթ	Պետական ֆինանսավորմամբ լաբորատորիաների ստեղծման և վերազինման ծրագրի շրջանակներում կատարվող աշխատանքներ, սարքավորումներ և նյութերի ծախսի համար տրվող ֆինանսավորում:	Ֆիզիկայի նոր լաբորատորիան գործում էև նպաստում ԲՏՃՄ առարկաների ուսուցման արդյունավետությանը և վերջին հաշվով տեխնիկական գիտությունների զարգացմանը, ապագայում նաև ԱՐՄԱԹ լաբորատորիայի հիմնադրման համար: Աշխատանքները	Ֆինանսական միջոցների սղություն, աշխատանքի կարևորության չգիտակցում:	Աշխատանքի կարևորության ներկայացում պատկան մարմիններում, հետևողականություն:

6.	Դպրոցի ամբողջ տարածքում ինտերնետ հասանելիության ապահովում:	2024թ	Ֆինանսավորում , համապատասխան սարքեր, լարաններ,ցանցի հասանելիություն ամբողջ տարածքում:	Ապահովված է ինտերնետային հասանելիությունը,դասապրոցեսին օգտագործվում են ուսումնական նյութեր և տեղեկատվություն օնլայն տարբերակով:Մատուցվող նյութը տրվում է ավելի ընկալելի և հետաքրքիր:	Անհրաժեշտությանչգիտակցում,անտարբերություն :	Արդի ժամանակաշրջանում դպրոցի ողջ տարածքում ինտերնետ հասանելիության անհրաժեշտության գիտակցում, հետևողականություն
7.	Առարկայական թեմատիկ սենյակների Կահավորում և նորարարական տեխնոլոգիաներով համալրում:	2024-2026էթթ	Ֆինանսավորման ապահովում ՝պետբյուջե,նվիրատվություններ, համապատասխան գույք և տեխնիկական միջոցներ՝համակարգիչներ,պրոյեկտոր,կրիչներ, դիդակտիկ նյութեր,ուսումնական նյութեր,գրենական պիտույքներ	Առարկայական թեմատիկ սենյակները ՝կահավորված և նորարարական տեխնոլոգիաներով համալրված, ծառայում են իրենց նպատակին՝դասապրոցեսը անցնում է արդյունավետ և ապահովված է տեսողական և լսողական ընկալում ապահովող ժամանակակից տեխնոլոգիաներով:Աշակերտները ազատ տիրապետում են ՏՀՏմիջոցներին և կարողանում են արագ և հեշտությամբ գտնել ուսումնական նյութը , կատարել հետազոտական աշխատանք: Հագեցած նյութատեխնիկական բազան գնահատվում է համապատասխան կատարողականներով և հաշվետվություններով:	Ֆինանսական և նյութական միջոցների բացակայություն կամ սղություն:	Օրենքով թույլատրվող ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում:Համապատասխան պատկան մարմիններ աշխատանքների կարևորության ներկայացում:

Նպատակ 3

Սովորողների ակադեմիական առաջընթացի ու կրթության որակի բարելավման ապահովում:

Խնդիր 1. Կրթության որակի բարելավմանն ուղղված աշխատանքների առավելագույն կոորդինացում:

Խնդիր 2. Նոր չափորոշիչներին համապատասխան ուսուցման կազմակերպում և կիրառում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ծրագրի իրականացման ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ

1.	Մնացորդային գիտելիքների ստուգման և հայտորոշիչ աշխատանքների միջոցով սովորողների կրթական կարիքների բացահայտմանն ու գնահատմանն ուղղված աշխատանքների համակարգում	2024-2029թթ. Յուրաքանչյուր կիսամյակի սկզբում	Ստուգողական աշխատանքներ, հայտորոշիչ թեստեր,ուսումն ական աշխատանքների ճիշտ կազմակերպում, առարկայական ծրագրեր ,թեմատիկ պլաններ, ուսումնական ձեռնարկներ	Աշխատանքները կատարվել են համակողմանի, բոլոր դասարաններում, կատարվել են դիտարկումներ, տրվել են ստուգողական գրավոր աշխատանքներ, ի մի են բերվել վիճակագրական տվյալների և ուսումնասիրությունների արդյունքները, ստացված ցուցանիշների օգնությամբ կատարվել է կարիքի գնահատում, իրավիճակի ուսումնասիրություն: Այդ աշխատանքները գնահատվում են համապատասխան սանդղակով;Սանդղակ 3	Նախատեսվող աշխատանքների ուսուցիչների կողմից ոչ բավարար մակարդակով իրականացում, թույլ վերահսկողություն :	Կատարված աշխատանքների մշտադիտարկում , վերահսկում, դասալսումներ, վիճակագրական տվյալների հավաքագրում և վերլուծում:Դասավանդման նոր մեթոդների հոտևողական ուսուցում,փորձի փոխանակում:
2.	Ուսուցման գործընթացի, կրթական կարիքների բավարարմանն ուղղված գործողությունների վերջնարդյունքների ապահովում և դրան ուղղված մշտադիտարկումներ և վերահսկողություն	2024-2029թթ. Յուրաքանչյուր կիսամյակի ընթացքում	Էլեկտրոնային մատյանների մշտական ստուգում, տնօրինության կողմից կազմակերպվող գրավոր ամփոփիչ աշխատանքներ, դասալսումներ (տնօրենի, փոխտնօրենի, առարկայական մասնախմբի ղեկավարների, մանկավարժներ ի կողմից)	Դասալսման արձանագրությունների,համապատասխան ամփոփաթերթիկների միջոցով կատարված աշխատանքների ստուգում և գնահատում ըստ ստացված արդյունքների, ըստ առաջադիմության և որակի ցուցանիշների՝ համադրելով մշտադիտարկումների արդյունքները, ուսումնասիրությունները և վիճակագրական տվյալները : Դասալսումների արդյունքների վերլուծում.սովորողների կրթության որակի և առաջադիմության վրա գործողության ազդեցությունն փաստարկված է,բերված են թվային հիմնավորումներ: :Գնահատումը համապատասխան սանդղակով:Սանդղակ 3	Նախատեսված աշխատանքների ՝ուսուցրչների կողմից ոչ բավարար մակարդակով իրականացում: Ոչ արդյունավետ աշխատանք, վերահսկողության բացակայություն:	Տնօրինության կողմից վերահսկողության ուժեղացում և պատասխանատվության բարձրացում :

3.	Բոլոր աշակերտների ուսումնառության մասնակցության ապահովում և վերահսկում:	2024-2029թթ. Ամենօրյա	Հաճախումների մատյանի մշտական գրանցում և ուսումնասիրություն, մշտադիտարկում, դասղեկների, ԿԱԴԱՀ-ի կողմից:	Աշակերտները անհարկի չեն բացակայում, մասնակցում են բոլոր դասերին և արտադպրոցական պարապմունքներին, հետևում են ներքին կանոնակարգին: Հաճախումների մատյանի ուսումնասիրություններ,հաշվառման թերթիկների ,բժշկի կողմից տրված հիվանդությունը փաստող թերթիկների հաշվառում,մշտադիտարկումներ: Ըստ այս ցուցանիշների աստիճանի որոշվում է գնահատման չափանիշը: Սանդղակ 3	Վերահսկողության բացակայումթյուն, աշակերտների անպատասխանատվություն:	Ծնողների տեղեկացվածության աստիճանի բարձրացում, դասղեկների կողմից համապատասխան դաստիարակչական աշխատանքներ:
4.	Կրթական կարիքների բավարարման նպատակով համապատասխան միջոցառումների իրականացում: Նոր ՀՊՉ-ին համապատասխան ուսուցման կազմակերպում և վերահսկում: Նոր չափորոշիչների կիրառում՝ որպես վերջնարդյունք ունենալով կարողունակությունների ձեռք բերում,կայուն արժեհամակարգ և դիրքորոշում :	2024-2029 7թթ. Անընդմեջ	Մշտադիտարկում, դասալսումներ, բաց դասերի կազմակերպում, համապատասխան առարկայական մասնախմբերի ղեկավարների, տնօրենի ,տեղակալի կողմից պարբերական ստուգումներ:	Դասալսումների, բաց դասերի քննարկումների, մշտադիտարկումների հիման վրա ուսումնասիրություններ, թերությունների շտկում:Գնահատման նոր մեխանիզմների կիրառման ապահովում: Աշխատանքների կատարման արդյունքները ներկայացնող համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա գնահատում համապատասխան չափորոշիչներով, պարզ և բարդ ցուցանիշների համադրման հիման վրա կատարված աշխատանքների գնահատում:Սանդղակ 3	Համապատասխան աշխատանքերի կատարման ընթացքում թերացումներ , աշատանքներում ներգրավված լինելու նպատակով վերապահ մոտեցում :	Կատարվող աշխատանքների կարևորությանն հիմնավորմանն ուղղված բացատրական աշխատանքներ, մեթոդական օգնություն ,վերահսկողություն:

5.	Օլիմպիադաններին և մրցույթներին աշակերտների բավարար մասնակցության ապահովվում	2024-2029թթ.յուրաքանչյուր տարվա առաջին կիսամյակի	Հայտերի ժամանակին ներկայացում, համակարգում,աշակերտների խրախուսում,մոտիվացիա	Օլիմպիադաներում և մրցույթներում ակտիվ մասնակցություն, բարձր տեղերի ապահովում: Օլիմպիադաների ներդպրոցական, մարզային փուլերի արդյունքների քննարկում,վերլուծություններ: Կատարված աշխատանքի գնահատում համապատասխան ցուցանիշների վերլության արդյունքում:Սանդղակ 3	Ուսուցիչների և աշակերտների պասիվ վերաբերմունք :	Մոտիվացիայի ճիշտ կազմակերպում, աշակերտներին լրացուցիչ օգնություն ուսումնական ձեռնարկներով:
6.	Սովորողների մասնագիտական կողմնորոշման նպատակով միջոցառումների, հանդիպումների, զրույց-քննարկումների կազմակերպում աշակերտների նախասիրությունների, առանձնահատկություններ ի,հետաքրքրությունների շուրջ:	2024-2029թթ. Շարունակական	Տարբեր ԲՈՒՀ-երի ,միջին մասնագիտական հաստատություններ ի ներկայացուցիչների հետ համագործակցություն	Հանդիպումների արդյունավետություն, հանդիպումների հաճախակիություն,աշակերտների կողմից ակտիվ մասնակցություն : Կատարված աշխատանքների քանակը, հանդիպումների արդյունավետությունը չափիչ մեխանիզմներ են:Գնահատվում է համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա:Սանդղակ 3 1Գործողություններ չեն կատարվել կամ որևէ ազդեցություն չեն ունեցել;(1-3)անբավարար 2Սովորողների կրթության որակի և առաջադիմության վրա գործողությունն ունեցել է որոշ ազդեցություն:(4-6)բավարար 3Գործողությունն իրապես է ազդել սովորողների կրթության և առաջադիմության վրա:(7-8)զարգացնող 4Սովորողների կրթության որակի և առաջադիմության վրա գործողության ազդեցությունն փաստարկված է,բերված են թվային հիմնավորումներ:(9-10)արդյունավետ	Աշակերտների պասիվ վերաբերմունք: Համապատասխան աշխատանքների պլանավորման բացակայություն:	Համապատասխան մոտիվացիոն միջավայրի ապահովում, հանդիպումների կազմակերպման պլանավորում, ժամկետների համաձայնեցում:

7.	ԿԱՊԿՈՒ սովորողներին ԱՈՒՊ-ով ուսուցման կազմակերպում,ԿԱՊԿՈՒ-սովորողների դիտարկում, դպրոցական մակարդակի գնահատում, համագործակցություն տարածքային մանկավարժահոգեբանական ծառայության հետ:	2024-2029թթ.շարունակական	Վերապատրաստ ումներ, ԱՈՒՊ-ի մշակում, կիրառում, մանկավարժահո գեբանական կենտրոնի ծառայության օգնություն,	Աշխատանքների համապատասխանությունը ԱՈՒՊ-ին,աշակերտի ուսման և դաստիարակության գործընթացում առաջընթացի ապահովում:Աշակերտի ինտեգրում միջավայրին, համապատասխան պայմանների ապահովում,ներառում ուսումնական գործընթացին: Համապատասխան կատարողականների ,հաշվետվությունների, արձանագրությունների վերլուծություն հիման վրա գնահատում: Սանդղակ 3	Աշխատանքի ընթացքում բարդություններ, աշխատանքների ոչ բավարար իմացություն	Մանկավարժահոգեբանակա աջակցության տարածքային կենտրոնի մասնագետների կողմից:Հետևողականություն:Աշխատանքների կարևորության գիտակցում:
8.	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների կիրառման ապահովում.դասապրոցեսի վարման ժամանակ նոր տեխնոլոգիաների, ինտերակտիվ մեթոդների և խմբային աշխատանքներ ընդգրկող բազմատեսակ նոր մեթոդների կիրառման ապահովվում, ուսուցիչ-աշակերտ փոխհարաբերություններում անկաշկանդ և համագործակցային մթնոլորտի ապահովվում: Կատարվող աշխատանքների շարունակական մշտադիտարկում:	2024-2027թթ., Ուսումնական տարիների	ՈՒսուցման նոր մեթոդների կիրառում,ՀՊՉպ ահանջների կիրառում,առար կայական մասնախմբի օժանդակություն, կրթական նորագույն տեխնոլոգիաներ	Դասավանդման գործընթացն արդյունավետ է կազմակերպված , հաշվի են առնված ՀՊՉ-ի բոլոր պահանջները,դասի վարման ձևը նորարարական է, դրված են հստակ նպատակներ, վերջնարդյունքներն ապահովված են:Տիրում է համագործակցային մթնոլորտ: Վերլուծվում և գնահատվում է աշխատանքի արդյունքի համապատասխանությունը նպատակադրմանը: Ակնկալվող արդյունքները գնահատվում են ըստ կատարման աստիճանի ՝դասալսումների արձանագրությունների, դասի գնահատման թերթիկների,ամփոփաթերթիկների հիման վրա,համապատասխան ձևաչափով:Գնահատումը սանդղակ 3	Աշխատանքի կատարման համար ոչ բավարար գիտելիքներ և հմտություններ ;	Ինքնակրթություն, ինքնակատարելագործում, վերապատրաստումների մասնակցություն, մասնակցային գործընթացի իրականացում, ուսուցիչ աշակերտ փոխհարաբերություններում անկաշկանդ և համագործակցային մթնոլորտի ածահովում:

9.	Կատարված աշխատանքներում թիմային մոտեցում , հաշվետվողականություն և թափանցիկության ապահովվում, գնահատման նոր համակարգի կիրառում	2024-2027թթ.	Մանկավարժական համակազմ,գնահատման նոր համակարգի լուսաբանում,կրթական գործունեության վերաբերյալ համապատասխան տեղեկատվություն	Սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերլուծություն ,հաշվետվությունների լուսաբանում,գնահատման նոր համակարգի ,նորմատիվների միջոցով սովորողների դժվարությունների բացահայտում : Գնահատումը ՝ ըստ կատարված աշխատանքների արդյունավետության և կատարման աստիճանի:Սանդղակ3	Աշխատանքի կատարման համար ոչ բավականին հմտություններ;Թիմային աշխատանքներում փորձի պակաս:	Ինքնակրթություն, վերապատրաստումներ, առաջավոր փորձի փոխանակում:
10.	Նախագծային աշխատանքների կազմակերպում և գնահատում ,աշակերտների ինքնուրույն հետազոտական և ստեղծագործական ունակությունների զարգացում:	2024-2027թթ. Ուսումնական տարիների ընթացքում	Համապատասխան ուսումնական նյութեր ,ՏՀՏ միջոցներ, մարդկային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում,համագործակցային աշխատանք:	Նախագծային աշխատանքների կազմակերպումը անցկացվում է ըստ ժամանակացույցի,աշակերտները աշխատանքներին մոտենում են ստեղծագործաբար, արդյունքները բավարար են,միջառարկայական կապերը ապահովված են,իրականացնում են ինքնուրույն հետազոտական և ստեղծագործական գործնեություն: Գնահատվում էհաշվետվություններով և միավորային գնահատումով՝հաշվի առնելով կատարված աշխատանքների համապատասխանությունը նախանշված չափանիշներին:Սանդղակ 3	Աշխատանքի կատարման համար ոչ բավարար հմտություններ և կարողունակություններ:	Ինքնակրթություն, ինքնակատարելագործում, վերապատրաստումներ, կառավարչական հմտություններ,աշխատանքների ճիշտ պլանավորում:

11.	Պարտադիր խմբակների գործարկում,երկարօրյա խմբերի կազմակերպում, և ցածր առաջադիմություն ունեցող աշակերտների ներգրավվում: Լրացուցիչ կրթական ծրագրերով գեղագիտական, մշակույթային, ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակության ապահովում:	2024-2026թթ.	Սովորողների և նրանց ծնողների կարիքի ուսումնասիրում, Համապատասխ ան ֆինանսավորում, աշխատանքների կազմակերպման նպատակով համապատասխ ան մասնագետների ներգրավում,սնն դի կազմակերպում, Ուսումնամեթոդ ական նյութեր	Պարտադիր խմբակները գործում են,դպրոցում առկա է երկարօրյա ուսուցման ապահովման հնարավորություններ, աշխատանքները ընթանում են ըստ պլանի և ,ծրագրերի:Ճանաչողական գիտելիքների ,գեղարվեստական ճաշակի,առողջության ամրապնդման բարձրացման նպատակով մշակույթային , ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակությունը ապահովված է: Գնահատումը տարվում է ըստ կատարված աշխատանքների կատարողականների և հաշվետվությունների,պարտադիր և երկարօրյա խմբերի հաշվառման և գնահատման մատյանների:Սանդղակ 3	Ֆինանսավորման բացակայություն,աշխատանքի կարևորության չգիտակցում , ծնողների կողմից պասիվություն:	Բացատրական աշխատանքներ , բարոյահոգեբանական և աշխատանքային առողջ մթնոլորտի ձևավորում:
12	ԲՏՃՄ կրթության որակի բարձրացում,լաբորատորիաների հագեցվածության և մանկավարժների մասնագիտական կարողությունների զարգացման միջոցով:	2024-2026թթ	Ֆինանսավորման ապահովում լաբորատորիաների հագեցվածության ապահովման համար,արդիական սարքավորումներ նյութեր,մասնագետների շարունակական վերապատրաստումներ,սեմինարներ,	Ստեղծվել,կահավորվել և համապատասխան նյութերով ու սարքավորումներով հագեցվել են նոր լաբորատորիաները,մասնագետները վերապատրաստվել են ,բարձրացրել իրենց որակավորումը:Այս միջոցառումների արդյունքում բարձրացել է կրթության որակըև հետաքրքրվածությունը այդ առարկաների հանդեպ; Գնահատումը տարվում է ըստ համապատասխան կատարողականների վերլուծության,և կրթության որակիցուցանիշների ուսումնասիրությունների:	Ֆինանսավորման բացակայություն,նպատակի կարևորության չգիտակցում:	Աշխասանքների կարևորության ճիշտ ձևակերպում համապատասխան ֆինանսական հոսքերի ապահովման նպատակով,հետևողականություն:

Նպատակ 4

ՈՒսումնադաստիարակչական աշխատանքների բարելավմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում

Խնդիր 1 Դրական բարոյահոգեբանական մթնոլորտի ապահովում

Խնդիր 2 Աշակերտների հոգևոր,գեղագիտական,մշակութային, իրավական դաստիարակության խթանում

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ

1.	Աշակերտների հոգևոր, համամարդկային և ազգային արժեքների յուրացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների կազմակերպում և վերահսկում:	2024-2029թթ.մշտապես	Զրույցներ, քննարկումներ, դիտումներ, տարատեսակ միջոցառումներ, մշակույթի, արվեստի գործիչների հետ հանդիպումներ,համայնքի վաստակաշատ ներկայացուցիչների հետ հանդիպումներ:	Աշակերտների արժեհամակարգի ձևավորմանն ու զարգացմանն ուղղված աշխատանքները կատարվում են լրիվությամբ: Հոգևոր և գեղագիտական դաստիարակությունը գտնվում է պատշաճ ուշադրության կենտրոնում:Խթանվում է ազգային գիտակցության աճը ,մեր ազգային արժեքների և նյութական ու հոգևոր ժառանգությունը ճանաչելու, արժևորելու և համամարդկային արարժեքային համակարգում ներառելու գործընթացը: Կատարված աշխատանքները փաստող հաշվետվությունների,արձանագրությունների հիման վրա կատարվում է գնահատում: Սանդղակ 4	Աշակերտների պասիվ վերաբերմունք , մանկավարժների կողմից կատարվող աշխատանքներում թերացումներ:	Ռիսկերի կառավարման նպատակով բացատրական աշխատանքներ, կազմակերպչական գործնեություն:
2.	Շնորհալի երեխաների՝ ստեղծագործական ունակությունների բացահատմանն ուղղված աշխատանքների և ծրագրերի համակարգում և վերահսկում:	2024-2029թթ. աշընդմեջ	Տարատեսակ մրցույթներին, ստուգատեսների,փառատոնների մասնակցության ապահովում,միջոցառումների կազմակերպում, տարբեր հարթակներում լուսաբանում,պարգևատրում	Շնորհալի երեխաները գտնվում են ուշադրության կենտրոնում,նրանց կատարած աշխատանքները գնահատվում են , լուսաբանվում , ստեղծվում են պայմաններ դրանց զարգացման համար: Նրանց ունակությունների բացահայտմանն ուղղված աշխատանքները կատարվում են արդյունավետ: Համակարգման արդյունավետությունը որոշվում է ըստ կատարված աշխատանքների ծավալի և արդյունավետության՝ համապատասխան սանդղակով:Սանդղակ4	Աշակերտների պասիվ վերաբերմունք, կատարվող աշխատանքների մեջ թերացումներ:	Բացատրական աշխատանքներ, ուղորդումներ, մոտրվացիոն միջավայրի ապահովում:

3.	Գրական-գեղարվեստական ճանաչողական ,հայրենասիրական բնույթի ցերեկույթների, միջոցառումների, փառատոնների կազմակերպում :	2024-2029թթ. շարունակական	Համապատասխան տեխնիկական միջոցներ ,տեղեկատվական նյութեր,համայնքի ներկայացուցիչների և ծնողների աջակցություն, մշակույթի կենտրոնի հետ համագործակցություն,աշակերտական,մանկավարժական համակազմ	Հոգևոր և մշակութային դաստիարակության կարևորությունը մեծ է սովորողի աշխարհընկալման, զարգացվածության, արժեհամակարգի ձևավորման գործընթացում:Նմանատիպ միջոցառումների կազմակերպումը խթան է աշակերտի բազմակողմանի զարգացման գործում: Կազմակերպված աշխատանքների քանակը, դրանց բովանդակային բազմազանությունը , դրանցում աշակերտների ներգրավվածության աստիճանը մատնանշող ցուցանիշների վերլուծություններով,համապատասխան հաշվետվությունների ուսումնասիրություններով որոշվում է կատարված աշխատանքների արդյունավետությունը:Սանդղակ 4	Աշխատանքներում ներգրավված կողմերի վերապահ մոտեցում, մանկավարժների աշխատանքի վճարման հավելյալ գրաֆիկ	Կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորմամբ ուղղված բացատրական աշխատանքներ: Կազմակերպչական միջոցառումներ:Սերտ համագործակցություն հայրենասերների ձևավորման ցանկությամբ:

4.	Տարատեսակ առարկայական և թեմատիկ վիկտորինաների և մրցույթների կազմակերպում ներդպրոցական և միջդպրոցական ձևաչափերով:Առողջ մրցակցության խթանում և ապահովում:	2024-2029թթ.շարունակաբար	Համապատասխան տեխնիկական միջոցների տրամադրում, ուսումնական նյութերի կազմում,աշակերտներ, մանկավարժներ	Աշակերտների մոտ առկա է ոգևորություն,նախաձեռնողականություն ,սիրով և պատասխանատվությամբ մասնակցում են նմանօրինակ մրցույթներին և վիկտորինաներին:Դրանց արդյունքները դրական են ազդում աշակերտների վրա, մոտիվացնում են ավելի լավ սովորել ,պրպտել, նպաստում են ինքնուսուցման, ինքնակատարելագործման գործընթացին: Կատարված աշխատանքների քանակական և որակական ցուցանիշների միջոցով որոշվում է գնահատման չափանիշը:Սանդղակ 4	Աշխատանքներում ներգրավված վերապահ մոտեցում , մանկավարժների աշխատանքային ծանրաբեռնվածություն:	Կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորմանն ուղղված բացատրական աշխատանքներ, մանկավարժի օգնականների և ծնողների աջակցություն:

5.	Դպրոցում բազմակարծիք,ներառական և մասնակցային միջավայրի ապահովում,անձի ինքնադրսևորման, ինքնազարգացման համար պայմանների ապահովում;	2024-02029թթ շարունակական	Դպրոցում ժողովրդավարության, անձի ազատ կամարտահայտվելու պայմաններ,համապատասխան սեմինարներ,իր ազեկման ակտեր,համապատասխան իրավական ակտերի հետ ծանոթացում, աշակերտական խորհուրդների դերի մեծացում:	Դպրոցում աշակերտների համար ապահովված է պայմաններ ժողովրդավարական և քաղաքացիական, ինքնաճանաճողական սոցիալական կարողունակությունների ձեռք բերման համար:Աշակերտները ազատ են կամարտահայտվելու,ինքնադրսևորվելու և զարգանալու: Կատարված աշխատանքները գնահատվում են ըստ ժողովրդավարական արժեքների կայացման աստիճանի՝ համապատասխան զեկույցների ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա:	Կատարված աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:Կարծրատիպերի առկայություն:	Համապատասխան աշխատանքների դերի մեծացում,բարենպաստ բարոյահոգեբանական միջավայրի ապահովում:Կարծրատիպերի հաղթահարում:
6.	Աշակերտների իրավական դաստիարակության խթանում, համապատասխան սեմինարների ,զրույցների կազմակերպում ՝Պատանի իրավագետ՝ ակումբի ստեղծում, բարձր դասարանի աշակերտների ներգրավում:	2024-2029թթ շարունակական	Սեմինարների, զրույցների կազմակերպում, իրավական ակտերին և օրենքներին ծանոթացում:Դա սագրքեր, ձեռնարկներ,օրենսդրություն, կոմպոտենտ մասնագետներ:	Միջին և բարձր դասարաններում աշակերտների իրավական դաստիարակությանը պատշաճ ուշադրություն է դարձվում;Ակումբի գործունեությունը նպաստում է աշակերտների՝իրենց իրավունքների և պարտականությունների կատարյալ իմացությանը,նրանց իրավական գիտակցության աճին::Դպրոցում անեն ինչում առկա է օրենքի գերակայությունը: Արդյունքը չափվում է համապատասխան հաշվետվությունների և արձանագրությունների հիման վրա:	Աշխատանքի նկատմամբ ձևական վերաբերմունք, աշխատանքի կարևորության չգիտակցում:	Դպրոցի ներքին կանոնակարգի և կարգապահության վրա տվյալ աշխատանքների կարևորության ըմբռնում,քաղաքացիական գիտակցության աճ:

7.	Պետական տոներին, հիշատակի օրերին նվիրված դպրոցական և համայնքային միջոցառումների կազմակերպում ,սերտ համագործակցություն մշակույթի կենտրոնի ,գրադարանի, համայնքապետարանի, գործընկեր դպրոցների ,համայնքի հոգևոր հովվի հետ:	2024-2029թթ.շարունակաբար	Միջոցառումներ ի ծրագրերի կազմում և իրականացում,համայնքի , ծնողական համակազմ ի ներգրավում,աշակերտական և մանկավարժական համակազմի ակտիվ մասնակցություն	Սովորողների՝ հասարակական կյանքին ինտեգրվելու,հասարակական ակտիվություն դրսևորելու հմտությունների զարգացում,սոցիալականացման ապահովում,համազգային արժեքների գիտակցում և գնահատում, պետության ,որպես գերագույն արժեքի գնահատում,նախաձեռնողականություն: Այս կարողունակությունների զարգացմանն ուղղված միջոցառումների կատարման արդյունավետությունը որոշում ենք համապատասխան հաշվետվությունների միջոցով:Սանդղակ 4 1Միջոցառումներ չեն իրականացվել:(0-3)անբավարար 2Միջոցառումները իրականացվել են հազվադեպ:(4-6) բավարար 3Իրականացվող միջոցառումները հիմնականում նպաստել են ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետության բարձրացմանը:(7-8)զարգացնող 4Իրականացվող միջոցառումները նպաստել են ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետ ության բարձրացմանը:(9-10)արդյունավետ	Աշխատանքներում ներգրավված կողմերի վերապահ մոտեցում և ներգրավվածության մոտիվացիայի պակաս:	Կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորմանն ուղղված բացատրական աշխատանքներ: Համագործակցություն ՏԻ մարմինների հետ:

8.	Աշակերտների կառավարչական,Ժողովրդավարական գիտելիքների ամրակայման,քաղաքացիական արժեհամակարգի ձևավորման նպատակով սեմինարների,զրույցների,դասախոսությունների կազմակերպում և անցկացում:	2024-2029թթ շարունակական	Համապատասխան դասընթացներ,սեմինարներ, ուսումնական նյութեր,ուսուցիչներ,օնլայն հարթակների ապահովում,	Դպրոցի կառավարման գործընթացին աշակերտական խորհրդի ներգրավվածության ապահովման նպատակով աշակերտների գիտելիքները անընդհատ աճում են կազմակերպված միջոցառումները նպատակային են և արդյունավետ: Գնահատվում է ըստ կատարված աշխատանքների հաշվետվությունների:	Կատարվող աշխատանքների կարևորության չգիտակցում , ժողովրդավարական արժեքների կարևորության չգնահատում:	Կատարվող աշխատանքների կարևորության գիտակցում, հետևողականություն:

Նպատակ 5

Ուսումնական միջավայրի բարելավում

Խնդիր 1 Բոլոր աշակերտների համար ապահով և անվտանգ միջավայրի ապահովում:

Խնդիր 2 ՈՒսումնական համակազմի համար գեղագիտական միջավայրի , հարմարավետ պայմանների ապահովում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ

1.	Սովորողների կրթության, դաստիարակության համար անհրաժեշտ անվտանգ պայմանների ստեղծում՝ հակահրդեհային պայմանների ապահովում,տարհանման համար ազատ ելքեր, տեսախցիկներով տարածքի վերահսկողություն, անվտանգ միջավայր,ապահով ապաստարանի առկայություն:	2024-2026թթ.	Դպրոցի բյուջե,դպրոցի սպասարկող անձնակազմ,համապատասխան սարքեր և միջոցներ	Դպրոցի ներսում և բակում ապահովված է աշակերտական և մանկավարժական համակազմի համար անվտանգ և ապահով միջավայր,պահպանված են անվտանգային բոլոր կանոնները,լաբորատորիայում փորձերը անցնում են համապատասխան կանոններով, ապահոված է օդափոխություն:Հոսանքի լարերը փակ են, սարքավորումները՝ սարքին: Համապատասխան կատարողականների,ակտերի ,տեխնիկական անվտանգության զննությունների արձանագրությունների հիման վրա գնահատվում են կատարված աշխատանքները:Սանդղակ 5	Ֆինանսական միջոցների անբավարարություն,աշխատանքների կարևորության չգիտակցում,	Հետևողական աշխատանք, անվտանգ միջավայրի կարևորության գիտակցում, զգոնություն:
2.	Անձնակազմի և աշակերտների համար սանիտարահիգենիկ անհրաժեշտ պայմանների ապահովվում՝պարբերական խոնավ մաքրում, ախտահանում համապատասխան նյութերով,անթերի մաքրություն տարածքում:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Ֆինանսական միջոցներ,ախտահանիչ նյութեր,աշխատանքի գործիքներ,տեխնիկական աշխատողների բարեխիղճ աշխատանք,համակազմի կոկիկ և մաքուր պահվածք	Ապահոված են բոլոր սանիտարահիգիենիկ պայմանները,ուսումնական գործընթացը ընթանում է հարմարավետ և մաքուր ուսումնական միջավայրում: Աշակերտները մաքուր են պահում տարածքը և հետևում են մաքրությանը: Դիտարկումների և մշտական վերահսկողության միջոցով էլ գնահատվում է տվյալ միջոցառման արդյունավետությունը: **Սանդղակ 5՝** 1.Գործողությունը թերի է կատարվում և չի նպաստում ուսումնական միջավայրի բարելավմանը:(0-3)անբավարար 2.Գործողությունը կատարվում է վերապահումներով, որոշ չափով նպաստում է ուսումնական միջավայրի բարելավմանը:(4-6)բավարար 3.Գործողությունըկատարվում է, հիմնականում նպաստում է ուսումնական միջավայրի բարելավմանը:(8-9) զարգացնող 4.Գործողությունը կատարվում է լիարժեք և նպաստում է ուսումնական միջավայրի բարելավմանը:(9-10)արդյունավետ	Վերահսկողության բացակայություն, անտարբեր վերաբերմունք, անբարեխիղճ աշխատանք:	Մշտական վերահսկողություն, աշակերտների և համակազմի համար բացատրական աշխատանքներ:

3.	Անձնակազմի և աշակերտների համար գեղագիտական միջավայրի ստեղծում `կանաչ տարածքներ, կոկիկ և հարդարված դասասենյակներ, թեմատիկ անկյունների ,ձևավորված միջանցքների առկայություն,հանգստի անկյուններ:	2024-2025թթ.	Դպրոցի բյուջե,աշակերտական և մանկավարժական համակազմ,ծնող խորհրդի աջակցություն:	Ուսումնական միջավայրը գեղեցիկ է, խնամված,հաճելի, աչք շոյող: Որքանով է գեղագիտական և հարմարավետ, այս չափանիշով էլ համապատասխան սանդղակով կատարում ենք գնահատում:Սանդղակ 5	Անտարբերության մթնոլորտ ,աշխատանքներում ներգրավված կողմերի վերապահ մոտեցում և ներգրավվածության պակաս:	Աշակերտներտական և մանկավարժական համակազմի գեղագիտական մակարդակի բարձրացմանն ուղղված աշխատանքներ:
4.	ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների համար հարմարավետ միջավայրի ստեղծում ` համապատասխան թեքահարթակների առկայություն, սանհանգույցների հարմարեցում, համապատասխան սարքավորումների,ուսումնական և մոթոդական նյութերի ապահովում:Դրական բարոյահոգեբանական մթնոլորտի առկայություն:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարիների ընթացքում	Պետբյուջեից համապատասխան կարիքների բավարարման համար նպատակային ֆինանսավորում: Համապատասխան սարքավորումներ,ուսումնական և մեթոդական նյութեր: Արհեստավարժ համակազմ,աշակերտների կողմից ըմբռնում և աջակցություն:	ԿԱՊԿՈՒ աշակերտի բոլոր կարիքները բավարարված են,ստեղծված է համապատասխան հարմարավետ միջավայր, աշակերտի համար ապահովված է բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտ,առկա է առաջընթաց նրանց մատուցվող կրթական ծառայություններում:Կատարված աշխատանքները ստուգվում են համապատասխան կատարողականներով, հաշվետվություններով:Արդյունքները գնահատվում են ուսումնասիրությունների և վիճակագրական տվյալների հիման վրա:Սանդղակ 5	Կարիքների ոչ լիարժեք ներկայացում լիազոր մարմնին , անհետևողականություն, անտարբերություն:	Յուրաքանչյուր աշակերտի համար անհրաժեշտ կարիքների ճիշտ գնահատում ,ներկայացում համապատասխան մարմիններ:Բարեխիղճ վերաբերմունք,պատասխանատվության գիտակցում:

5.	Տարրական դասարանի աշակերտներին տաք սննդով ապահովվում :	2024-2029թթ.մինչև ծրագրի ավարտը	Համապատասխ ան ծրագրով ֆինանսավորում ,համապատասխ ան սպասարկման ապահովում:Բա րեկարգ խոհանոցի , սարքավորումնե րի և սպասքի առկայություն:Սն նդի պատրաստման ճիշտ տեխնոլոգիա,սա նիտարահիգիեն իկ պայմաններ:	Համապատասխան սանիտարահիգիենիկ պայմանների առկայությամբ սննդի պատրաստում թարմ մթերքներից և աշակերտների սննդի հարցի լուծում: Աշխատանքները գնահատվում են համապատասխան կատարողականների արդյունքների հիման վրա: Սանդղակ5	Ֆինանսավորման դադարեցում : Սննդի պատրաստման և մատուցման սանիտարահիգիենիկ պայմանների ոչ լիարժեք ապահովում:	Նոր ռնոր կազմակերպությունների ներգրավվում : Վերահսկողության ուժեղացում:

Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների զարգացում

Նպատակ 6

Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների բարելավում, ուսուցչի մասնագիտական կարողությունների կատարելագործման արդյունավետ իրականացում:

Խնդիր 1. Մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարիքների գնահատում;

Խնդիր 2. Միջոցառումներ դրանց լուծման ուղղությամբ:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ
	Մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարիքների գնահատում, միջոցառումներ դրանց լուծման ուղղությամբ:					
1.	Ուսուցչամանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքների շարունակական գնահատում:	2024-2029թթ.ամբողջ	Մշտադիտարկում, հարցումներ,դասալսումների արձանագրություններ , դասի գնահատման թերթիկների ուսումնասիրություններ:	Կարիքի իրատեսական գնահատում, կարիքի բավարարման գործընթացներ, ակնկալվող արդյունքների բավարարման աստիճան :Իրականացվում է դասալսումների , աշակերտների ուսումնառության որակական ցուցանիշների ուսումնասիրությունների հիման վրա:Վերապատրաստումների միջոցով դասավանդման մեթոդաբանության վերանայում,նոր մեթոդների ,հնարների կիրառում,գնահատման նոր մեխանիզմի գործարկում: Ի՞նչ խնդիրներ է լուծել և ի՞նչ արդյունքներ է ապահովել: Ըստ ցուցանիշների գնահատում: Սանդղակ 6.	Աշխատանքները կատարվում են թերի, հաշվի չեն առնվում կարիքների ողջ համատեքստը:	Կատարվող աշխատանքների անհրաժեշտության գիտակցում,հետևողականություն:Աշխատանքների պլանավորում:

2.	Մանկավարժներին և մանկավարժական աշխատողներին՝ տարատեսակ առարկայական և մասնագիտական վերապատրաստումների մասնակցության ապահովվում;	2024-2029թթ.անընդմեջ, ըստ անհրաժեշտության	Ֆինանսական միջոցներ, համապատասխան վերապատրաստումների ապահովում,արհեստավարժ մենթորներ:	Ապահովված է վերապատրաստումներին մասնակցության հայտը, վերապատրաստմանը մասնակիցները կանոնավոր են մասնակցում ,արդյունքներն շոշափելի են և դրական: Գնահատվում է ըստ վերապատրաստումների մասնակիցների մասնակցության աստիճանի և արձանագրված արդյունքների հաշվետվությունների հիման վրա: **Սանդղակ 6՝** 1.Միջոցառումները չեն կատարվել կամ չեն հասել իրենց նպատակին: (0-3) անբավարար 2.Միջոցառումները մասամբ են կատարվել, արդյունքերը լիարժեք չեն: (4-6) միավոր բավարար 3.Միջոցառումները կատարվել են լրիվությամբ, բայց արդյունքերը թերի են: (7-8) զարգացնող 4.Միջոցառումները կատարվել են լրիվությամբ, ապահովել գերազանց արդյունք: (9-10) արդյունավետ	Նախատեսվող աշխատանքներին՝ ուսուցիչների կողմից ոչ բավարար մասնակցություն, վերապատրաստական դասընթացների ֆինանսավորման խնդիրներ:	Կատարվելիք աշխատանքների կարևորության գիտակցում, ֆինանսավորման ապահովում:
3.	Սկսնակ ուսուցիչներին և ուսուցչի օգնականներին մասնագիտական և մեթոդական օգնության կազմակերպում: Ապահովել նրանց մասնակցությունը ԱՈՒՊ-ներ կազմելու ,աշակերտների կրթական կարիքները ճիշտ գնահատելու կարողունակություններ ձեռք բերելու նպատակով կազմակերպված վերապատրաստումներին:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Համապատասխան վերապատրաստումներ,ուսումնամեթոդական նյութեր,մենթոր մանկավարժներ, ֆինանսավորում	Գնահատված են մասնագիտական զարգացման կարիքները,կատարված աշխատանքները նպատակային են, արդյունավետ, զարգացնող: Ցուցանիշ է վերապատրաստման մասնակիցների թիվը, ձեռք բերված արդյունքների վերլուծությունը: Գնահատումը ըստ կատարված աշխատանքների քանակական և որակական ցուցանիշների: Սանդղակ 6.	Ֆինանսավորման բացակայություն,անտարբերություն, աշխատանքների կարևոության չգիտակցում:	Ֆինանսական աղբյուրների ներգրավում,բացատրական աշխատանքներ, գործընթացների կազմակերպում:

4.	Փոխադարձ դասալսումների, քննարկումների, բանավեճերի, բաց դասերի կազմակերպում, նորարարության խրախուսում, գործընկեր դպրոցների հետ առաջավոր փորձի փոխանակում:	2024-2029թթ.	Մասնախմբերի մասնակցություն, նոր տեխնոլոգիաներ ի և ՏՀՏ միջոցների կիրառում:	Աշխատանքները ընթանում են ամբողջ ծավալով,արդյունքները քննարկվում են, վեր են լուծվում, ձեռք բերված փորձը կիրառվում է: Կատարված աշխատանքները գնահատվում են ըստ իրականացված աշխատանքների քանակի , բաց դասերի ժամանակացույցի և արդյունավետության,հաշվի առնելով անցկացրած բաց դասերի , դասալսումների թիվը,աշխատանքների արդյունավետությունը ըստ դասի գնահատման թերթիկների: Սանդղակ 6.	Մացնակիցների մոտ մոտիվացիայի պակաս:	Կառավարչական հմտություններ, մարդկային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում:Աշխատանքների պլանավորում:
5.	Մանկավարժների համար ժամանակակից հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման կարողությունների զարգացման նպատակով վերապատրաստումներ և դասընթացների կազմակերպում:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում դպրոցի բյուջեի և այլ ֆինանսական աղբյուրների հաշվին, դպրոցի ՏՀՏ միջոցների և մասնագետների օգնությամբ աշխատանքների կազմակերպում:	Գնահատված են կարիքները:Պայմաններ են ստեղծված ուսուցիչների մասնագիտական որակավորման բարձրացման համար: Աշխատանքները կազմակերպված են արդյունավետ, նպատակային: Գնահատման չափանիշ են վերապատրաստումների քանակը, մասնակիցների թիվը, վերապատրաստում անցած մանկավարժների աշխատանքների որակական արդյունքների ցուցանիշները:Գնահատումը ըստ համապատասխան հաշվետվությունների: Սանդղակ 6.	Ֆինանսական ռեսուրսների սղություն , ուսուցիչների պասիվ վերաբերմունք	Համապատասխան ֆինանսական միջոցների տրամադրում, կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորմանն ուղղված բացատրական աշխատանքներ:

6.	Տարբեր թեմատիկ ուղղվածության սեմինարների և վեբինարների կազմակերպում	2024-2029թթ.	Համապատասխան մասնագետներ, ՏՀՏ միջոցներ,ֆինանսական միջոցներ:	Աշխատանքների նպատակային կազմակերպում՝վերջնարդյունք ունենալով մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների զարգացումը: Աշխատանքները գնահատվում են համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա: Ցուցանիշներ են համապատասխան վիճակագրական տվյալները՝կազմակերպված սեմինարների քանակը, մասնակիցների քանակը , կատարված աշխատանքների արդյունքում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների որակական ցուցանիշները: Սանդղակ 6.	Մանկավարժների մոտ մոտիվացիայի պակաս:Աշխատանքների թերի պլանավորում:	Անհրաժեշտ աշխատանքների կարևորության գիտակցում, համակարգված աշխատանք:
7.	Բնագիտական, տեխնոլոգիական, մաթեմատիկական առարկաների ուսուցման բարելավման նպատակով վերապատրաստումների ապահովում, խորացված կրթության համար համապատասխան պայմանների ստեղծում:	2024-20296թ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Լաբորատորիաներ,կաբինետներ ,սարքեր ,նյութեր,համապատասխան մոտիվացիոն միջավայր,վերապատրաստված մանկավարժներ	Դպրոցում հնարավոր պայմանների ստեղծում ՝համապատասխան առարկաների դասավանդումը առավել արդյունավետ դարձնելու նպատակով մանկավարժական համակազմի պատրաստվածության մեծացում: Գնահատումը ըստ կատարված աշխատանքների արդյունավետության: Սանդղակ 6.	Ֆինանսական միջոցների սղություն, մոտիվացիայի պակաս:	Ֆինանսական միջոցներ ներ ի ներգրավում, ծրագրի կարևորության գիտակցում, ներքին ռեսուրսների կառավարում:

Նպատակ 7

Նորարարական և ստեղծարար տեխնոլոգիաների տեղայնացում,մանկավարժների ՏՀՏ կարողունակությունների մեծացում:

Խնդիր 1. Մանկավարժների ՏՀՏ կարողությունների հզորացում:

Խնդիր 2. Մանկավարժների իրավական գրագիտության բարձրացում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորությունները

1.	Նորագույն կրթական տեխնոլոգիաների և մեթոդների տեղայնացում, ուսուցիչների ՏՀՏ կարողությունների հզորացում, համապատասխան դասընթացների մասնակցության ապահովում:	2024-2026թթ.	Ֆինանսական միջոցներ,նորագույն կրթական տեխնոլոգիաներ, ՏՀՏ միջոցներ,ուսումնական ծրագրեր,համապատասխան մասնագետների ներգրավում	Մանկավարժների համակարգչային գրագիտության բարձրացում,դասապրոցեսում նորագույն տեխնոլոգիաների և ժամանակակից մեթոդների ներդրում: Կատարված աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքների գնահատում,աշխատանքի արդյունավետության որոշում ըստ ուսումնասիրությունների, հաշվետվությունների: Սանդղակ 6.	Նյութական միջոցների անբավարարություն:Աշխատանքների կատարման չվերահսկում:	Ֆինանսական միջոցների ներգրավում, մեկնաբանության բարձրացում:
2.	Առարկայական թեմատիկ սենյակների ՏՀՏ միջոցներով կահավորում, նորարար տեխնոլոգիաներով կրթության ապահովում	2024-2026թթ	Ֆինանսավորման ապահովում,գրանտների շահում,ՏՀՏ արդիական միջոցներ,նորարար տեխնոկլոգիանեի, վերապատրաստված համակազմ	Դասապրոցեսը արդյունավետ է, կրթությունը հենվում է նորագույն տեխնոլոգիաներով, ՏՀՏ միջոցներով,ժամանակակից պահանջներին բավարարող ուսուցմամբ ընթացող ուսումնական գործընթացի վրա: Գնահատման ցուցանիշներ են ուսումնասիրությունները,վիճակագրական տվյալները, որոնք գնահատվում են համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա:	Ֆինանսական միջոցների անբավարարություն, անհետևողականություն:	Լիազոր մարմին խորհրդի կարևոր դերի աստիճանի բարձրացում պահանջմամբ ներգրավում:

3.	Էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսների և կրթական հարթակների հասանելիության ապահովում	2024-2025թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Ինտերնետ հասանելիությու ն,ՏՀՏ միջոցներ, կրթական տարատեսակ ռեսուրսներ,վեր ապատրաստված մանկավարժներ	Էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսները հասանելի են և օգտագործվում են դասերին նախապատրաստվելու և ուսումնական գործընթացի ժամանակ:Ապահովված է ինտերնետ հասանելիություն, համակարգիչները հզոր են , ներբեռնված ուսումնական ծրագրերով: Կատարված աշխատանքի չափով էլ որոշվում է գնահատումը: Սանդղակ 6.	Նյութատեխնիկական միջոցների անբավարարություն	Ֆինանսական մրջոցներ տրամադրում,մասնագիտական վերապատրաստումներ:
4.	Դպրոցի գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերի կազմման գործում դպրոցի անձնակազմի ներգրավածության ապահովում:	2024-2029թթ.ընթացքում:	ՀՀ օրենքներ, ենթաօրենսդրա կան ակտեր,մարդկ ային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում	Մանկավարժների իրավական և կազմակերպչական գիտելիքները հարստացվում են: Անձնակազմը՝իրավական ակտերի կազմման գործում ակտիվ ներգրավված է, կազմակերպվում են նախագծերի քննարկումներ,հետամուտ են դպրոցի ներքին կանոնակարգի կատարելագործմանը: Կատարված աշխատանքների արդյունքը տեսանելի է,գնահատվում է համապատասխան հաշվետվությունների արդյունքներից ելնելով:	Ուսուցչամանկավարժական համակազմի շրջանում իրավական ակտերի կազմման գործընթացում ներգրավվածության կարևորության գիտակցման բացակայություն,Իրավական գրագիտության պակաս:	Օրենքների պարզաբանում,բացատրական աշխատանքներ, իրավական ակտերի հասցեականության բարձրացում՝ուղղված աշխատակազմի կարիքների և խնդիրների լուծմանը:

5.	Մանկավարժների կողմից դպրոցի գործունեության հետ կապված փաստաթղթաշրջանառության էլեկտրոնային տարբերակով գործածման հմտությունների ապահովում:	2024-2025թթ.	Ինտերնետ հասանելիություն,ՏՀՏ միջոցների հզորացում,վերապատրաստումներ	Մանկավարժները տիրապետում են իրենց գործառույթներին, մասնակցել են համապատասխան վերապատրաստումների,տիրապետում են ՏՀՏ միջոցներին, փաստաթղթաշրջանառությունը տարվում է էլեկտրոնային տարբերակով: Կախված կատարման աստիճանից գնահատվում է համապատասխան սանդղակով: Սանդղակ 6.	Նյութատեխնիկական միջոցների անբավարարություն,համապատասխան մեդիագրագիտության պակաս	Ֆինանսական և նյութատեխնիկական միջոցների տրամադրում,մասնագիտական վերապատրաստումներ:ՏՀՏ մասնագետների աջակցություն:
6.	Մանկավարժական համակազմի իրավական գրագիտության զարգացում: Մանկավարժական համակազմին՝ իր պաշտոնական պարտականություններին և իրավունքներին իրազեկման ապահովման նպատակով սեմինարների կազմակերպում:	2024-2029թթ շարունակական	Բուկլետներ,մասնագիտական ձեռնարկներ,մանկավարժներ, սեմինարների, դասախոսությունների կազմակերպում:	Մանկավարժները մշտապես թարմացնում են իրենց իրավագիտական գիտելիքները կազմակերպվող դասընթացների միջոցով,քաջատեղյակ են օրենսդրական փոփոխություններին, կրթության բնագավառի նոր օրենքներին և հրահանգներին,վարժ տիրապետում ենն իրենց պաշտոնական պարտականություններին,իրավունքներին և պարտականություններին:	Աշխատանքի կարևորության չգիտակցում:Մանկավարժների կողմից անտարբերություն:	Բացատրական աշխատանքներ,իրավական գիտելիքների կարիքի ճիշտ գնահատում:

7.	Մանկավարժական աշխատողների կողմից իրավական ակտերի էլեկտրոնային հարթակների (e-draft.am ,arlis.am , e-gov.am և այլն) ծանոթացում:	2024-2025թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Ինտերնետ հասանելիությու ն,ՏՀՏ միջոցների հզորացում,մասն ագետների կողմից աջակցություն:	Մանկավարժական համակազմը հետաքրքրված է տիրապետել իրավական դաշտին, տիրապետում է համակարգչային գրագիտությանը, մշտապես հետևում է նոր օրենքներին և հրահանգներին,հետևում է էլեկտրոնային հարթակներին: Գնահատումը համապատասխան հեշվետվությունների հիման վրա: Սանդղակ 6.	ՈՒսուցչամանկավարժական համակազմի շրջանում նմանօրինակ աշխատանքներին մասնակցության մոտիվացիայի բացակայություն:	Դպրոցի գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերի մասին տեղեկացվածության կարևորության գիտակցում,վերապատրաստումներ:

Նպատակ 8

Մանկավարժի կատարած աշխատանքի՝ըստ նրա ցուցաբերած արդյունքների , արժևորում

Խնդիր 1. Մանկավարժին բարոյական, հոգեբանական,մասնագիտական ,նյութական աջակցություն:

Խնդիր 2. ՄանկավարԺի կատարած աշխատանքի արժևորում և գնահատում:

№	գործողություններ և միջոցառումներ	ժամանակացույց	անհրաժեշտ միջոցներ	արդյունքների չափման մեխանիզմներ	գնահատման ծրագրի վերջում ռիսկերը	ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ

1.	Տարրակարգի ստացման և կամավոր ատեստավորման նպատակով մանկավարժական համակազմին համակողմանի աջակցություն ,կրթական կարիքների ապահովում,ինքնակրթությ ան համար բարենպաստ միջավայրի ստեղծում:	2024-2029թթ.	Վերապատրաստ ումներ,համապա տասխան տեղեկատվությա ն տրամադրում,հա մապատասխան փաստաթղթերի փաթեթի կազմում,բարոյա կան աջակցություն	Մանկավարժները ոգևորված են,պատրաստ փորձելու իրենց ուժերը:Ատեստացիայի մասնակցության հայտերի քանակով և ձեռք բերած արդյունքներով ցուցանիշներով որոշվում է կատարված աշխատանքների արդյունավետությունը և կատարվում է գնահատում: **Սանդղակ7.** 1. Մանկավարժի աշխատանքի արժևորմանը նպաստող գործողություններ չեն իրականանում: (0-3) անբավարար 2. Գործողությունները մասամբ են նպաստում մանկավարժների աշխատանքի արժևորմանը: (4-6) բավարար 3, Գործողությունները նպաստում են մանկավարժների աշխատանքի արժևորմանը, ապահովում դրական արդյունք: (7-8) զարգացնող 4. Գործողությունները նպաստում են մանկավարժների աշխատանքի արժևորմանը և ապահովում առավելագույն արդյունք: (9-10) արդյունավետ	Տապալվելու վախ , անվստահություն սեփական ուժերի նկատմամբ,թերարժեքության կոմպլեքս:	Բարոյահոգեբանական աջակցություն, բացատրական աշխատանքներ:
2.	Մանկավարժական աշխատողների համար հանգստի և սննդի պայմանների ապահովում,առողջական շահերի պաշտպանում:	2024-2025թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Համապատասխ ան պայմանների տրամադրում,աջ ակցություն, դասացուցակի օպտիմալ կազմում՝ հաշվի առնելով առողջական ռիսկերը:	Ապահովված է մանկավարժների սննդի և հանգստի պայմանները,դասացուցակները կազմվում են այնպես,որ հանգստի համար ունենան ազատ դասաժամեր: Ստեղծված են համապատասխան պայմաններ թոթափելու հոգնածությունը և նոր ուժերով անցնելու գործի: Համապատասխան պայմանների առկայության աստիճանով էլ գնահատվում են կատարված աշխատանքներ: Սանդղակ 7.	Պայմանների ապահովման հետ կապված խնդիրներ: Գործելու ցանկության բացակայություն և աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Ֆինանսական միջոցներ, աշխատանքների կարևորության գիտակցում:

3.	Մանկավարժական ինքնավարության և ակադեմիական ազատության ապահովվումը	2024-2029թթ.մշտապես	Բազմակարծիք,մանակցային միջավայր,ժողովրդավարական արժեհամակարգի առկայություն,մանկավարժների կողմից իրենց իրավունքների և պարտականությունների գիտակցում	Դպրոցում տիրում է բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտ,օրենքը գործում է բոլորի համար, պահպանվում է բոլորի արժանապատվությունը:Մանկավարժը ազատ է կամարտահայտվելու , պաշտպանելու իր տեսակետը և իրավունքները: Մանկավարժի ինքնավարության և ակադեմիական ազատության ապահովվածության աստիճանը չափանիշ է կատարված աշխատանքների գնահատման: Սանդղակ 7.	Կառավարման ավտորիտար համակարգ, անառողջ բարոյահոգեբանական միջավայր:	Կառավարման ժողովրդավարական սկզբունքներ:Օրենքի գերակայություն և իրավունքների ու պարտականությունների համընդհանուր կիրառում:
4.	Մանկավարժական համակազմում բարոյահոգեբանական առողջ մտնոլորտի ապահովում, համագործակցային միջավայրի ստեղծում, փոխօգնության մթնոլորտի ապահովում:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա ողջ ընթացքում	օրենքի գերակայություն, փոխըմբռնում, համագործակցություն	Դպրոցում առկա է համագործակցային միջավայր, տիրում է փոխօգնության մթնոլորտ, սուր անկյունները հարթվում են փոխզիջումների միջոցով օրենքի շրջանակում,մանկավարժական համակազմում տիրում է առողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտ: Աշխատանքները գնահատվում են ըստ ձեռք բերված արդյունքների: Սանդղակ 7.	Անառողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտ,կուտակված խնդիրներ, երկպառակություն:	Կազմակերպչական աշխատանքներ,բարեվարքության համակարգի կիրառում,անձնական օրինակ:

5.	Նյութական և բարոյական խրախուսման ներկայացնել առաջավոր մանկավարժներին, ի ցույց դնել նրանց փորձը	2024-2029թթ.Յուրաքանչյուր տարվա ընթացքում	Ֆինանսական միջոցներ, պատվոգրեր, շնորհակալագրեր,լուսաբանում	Անձնակազմի արժևորումն ընկած է դպրոցի կառավարման հիմքում,Ըստ ցուցաբերած արդյունքների մանկավարժների կատարած աշխատանքի արժևորում,գնահատում,խրախուսում:նրանց փորձի լուսաբանում , կիրառում: Կատարված աշխատանքների գնահատում ՝ըստ աշխատողի ինքնակրթության,մասնագիտական զարգացման,նախագծային աշխատանքների որակի,տարբեր միջոցառումների կազմակերպման,տարբեր մրցույթներում սովորողի գրանցած արդյունքների:Ձեռնարկված միջոցառումների արդյունքներին համարժեք գնահատում: Սանդղակ 7.	Անտարբեր վերաբերմունք, ֆինանսական միջոցների սղություն, աշխատանքի կարևորության չգիտակցում:	Աշխատանքի կարևորության գիտակցում,ֆինանսական խնայողությունների ճիշտ բաշխում:
6.	ՙԼավագույն ուսուցիչ՚անվանակարգում ներկայացում առաջավոր Մանկավարժներին:	2024-2029թթ շարունակական	Աշխատանքների ,հայտերի ներկայացում լիազոր մարմնին,մանկավարժների մոտ բացատրական աշխատանքներ ,մոտիվացիա, աջակցություն,	Մանկավարժները ոգևորված են,գիտակցում են ,որ իրենց ջանքերը , գիտելիքները և հմտությունները գնահատվում են :Առաջանում է մրցակցային առողջ միջավայր,մոտիվացիա ՝ավելի եռանդով աշխատելու:Ուսուցիչը սկսում է աշխատել իր վրա, զարգացնում է իր ունակություններն ու կարողությունները:Արդյունքը չափվում է կատարված աշխատանքները ամփոփող քանակական և որակական ցուցանիշներով:	Նորարարական տեխնոլոգիաների, ՏՀՏ միջոցների ոչ արդյունավետ օգտագործում,ՈՒսումնական գործընթացի լճացած վիճակ:	Բարոյանան ,տեխնիկական,և մասնագիտական աջակցություն ուսուցիչներին, մոտիվացիա, նախաձեռնողականություն:

Նպատակ 9

Դպրոցի կառավարման և խորհրդակցական մարմինների հետ աշխատանքների կոորդինացում

Խնդիր 1. Դպրոցի կառավարման մարմինների հետ արդյունավետ համագործակցություն :

Խնդիր 2. Խորհրդակցական մարմինների հետ աշխատանքների արդյունավետ պլանավորում և կատարում:

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման նախաձեռնություններ

1.	Տնօրենի, կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների միջև համագործակցության խորացում	2024-2029թթ.մշտական	Դպրոցի զարգացման ծրագրի դրույթների քննարկումներ,ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան աշխատանքային պլանների կատարողականներ,ներդպրոցական վերահսկողության արդյունքների վերլուծություններ ,նիստերի արձանագրություններ	Տնօրենի , կառավարման ու խորհրդակցական մարմինների միջև հաստատված է արդյունավետ երկխոսություն:Նիստերը պարբերական են,քննարկվում են կրթության կազմակերպման օրակարգային հարցեր: Դպրոցի խորհուրդը քննարկում,գնահատում է կատարված աշխատանքները,վերահսկում են իրականացնում նաև մանկավարժական խորհուրդը,ծնողական և աշակերտական խորհուրդները աջակցում են կատարվող աշխատանքներին: Նիստերի արձանագրությունները,հաշվետվությունները այդ համագործակցության արդյունավետության չափանիշներ են և ցուցիչ են գնահատման գործընթացում: Սանդղակ 8.	Կառավարման ,խորհրդակցական մարմինների ակտիվ աշխատանք;:	Նրանց՝ աշխատանքների նշանակության , կարևորության գիտակցում, փոխգործակցության խորացում, պատասխանատվություն:օ
2.	Կառավարման խորհրդի և տնօրենի աշխատանքների կոորդինացում, տարեկան հաշվետվությունների քննարկում :	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա սկզբին և ավարտին	Տարեկան հաշվետվություններ,կատարողականներ: Դրանց քննարկումներ, եզրահանգումներ, համապատասխան արձանագրություններ:	Աշխատանքների կոորդինացումը արդյունավետ է, նպատակային: Գնահատվում է ըստ արդյունքների: **Սանդղակ 8՝** 1.Գործողություններ չեն իրականացվում: (0-3) անբավարար 2. Գործողությունները կատարվում են ոչ լրիվ ծավալով (4-6) բավարար 3. Գործողությունները նպաստում են դպրոցի կառավարման մարմինների հետ համագործակցության որոշ ընդլայնմանը (7-8) զարգացնող 4.Գործողությունները նպաստում են դպրոցի կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների հետ համագործակցության ընդլայնմանը (9-10) արդյունավետ	Աշխատանքներում ներգրավված կողմերի վերաբերմունքի մոտեցում և ներգրավվածության մոտիվացիայի պահպանում:	Կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորման ուղղված բացատրական աշխատանքներ:

3.	Մանկավարժական խորհրդի դիտարկումների համակարգում և օգտագործում աշխատանքների ընթացքում, մանկավարժական խորհրդի դերի մեծացում	2024-2029թթ.շարունակական	Նիստերի արձանագրություններ,հաշվետվություններ, դրանց քննարկումներ,եզրահանգումներ; Մանկավարժական խորհրդի բոլոր անդամների ակտիվ մասնակցություն:	Մանկավարժական խորհուրդը վերահսկում է ուսման որակը,կատարված ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետությունը,գնահատում կատարված աշխատանքների ծավալը, մատնանշում սխալները և թերացումները, ուղղորդում: Ըստ կատարված աշխատանքների հաշվետվության սահմանվում է գնահատման մեխանիզմը: Սանդղակ 8.	Աշխատանքների կարևորության չգիտակցում, պասիվ վերաբերմունք, անտարբերություն:	Աշխատանքներում ներգրավված կողմերի մոտիվացիա,կատարվող աշխատանքների կարևորության հիմնավորում:
4.	Աշակերտական խորհրդի գործունեության կարևորում և խթանում, ծնողական խորհրդի նշանակության մեծացում, ծնողական խորհրդի անդամների հետ մշտական աշխատանք:Երիտասարդ ծնող ակումբի հիմնում:Մանկավարժական և հոգեբանական զրույցների պարբերական կազմակերպում վատ վարք և առաջադիմություն ունեցող աշակերտների ծնողների հետ:	2024-2029թթ. Ուսումնական տարիների ընթացքում	Նիստերի արձանագրություններ,հանդիպումներ, քննարկումներ,շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածություն:	Աշակերտների ինքնակառավարման մարմնի՝աշակերտական խորհրդի աշխատանքների արդյունավետ կազմակերպում,ներգրավում դպրոցական գործընթացներին,քաղաքացիական գիտակցության ձևավորմանը նպաստող միջոցառումների կազմակերպում: Ծնողական խորհրդների ակտիվ և արդյունավետ գործունեություն:Երիտասարդ ծնող ակումբի հիմնում, որպես նպատակ ունենալով մասնագիտական խորհրդատվության միջոցով օգնել ուղղորդել ծնողին: Այս աշխատանքների կատարման քանակական և որակական ցուցանիշների արդյունքների չափում՝ համապատասխան արձանագրությունների հիման վրա: Սանդղակ 8.	Աշակերտական խորհրդի՝ իր իրավունքների և պարտականությունների չիմացություն,ծնողական խորհրդի կրավորական կեցվածք:	Աշակերտական խորհրդի անդամների հետ բացատրական աշխատանքներ: Ծնողական խորհրդի դերի մեծացում:

5.	Կառավարման և խորհրդակցական մարմինների հետ աշխատանքների հրապարակային և թափանցիկ գործառույթների ապահովում	2024-2029թթ.մշտական	Խորհրդակցական մարմինների ակտիվ աշխատանք, կառավարման խորհրդի նպատակային և հետևողական գործառույթ, համապատասխան արձանագրություններ	Աշխատանքները արդյունավերտ են և նպատակամղված դպրոցի գործունեության կատարելագործմանը:Ապահովված է հրապարակայնությունը և գործառույթների թափանցիկությունը: Գնահատվումեն ըստ որակական ցուցանիշների: Սանդղակ 8.	Խորհրդակցական մարմինների պասիվ աշխատանք ,տեղեկատվության պակաս,	Նրանց աշխատանքների նշանակության կարևորության պարզաբանում, թափանցիկության ապահովում:

Նպատակ 10

Պետական և համայնքային մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության ընդլայնում:

Խնդիր 1.Պետական մարմինների հետ համագործակցության խորացում

Խնդիր 2.Համայնքային մարմինների հետ համագործակցային կապերի ընդլայնում

Խնդիր 3.Շահառու կազմակերպությունների հետ համատեղ աշխատանքի կազմակերպում

№	Գործողություններ և միջոցառումներ	Ժամանակացույց	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Զարգացման ծրագրի ռիսկերը	Ռիսկերի կանխարգելման հնարավորություններ

1.	Կրթության կառավարման մարմինների կողմից ներկայացվող հրամանների, հրահանգների, ուղորդումների շարունակական ուսումնասիրություն և մանկավարժական համախմբի տեղեկացվածության ապահովում	2024-2029թթ.ընթացքում	ՀՀ օրենքներ,ենթաօրենսդրական ակտեր,հրամաններ, հրահանգներ ,շրջաբերականներ,ցուցումներ,մարդկային ռեսուրսներ	Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրագործման ուղղությամբ համապատասխան իրավական ակտերի ,օրենքների իմացության ապահովվման ուղղված աշխատանքների լիարժեք ապահովում, մանկավարժական համակազմի իրավական գրագիտություն: Կատարված աշխատանքների գնահատում ըստ հաշվետվությունների ուսումնասիրության: Սանդղակ 9՝	Ուսուցչամանկավարժական համակազմի շրջանում նախօրինակ ուսումնասիրություններին մասնակցության մոտիվացիայի պակաս:	Կազմակերպչական աշխատանքներ, բցասական աշխատանքներ մանկավարժական համախմբի անդամների հետ:
2.	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման ընթացքում ծագած խնդիրների տեղեկայցվածության ապահովում կրթության կառավարման համապատասխան մարմիններին՝ խնդիրներին օբյեկտիվ և օպերատիվ լուծումներ տալու նպատակով	2024-2029թթ. Ուսումնական տարվա ընթացքում	Համապատասխան էլեկտրոնային նամակներ,դիմումներ,գործավար	Հետևողական աշխատանք, պատասխանատու վերաբերմունք, օպերատիվություն, խնդիրների լուծման կարիքի ճիշտ գնահատում: Աշխատանքների գնահատում ըստ նպատակի կատարման,խնդրի լուծման արդյունքի: Սանդղակ 9	Ոչ օպերատիվ արձագանք, անտարբերություն,անպատասխանատվություն:	Մարդկային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում,հետևողականություն:

3.	Սովորողների շրջանում հալածանքի, օտարման ու բռնության դեպքերի, հակահասարակական արարքների բացառման նպատակով շարունակական համագործակցություն իրավապահ մարմինների համապատասխան ստորաբաժանումների հետ:Շարունակական աշխատանքներ դժվար դաստիարակվող աշակերտների հետ:	2024-2029թթ.ընթացքում շարունակաբար	Աշակերտական համակազմ, Իրավապահ մարմիններ ներկայացուցիչն եր,մանկավարժն եր, ծնողներ	Հակահասարակական արարքների, բռնությունների դեպքերի բացասական ազդեցության գիտակցում աշակերտների մոտ, հալածանքի և օտարման երևույթների բացառման նպատակով բացատրական աշխատանքներ, կանխարգելիչ գործողություններ,դաստիարակչական աշխատանքներ: Աշխատանքների արձանագրությունների հիման վրա գնահատում ըստ կատարված աշխատանքների քանակի և արդյունավետության ցուցանիշների:Սանդղակ 9	Կատարվող աշխատանքների կարևորության չգիտակցում, պասիվ վերաբերմունք	Բացատրական աշխատանքներ, նպատակաուղղված գործունեություն:
4.	Աշակերտների և իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների հետ շարունակական հանդիպումների կազմակերպում, զրույցների անցկացում :	2024-2029թթ. Ուսումնական տարիների ընթացքում	Աշակերտական համակազմ,իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչն եր,մանկավարժն եր	Իրավապահ մարմինների կողմից միջոցառումների և հանդիպումների կազմակերպում՝ աշակերտների իրավական գիտելիքներ հարստացման նպատակով, իրազեկում: Կատարված աշխատանքների արդյունավետության գնահատում համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա: Սանդղակ 9	Կանխակալ վերաբերմունք ոստիկանների նկատմամբ, աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Աշակերտական համակազմի մոտ բացատրական աշխատանքներ,հանդիպումների կարևորում:

5.	Արդյունավետ համագործակցություն, առողջապահական կենտրոնի, ԱԻՆ-ի հետ,հանդիպումների կազմակերպում,տարաբնույթ իրազեկման ակտերի կազմակերպում:	2024-2029թթ.ընթացքում շարունակաբար	Համապատասխան շահառու մարմինների աշխատակիցներ ,համատեղ աշխատանքային ծրագրեր,բուկլետներ,հրահանգներ	Աշակերտների անվտանգային և առողջապահական միջոցառումների իրականացում, իրազեկում,վարժանքներ: Ֆորս մաժոր իրավիճակներում համապատասխան աջակցություն: Կատարված աշխատանքների փաստագրում, համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա կատարված աշխատանքների գնահատում: Սանդղակ 9	Հաստատության կողմից չհամաձայնեցված գործողություններ: Աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Աշխատանքների համատեղ պլանավորում և իրականացում, արդյունավետ համագործակցության կարևորության գիտակցում:
6.	Աշակերտների ակտիվ համագործակցության ապահովվում համայնքի տարածքում գործող մշակույթի կենտրոնի և գրադարանի հետ ,համատեղ միջոցառումների կազմակերպում:	2024-2029թթ. մշտական	Աշակերտական համակազմ.,մշակույթի գործիչներ, գրադարանավար, միջոցառումների ծրագրեր:	Աշակերտների հոգևոր և մշակույթային պահանջմունքների բավարարում, ամուր համագործակցություն: Ըստ այդ պահանջմունքների քանակական և որակական բավարարման ցուցանիշի կատարված աշխատանքի գնահատում հաշվետվությունննների միջոցով:Սանդղակ 9	Ժամանակի սղություն, մոտիվացիայի պակաս:	Ժամանակի ճիշտ պլանավորում, արվեստի և գրականության հանդեպ սիրո սերմանում:

7.	Համայնքի հետ համատեղ ծրագրերի և նախաձեռնությունների իրականացում (շաբաթօրյակներ, ծառատունկ, թղթի թափոնների հավաքում)	2024-2029թթըստ անհրաժեշտության	Մարդկային ռեսուրսներ,տնկիներ,աշխատանքի գործիքներ,համապատասխան կազմակերպությունների ներգրավվածություն	Շաբաթօրյակները կազմակերպվում են հաճախակի, արդյունավետ են, ծառատունկները նպատակային են,իրականացվում են ամբողջ ծավալով,թղթի թափոնների հավաքումը գիտակցվում է , որպես կարևոր աշխատանք : Նպատակակը՝ ակտիվ քաղաքացու ձևավորում: Աշխատանքները կատարվում են ըստ անհրաժեշտության: Արդյունքները տեսանելի են և չափելի, ըստ այդմ էլ գնահատվում են: Սանդղակ 9	Պասիվ վերաբերմունք, անտարբերություն:	Անձնական օրինակ, նախաձեռնողականություն,աշխատանքների կարևորության գիտակցում:
8.	Սոցիալ- մշակութային միջոցառումների կազմակերպում՝ համայնքի և հասարակության ներկայացուցիչների ներգրավմամբ ,դպրոցը դարձնել համայնքային զարգացման կենտրոն ,լրացուցիչ կրթական ծառայությունների՝մանկավարժության, հոգեբանության ոլորտում, տրամադրում ցանկացողներին:	2024-2029թթ. պարբերաբար	Աշակերտական, մանկավարժական համակազմ,մշակույթի գործիչներ, երաժշտական ,պարի խմբեր,մասնագետներ	Աշխատանքներում ներգրավված են մեծաթիվ աշակերտներ,միջոցառումները ունեն ճանաչողական, դաստիարակչական բնույթ,կազմակերպական աշխատանքները տարվել են ժամանակին,լայնորեն լուսաբանվել են:Կազմակերպվում են հաճախակի:Դպրոցը դարձել է համայնքի հոգևոր և ինտելեկտուալ կենտրոն: Ըստ կատարված աշխատանքների հաճախակիության,հաջողվածության, դաստիարակչականության, համապատասխան հաշվետվությունների հիման վրա գնահատվում են համապատասխան գործիքներով: Սանդղակ 9	Նախաձեռնողականության բացակայություն, համայնքի մոտ հետաքրքրության պակաս:	Աշխատանքների պլանավորում, համակարգում, իրազեկում,ցուցադրում:

9.	Էքսկուրսիաների կազմակերպում Հայաստանի պատմաճարտարապետական հուշարձաններ,թանգարաններ,մշակույթային օջախներ: Հայրենագիտական ակումբի և թանգարանի հիմնում:	2024-2029թթ.Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա ընթացքում	Դպրոցի ֆինանսական խնայողություններ,ՏԻ մարմինների կողմից նվիրատվություններ, ծնողների ներդրումներ, աբոնենտային համակարգ,բոլոր ցանկացողների աջակցություն	Աշակերտների հայրենագիտական,հոգևոր, մշակույթային,գեղագիտական դաստիարակության նպատակով կատարված աշխատանքների մեջ կարևորվում է նաև նպատակային էքսկուրսիաները,արշավները:Աշխատանքների կորդինացում հայրենագիտական ակումբի ստեղծմամբ: Գնահատվում է ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների համատեքստում ըստ իրականացված աշխատանքների քանակական ցուցանիշների: **Սանդղակ 9՝** 1. Գործողություններ չեն իրականանում: (0-3) անբավարար 2. Գործողությունները հազվադեպ են կատարվում: (4-6) բավարար 3.Գործողությունները հիմնականում նպաստում են պետական, համայնքային և շահառու կազմակերպությունների հետհամագործակցության ընդլայնմանը: (7-8) զարգացնող 4.Գործողությունները նպաստում են պետական, համայնքային և շահառու կազմակերպությունների հետհամագործակցության ընդլայնմանը (9-10) արդյունավետ	Ֆինանսական միջոցների սղություն,մոտիվացիայի պակաս,կատարվող աշխատանքների կարևորության չգիտակցում:	Ծնողների աջակցություն ,աբոնենտների օգտագործում, նախաձեռնողականություն:

5.Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի կատարման արդյունքների գնահատման չափանիշները

Դպրոցի գործունեության գնահատման մեխանիզմը սահմանված է «Հանրակրթության մասին» օրենքով: Համաձայն դրա ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական:Ներքին գնահատումը դպրոցի կողմից իր գոծունեության վերլուծությունն է, որին մասնակցում են վարչական ու մանկավարժական աշխատողները, ծնողները և սովորողները:Արտաքին գնհատումը տրվում է անկախ կազմակերպության կողմից:Վերջին հաշվով գնհատման արդյունքների նպատակը սովորողներին մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի բարձրացումն է:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի գնահատումը պլանավորված,նախատեսված աշխատանքների և կատարված, իրականացված գործողությունների արդյունքների համեմատման գործընթացն է: Գնահատման գործիք է ծառայում յուրաքանչյուր գործողության կատարման ցուցանիշ, որոնց հանրագումարի միջոցով պետք է չափվեն կատարողականները,դպրոցի զարգացման ծրագիրը իրականացնող և վերահսկող շահառուների գործողությունների արդյունքներից բավարարվածության աստիճանը:Ցուցանիշները օգնում են տեսնել ընդհանուր պատկերը, հետևություններ անել և անհրաժեշտության դեպքում փոխել մարտավարությունը:Դրանք ամբողջացնում, ամփոփում են վիճակագրական տվյալները և տալիս են իրավիճակի ամփոփ պատկերը:

Գնահատման համար հիմք է ընդունվում սկզբնական վիճակը, գործողությունների՝ ըստ ժամանակացույցի կատարման ընթացքը և գործողությունների կատարման արդյունքը:

Վերջնարդյունքը մեծապես կախված է իրավիճակի համակողմանի վերլուծությունից,նպատակների և խնդիրների սահմանումից(ընդ որում ամենամեծ ձախողումը սխալ նպատակի ընտրությունն է)նպատակին հասնելու համար իրականացվող գործողությունների սահմանումից, բոլոր հնարավոր ռիսկերի օբյեկտիվ գնահատումից, պատասխանատուների աշխատանքից , նպատակի իրականացման համար անհրաժեշտ միջոցներից, մարդկային և ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկերի ճիշտ գնահատումից , դրանց կանխարգելման օպտիմալ լուծումներից ,ամբողջ գործընթացի արդյունավետ վերահսկողությունից:

Կախված կոնկրետ նպատակներից և խնդիրներից ՝ տարբեր են գնահատման օբյեկտիվ և իրատեսական չափանիշները:Ցանկացած գործողության համար համընդհանուր չափանիշ են քանակական և որակական չափանիշները:Քանակական ցուցանիշները վիճակագրություն են՝օրինակ վերապատրաստումների, բաց դասերի, դաս- դիտարկումների թվի մասին:
Որակական ցուցանիշները՝օրինակ դասի արդյունավետության բարձրացումը:
Վերլուծվում և գնահատվում է աշխատանքի արդյունքի համապատասխանությունը նպատակադրմանը:Կարևոր է տեղեկատվությունը կատարված աշխատանքների մասին և անդրադարձը կատարված քայլերի , գործողությունների արդյունքներին:
Գնահատման գործիք են իրականացված յուրաքանչյուր գործողության առանձնահատկություններից բխող պարզ և բարդ ցուցանիշները:Ցուցանիշներ են ուսումնասիրությունները և վիճակագրական տվյալները:
Կատարողականները ստուգվում են ցուցանիշների միջոցով:Յուրաքանչյուր ցուցանիշ գնահատվում է համապատասխան հաշվետվության հիման վրա:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի գնահատման սանդղակ՝ ըստ զարգացման ծրագրի բաղադրիչների , սահմանված յուրաքանչյուր միջոցառման կամ գործողության համար՝

Զարգացման ծրագրի բաղադրիչը						
№	Միջոցառում կամ գործողություն	Արդյունավետ (9-10)	Զարգացնող (7-8)	Բավարար (4-6)	Անբավարար (0-3)	Հիմնավորում
	Ընդամենը միավորներ					
	Միջին թվաբանական միավոր					

6. Եզրակացություն

Ուսումնական միջավայրը հենքն է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման համար: Հարմարավետ և լուսավոր դասասենյակները, հանգստի գոտին, մաքուր և գեղեցիկ ձևավորված միջանցքներն արդեն սովորողին տրամադրում են դասապրոցեսին, ստեղծում դրական աուրա:

Դասերը անցկացնելով համապատասխան սարքավորումներով և տեխնիկական միջոցներով հագեցած առարկայական դասասենյակներում և լաբորատորիաներում, նորագույն տեխնոլոգիաների և նորարարական միջոցների օգտագործմամբ,ազատ, անկաշկանդ մթնոլորտում անցկացվող պայմաններում, աշակերտը ավելի արդյունավետ է յուրացնում դասը:

Երբ դասը վարում է մարդկային, մանկավարժական և մասնագիտական բարձր որակներ ունեցող ուսուցիչը՝ օգտվելով ինտերակտիվ մեթոդներից, խմբային աշխատանքի եղանակից և դասավանդման նոր և յուրօրինակ հնարքներից ու եղանակներից, որպես վերջնարդյունք ունենում ենք նոր չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան կրթություն, որը աշակերտին մոտիվացնում է մտածել, փնտրել, գտնել, եզրահանգումներ անել,հետազոտել, տիրապետել, հմտանալ և կիրառել ստացած գիտելիքները:

Երբ աշակերտական և մանկավարժական համախմբերում տիրում է փոխադարձ հարգանքի, փոխըմբռման և փոխօգնության մթնոլորտը, բազմակարծիք, ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայրի ապահոված դրական արդյունքը նկատելի է անմիջապես:

Միջավայրը, որտեղ աշակերտը և մանկավարժը իրապես պաշտպանված են, նրանց սոցիալական, կրթական, առողջական շահերը հաշվի են առնված, ծառայում է ի օգուտ ուսումնական գործընթացի որակական աճի:

Երբ աշակերտին հնարավորություն է տրվում իր հոգևոր և մտավոր պահանջմունքները հայտնաբերել, զարգացնել, բավարարել գեղարվեստական ճաշակ և բարոյական արժեքներ ձևավորող միջավայրում, կրթության որակը կունենա աննախադեպ առաջընթաց:

Երբ անընդհատ զգացվում է կրթության կառավարման մարմինների, ծնողական համայնքի, կառավարման խորհրդատվական մարմինների աջակցությունը կրթական գործին, ցանկությունը՝ օգնել ծագած խնդիրների լուծման գործընթացում, ապահովվում է ուսման բարձր առաջադիմություն:

Սա այն կատարյալ միջավայրն է, որտեղ կրթական և դաստիարակչական գործընթացը կհաջողի, և ուսւտմնական պրոցեսը որպես վերջնարդյունք կունենա ձևավորված անձ, որը ունի՝

- Կայուն արժեհամակարգ
- Դիրքորոշում
- Գիտելիքներ
- Հմտություններ

Հուսով եմ, որ այս ամենին հասնելու գործընթացում մեր դպրոցի համակազմը կհաջողի: